

สมุดภาพรัชกาลที่ ๗

H.M. KING PRAJADHIPOK : A PICTORIAL BIOGRAPHY

พระบรมฉายาลักษณ์ ทรงฉายเมื่อ
เสด็จประพาสชวา พ.ศ.๒๔๗๒

The photograph was taken during
the Royal Visit to Java, 1929.

ราคา ๑๒๐ บาท

120 Baht

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961136552

สมุดภาพรัชกาลที่ ๗

H.M. KING PRAJADHIPOK : A PICTORIAL BIOGRAPHY

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
ดำเนินการจัดพิมพ์

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เสด็จขึ้นครองราชสมบัติในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่เศรษฐกิจกำลังถดถอยและการเมืองกำลังระส่ำระสาย แต่กระนั้น พระองค์ก็ได้ทรงย่อท้อต่อพระราชภาระ ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยอย่างรอบคอบถี่ถ้วน และตั้งพระทัยในอันที่จะทรงแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ทำให้ปัญหาต่างๆ เบาบางลงไม่น้อย เป็นต้นว่า ในด้านเศรษฐกิจ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งสภาการคลังขึ้น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ในด้านการเมืองการปกครอง โปรดเกล้าฯ ให้มีการพิจารณาจัดรูปแบบการปกครองแบบเทศบาล เพื่อให้ประชาชนจะได้รู้จักการปกครองตนเองในระดับล่างเสียก่อน ในขณะเดียวกัน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ๒ ฉบับ เพื่อเตรียมการในอันที่จะพระราชทานอำนาจการปกครองประเทศแก่ประชาชน หากแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เกิดขึ้นเสียก่อนที่จะได้ทรงกระทำตามพระราชปณิธาน กระนั้นก็ตาม พระองค์ก็เต็มพระทัยสละพระราชอำนาจสมบูรณ์ตามอาสาศักดิ์ และพระราชทานรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยทรงมุ่งหวังว่าราษฎรจะได้ใช้สิทธิในการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ เมื่อทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยว่า “ช่วยเหลือหรือให้ความคุ้มครองแก่ประชาชน” ตามหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยได้ จึงทรงสละราชสมบัติ

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยทั้งมวลได้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี จึงได้จัดทำสมุดภาพรัชกาลที่ ๗ นี้ขึ้น เพื่อนำเสนอพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจด้านต่างๆ ด้วยภาพและคำอธิบายอย่างละเอียด บางภาพอธิบายเพิ่มเติมไว้ในเชิงอรรถท้ายเล่ม ภาพส่วนมากที่นำมาตีพิมพ์ต้นฉบับก็ปรึกษาไว้ที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

มูลนิธิฯ ขอขอบพระคุณกองจดหมายเหตุแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำหนังสือนี้เป็นอย่างดี อีกทั้ง หม่อมราชวงศ์สุพิชชา โสณฑกุล และคุณวราวุฒพา

His Majesty King Prajadhipok, Rama VII, ascended the throne in 1925 at a time of economic stress and political uncertainty. However, the King was not disheartened. Ever conscious of his duty, he tackled the problems facing the nation with determination and meticulousness. His efforts contributed to the alleviation of many of the problems. For example, government spending was curtailed by the establishment of the Financial Council. In the political realm, he embarked on a plan to introduce democracy to the Kingdom by making arrangements for municipal government so that the people may learn to govern themselves. Simultaneously, he had two draft constitutions prepared such that Siam could in time become a Constitutional Monarchy. When his well-meaning plan was overtaken by the coup of 1932, he willingly relinquished the Monarch's absolute powers and put his signature to the 10 December 1932 constitution in the sincere hope that it would herald the day of popular sovereignty in Siam. Later in 1935, When he deemed it no longer possible for him, as a constitutional monarch, to "assist and protect the people", he abdicated.

The King Prajadhipok and Queen Rambhai Barni Memorial Foundation is publishing this pictorial biographical volume so that people, Thai and foreign alike, may learn about the King's biography and activities and be appreciative of his efforts. The presentation is in the form and a pictorial essay, with more lengthy explanations in the reference section. The photographs are mostly drawn from the collection housed at the National Archives.

The Foundation wishes to gratefully acknowledge the assistance of the National Archives and its staff and to thank Mom Rajawongse Supicha Sonakul

สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ที่ได้กรุณาสละเวลาจัดทำคำอธิบาย
ภาษาอังกฤษ

มูลนิธิฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสมุดภาพนี้จะช่วยให้นักเรียน
นิสิต นักศึกษา และประชาชนสนใจและสำนึกในพระปรีชา-
สามารถ และพระวิริยะอดสาหะของพระบาทสมเด็จพระปก-
เกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงปกป้องคุ้มครองราษฎรและทรงนำความ
เจริญมาสู่ประเทศชาติ ได้ตามสมควร

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
ธันวาคม ๒๕๓๑

and Khun Warunyupa Sanitwongse na Ayudhya who
kindly prepared the English language text. It very
much hopes that this book will kindle and enliven the
interest to students and others such that they may
come to appreciate better the King's thoughtful and
determined efforts in the service of his people and the
nation.

*The King Prajadhipok and Queen
Rambhai Barni Memorial Foundation
December 1988*

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑
พระราชประวัติ	๗
พระราชกรณียกิจ	๔๑
การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร	๔๗
ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ	๕๙
การพัฒนาการคมนาคมและการสื่อสาร	๗๕
การศึกษา	๘๗
การศาสนา	๙๗
การทหาร	๑๐๕
การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ	๑๑๕
งานฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี	๑๒๑
การเตรียมพระราชทานรัฐธรรมนูญ	๑๒๙
เชิงอรรถภาพ	๑๔๗
บรรณานุกรม	๑๕๕
ภาคผนวก	๑๖๓

CONTENTS

	Page
Preface	
H.M. King Prajadhipok : A Brief Biography	1
The Royal Biography	7
The Royal Activities	41
Visiting His People	47
Foreign Relations	59
Development of systems of Transportations and Communications	75
Educational Activities	87
Religions Activities	97
Military Activities	105
Economic Changes	115
150 th Anniversary of the Founding of Bangkok : Royal Ceremony	121
Preparation for the Constitution	129
Footnotes to the Photographs	147
Bibliography	155
Appendix	163

พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์สุดท้ายในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๖ พระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ฯ ภายหลังจากที่ได้ทรงศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษพอสมควรตามประเพณีขัตติยราชกุมารแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๔๔๙ ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ที่วิทยาลัยอีตัน (Eton College) ในชั้นมัธยม จากนั้นทรงเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อย เมืองวูลิช (The Royal Military Academy, Woolwich) ทรงสำเร็จการศึกษาวิชาทหารปืนใหญ่มา และทรงได้รับแต่งตั้งเป็น นายร้อยตรีกิตติมศักดิ์ แห่งกองทัพบกอังกฤษ หลังจากนั้นเสด็จกลับมาทรงรับราชการเป็นนายทหารปืนใหญ่อยู่ ๖ ปี ทรงอภิเษกสมรสกับ หม่อมเจ้าหญิงรำไพพรรณี (ในราชสกุลสวัสดิวัตน์) แล้วจึงเสด็จไปทรงศึกษาวิชาการทหารชั้นสูงสุดในโรงเรียนเสนาธิการทหาร เอกอลเดอแกร์ (L'École de Guerre) ประเทศฝรั่งเศส ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ได้เสด็จกลับมาทรงรับราชการทหารบก ต่อมาได้ทรงเป็นผู้บังคับการกองพลทหารบกที่ ๒ และผู้บังคับการพิเศษกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๔๖๘ จึงทรงดำรงพระราชสถานะเป็นองครักษ์ทายาท เนื่องจากพระเชษฐาได้เสด็จทิวงคตและสิ้นพระชนม์ลงถึง ๓ พระองค์ ทั้งทรงได้รับพระราชทานเลื่อนพระเกียรติยศเป็น กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จสวรรคต ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘ จึงต้องทรงขึ้นครองราชสมบัติสืบต่อมาตามมติเอกฉันท์ของพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ใหญ่ คณะเสนาบดี และพระราชหัตถเลขาธิบดี-กรรมในรัชกาลที่ ๖ ทั้งๆ ที่ไม่ทรงเต็มพระราชหฤทัย ด้วยทรงพิจารณาเห็นว่า ทรงมีประสบการณ์น้อยในการบริหารราชการแผ่นดิน พระราชพิธีบรมราชาภิเษกได้มีขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ในช่วงระยะเวลาที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะคับขันทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับนานาประเทศทั่วโลก อีกทั้งผู้มีการศึกษาบางกลุ่มต้องการสิทธิทางการเมืองอีกด้วย แต่กระนั้นพระองค์ก็ได้ทรงย่อท้อต่อพระราชภารกิจอันหนักหน่วง กลับ

H.M.KING PRAJADHIPOK : A BRIEF BIOGRAPHY

H.M. King Prajadhipok (Rama VII) was born on November 8, 1893, the youngest son of King Chulalongkorn (Rama V) and Queen Saowapha. In 1906, he went to England for further studies at Eton College and later at the Royal Military Academy at Woolwich. Upon completing his studies, he became an honorary commissioned officer of the British Army in 1913. On his return to Siam, he served in the Royal Siamese Artillery Guard Regiment for six years. Having married Her Serene Highness Princess Rambhai Barni (née Svasti), he went for additional training in France at L'École de Guerre. Having been certified as an officer of the General Staff, he returned to Siam to resume his military service. In the same year he was named heir to the throne on account of the fact that three of his elder brothers had died in quick succession. He was also royally granted the title of the Prince of Sukhothai.

Upon the death of King Vajiravudh (Rama VI) on November 25, 1925, he was beseeched by a council of senior princes and high officials to take up the crown in accordance with the late King's will and the law of succession. He accepted reluctantly, because he felt relatively inexperienced in the affairs of state. His coronation was held on February 25, 1926.

His accession was at a time of economic stress, a condition that beset the world, and also of domestic political ferment. Nonetheless, the young King embarked upon the ominous royal task with a great sense of duty towards the dynasty, the Kingdom and the people.

During the nine years of his reign, he carried out his royal duties thoughtfully, courageously and with perseverance. He purposefully went on tours of the provinces so that he could gain first hand knowledge about his people and the conditions they faced. In

ทรงตั้งพระราชหฤทัยแน่วแน่ที่จะทรงทำหน้าที่เพื่อพระราช-
วงศ์ ประเทศชาติและประชาชน

ตลอดระยะเวลา ๙ ปี แห่งรัชสมัย ได้ทรงประกอบพระ-
ราชกรณียกิจด้วยพระสติปัญญา พระวิริยะอุตสาหะ ได้เสด็จ-
พระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรตามท้องถิ่นต่างๆ เพื่อจะได้ทรง
ทราบถึงสารทุกข์สุขดิบของราษฎรด้วยพระองค์เอง ทั้งนี้
เพราะทรงถือตามประเพณีการปกครองประเทศสยามแต่
โบราณว่า พระเจ้าแผ่นดินกับประชาชนย่อมร่วมทุกข์สุขเป็น
อันหนึ่งอันเดียวกัน

ในทางเศรษฐกิจ ได้ทรงตัดสินพระราชหฤทัยแก้ไขปัญ-
หาวิกฤตด้วยการตัดทอนงบประมาณแผ่นดิน จัดตั้งสภาการ
คลังขึ้นเพื่อควบคุมรายจ่าย และทรงตัดทอนงบประมาณใน
ส่วนของพระมหากษัตริย์ด้วย

ในทางการเมืองการปกครอง ทรงมีพระราชดำริแต่
แรกเริ่มรัชกาลว่า ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้น นับวันจะ
พ้นสมัย จึงทรงศึกษาวิธีการปกครองต่างๆ และทรงเตรียมการ
อย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบ
ประชาธิปไตย ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “อภิ-
รัฐมนตรีสภา” ขึ้น เป็นสภาที่ปรึกษาของพระองค์ โดยมี
พระบรมวงศานุวงศ์ผู้ใหญ่ ผู้ชำนาญการในการบริหารราชการ
แผ่นดินเป็นสมาชิก โปรดเกล้าฯ ให้มี “สภามณฑลเทศาภิบาล” ขึ้น เพื่อ
“เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งการใช้พระราชอำนาจ
ในทางที่ผิด” และเพื่อ “เป็นวิธีการในการทดลองและเรียนรู้
เกี่ยวกับ การประชุมแบบรัฐสภา” นอกจากนั้นยังได้ทรงพระ-
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการจัดรูปแบบการปกครองแบบ
เทศบาล เพื่อ “ฝึกฝนประชาชนในวิธีการใช้สิทธิลงคะแนน
เสียง” ด้วยทรงมีพระราชดำริว่า “ประชาชนควรที่จะควบคุม
การปกครองท้องถิ่นให้เป็นเสียก่อนที่จะพยายามเข้าควบคุม
การปกครองประเทศ โดยผ่านทาง “รัฐสภา”

ในด้านการศึกษาและการศาสนา ทรงเห็นว่า “วิชา
เป็นที่ตั้งแห่งความเจริญทั้งมวล” และวิทยาศาสตร์ เป็นหนทาง
สู่การพัฒนาประเทศ แต่ก็ทรงตระหนักยิ่งนักว่าการแผ่ขยาย
ของอารยธรรมต่างชาติที่ทันสมัยจะนำความระส่ำระสายมา
สู่สังคมไทย จึงทรงมีพระราชดำริว่า การศึกษาไม่ควรแยกจาก
วัด ควรที่จะจัดการศึกษาทางศีลธรรมไว้เคียงคู่กับการให้
ความรู้สมัยใหม่ นอกจากนั้นยังทรงมีพระราชดำริแน่วแน่
ว่าควรจัดการศึกษาอบรมประชาชนในการใช้ชีวิตตามแบบ
ประชาธิปไตยด้วย

แนวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจด้านการเมือง
การปกครองเหล่านี้ ยังไม่ทันสัมฤทธิ์ผล การเปลี่ยนแปลงการ
ปกครองโดยกลุ่มบุคคลที่เรียกตนเองว่า “คณะราษฎร” ก็เกิด
ขึ้นเสียก่อน เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

accordance with true royal tradition, he shared in the
joys and sorrows of his people and worked for their
benefit.

In the economic realm, he courageously went
ahead with the unpopular policy of reducing the
government budget, set up a Financial Council to
control spending, and reduced greatly his own
budgetary allocation.

In the political sphere, his opinion has always
been that the absolute monarchical form of govern-
ment was fast becoming outdated. He thus set about
preparing for a step-by-step transformation of the
political system into a constitutional monarchy. He
created the Supreme Council of State, made up of
senior princes, to advise him. He established the
Committee of the Privy Council as, to quote the
King himself, “a restraining influence against (the
Monarch’s) misuse of power” and “as a means of
experimenting and learning in methods of parliamen-
tary debate”. He also set in train efforts at organizing
municipalities “as a means of teaching the people
how to vote”, hoping that they would learn first “to
control local affairs before they attempt to control
state affairs through a parliament”.

His interest in education, knowledge and religion
were linked. While he saw education as the key to
progress and science as the way to development,
he recognized early that the influx of modern know-
ledge was likely to upset the Thai social fabric. He
therefore proposed that the acquisition of modern
knowledge should go hand in hand with moral edu-
cation. The wat and the monks should continue to
play a role. He also wanted to direct education to-
wards socializing the people in the democratic way
of life.

His systematic approach to political develop-
ment was overtaken by the “Khana Rasdorn” coup
of June, 24, 1932 demanding constitutional govern-
ment. Naturally, the King conceded, relinquished
his absolute powers and put his signature to the
country’s first permanent constitution of December
10, 1932, thereby symbolizing the granting of sove-
reign powers to the general populace.

ด้วยเป็นพระราชประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว จึงทรงยินยอมสละพระราชอำนาจ และพระราชทานรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวรฉบับแรกแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ นับได้ว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งพระราชปณิธานที่จะพระราชทานอำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศแก่ประชาชนโดยทั่วไป

ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช และในระบอบประชาธิปไตยนี้ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชมาเนที่ทรงทำหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ ภายใต้รัฐธรรมนูญ ในการเสนอแนะเกี่ยวกับระบอบการปกครอง แต่แล้วเมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งระหว่างพระองค์กับรัฐบาลในหลักการสำคัญๆ ดังปรากฏในพระราชหัตถเลขา เช่น การที่รัฐบาลได้แต่งตั้งพรรคพวกเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่สอง และจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงทรงสละราชสมบัติ ในขณะที่ทรงพักฟื้นจากการเสด็จไปรักษาพระองค์ที่ประเทศอังกฤษ ใจความตอนหนึ่งของพระราชหัตถเลขาสละราชสมบัติ ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ มีว่า

“...ข้าพเจ้ามีความเต็มใจ ที่จะสละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎรทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใดคณะใดโดยเฉพาะ เพื่อใช้อำนาจสิทธิขาด และโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของประชาราษฎร...”

หลังจากทรงสละราชสมบัติแล้ว ได้ประทับอยู่ในประเทศอังกฤษต่อไป ทรงวางพระองค์เยี่ยงคหบดีชนบทธรรมดาทั่วไป จนเสด็จสวรรคตโดยฉับพลัน เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ขณะทรงมีพระชนมายุ ๔๘ พระชันษา สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงจัดการถวายพระเพลิงพระบรมศพ เป็นการส่วนพระองค์ อย่างเรียบง่ายที่สุดปราศจากพิธีรีตองใดๆ ครั้นสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง จึงเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมอัฐิกลับสู่ประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงมีพระชนมชีพอยู่จน ๗๙ พระชันษา จึงเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

During the next few years, this first Constitutional Monarch tried his best to exert a constructive influence on the process of political transition. When negotiations failed to produce a mutually acceptable agreement containing what were to him important controls on oligarchical rule and measures to safeguard civil liberties, he abdicated. His instrument of abdication of March 2, 1935, sent from England where he was recuperating from an eye operation, reads in part :

“...I am whole heartedly willing to relinquish the powers vested in me from times past to the general populace. However, I will not relinquish them to any one person or group so that it may be used absolutely without listening to the real voices of the people.”

The King remained in England with his sole consort, Queen Rambhai Barni, and lived a quiet life, devoid of pomp and avoiding politics until his untimely death on May 30, 1941 at the age of 48. He was cremated unceremoniously in London. His ashes were brought by the Dowager Queen to Bangkok in 1949. The Queen lived on to the advanced age of 79 when she passed away in May 22, 1984.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์เต็มยศใหญ่
จอมพลแห่งกองทัพบกไทย ทรงสวมครุยปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ

King Prajadhipok (Rama VII) in full-dress uniform of Field Marshal of the Royal Thai Army, wearing decorations of the most illustrious order of Chula Chom Klao (Special Class).

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชประวัติ
The Royal Biography

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์สุดท้ายในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ

King Chulalongkorn (Rama V) and Queen Saowabha, King Prajadhipok's Royal Parents.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
พร้อมด้วยพระราชโอรสที่มีสิทธิสืบราชบัลลังก์
King Chulalongkorn and Queen Saowabha
with their sons (in direct line of succession).

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๖
ได้รับพระราชทานนามว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์
King Prajadhipok, youngest son born to King Chula-
longkorn and Queen Saowabha on November 8, 1893,
was royally named "Somdej Chao Fa Prajadhipok
Sukdidechana".

พระรูปหมู่พระราชโอรสและพระราชธิดา
ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับยืน
แถวหน้า ขวาสุด)

King Chulalongkorn's royal children (Prince
Prajadhipok standing extreme right, front row.)

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉายกับ
สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

Prince Prajadhipok with the Queen Mother.

จากซ้าย

๑. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒. สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
๓. สมเด็จพระเจ้าฟ้าอัยยวงศ์เดชาวุธ
๔. สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาทุษธราดิลก

Form left :

1. Prince Prajadhipok.
2. Queen Saowabha.
3. Prince Asadang.
4. Prince Jutatuj

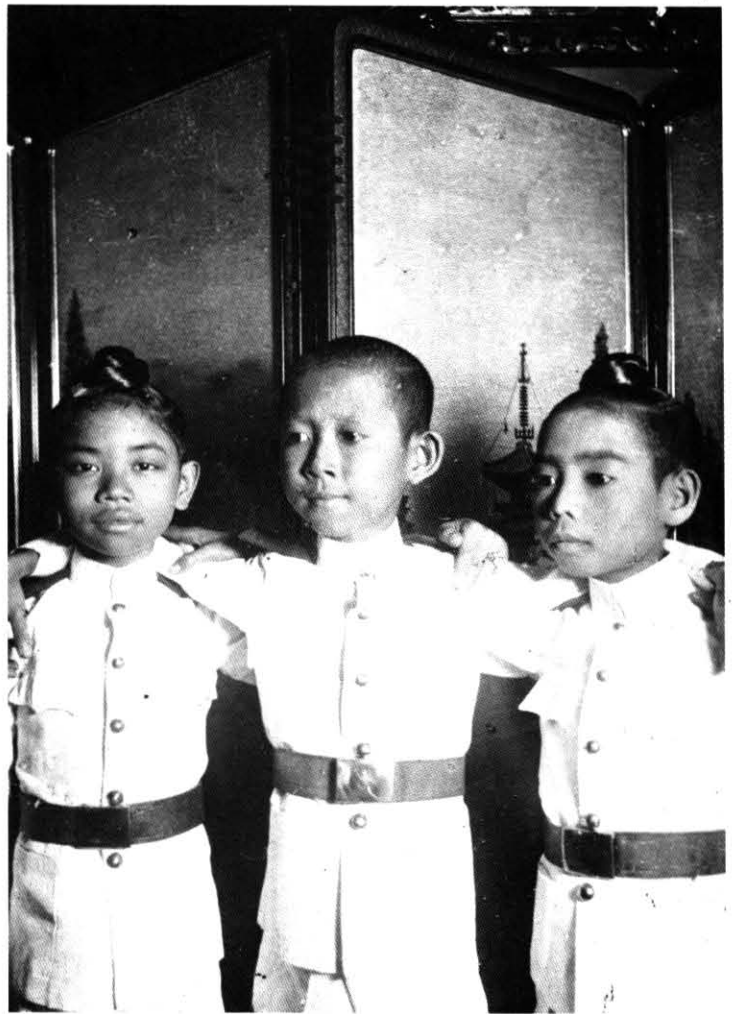
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉายกับ
พระเชษฐาร่วมพระชนนี
(กลาง) สมเด็จพระเจ้าฟ้าอัยยวงศ์เดชาวุธ
(ขวา) สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาทุษธราดิลก

Prince Prajadhipok with his brothers born also of
Queen Saowabha :

Prince Asadang (centre), Prince Jutatuj (right).

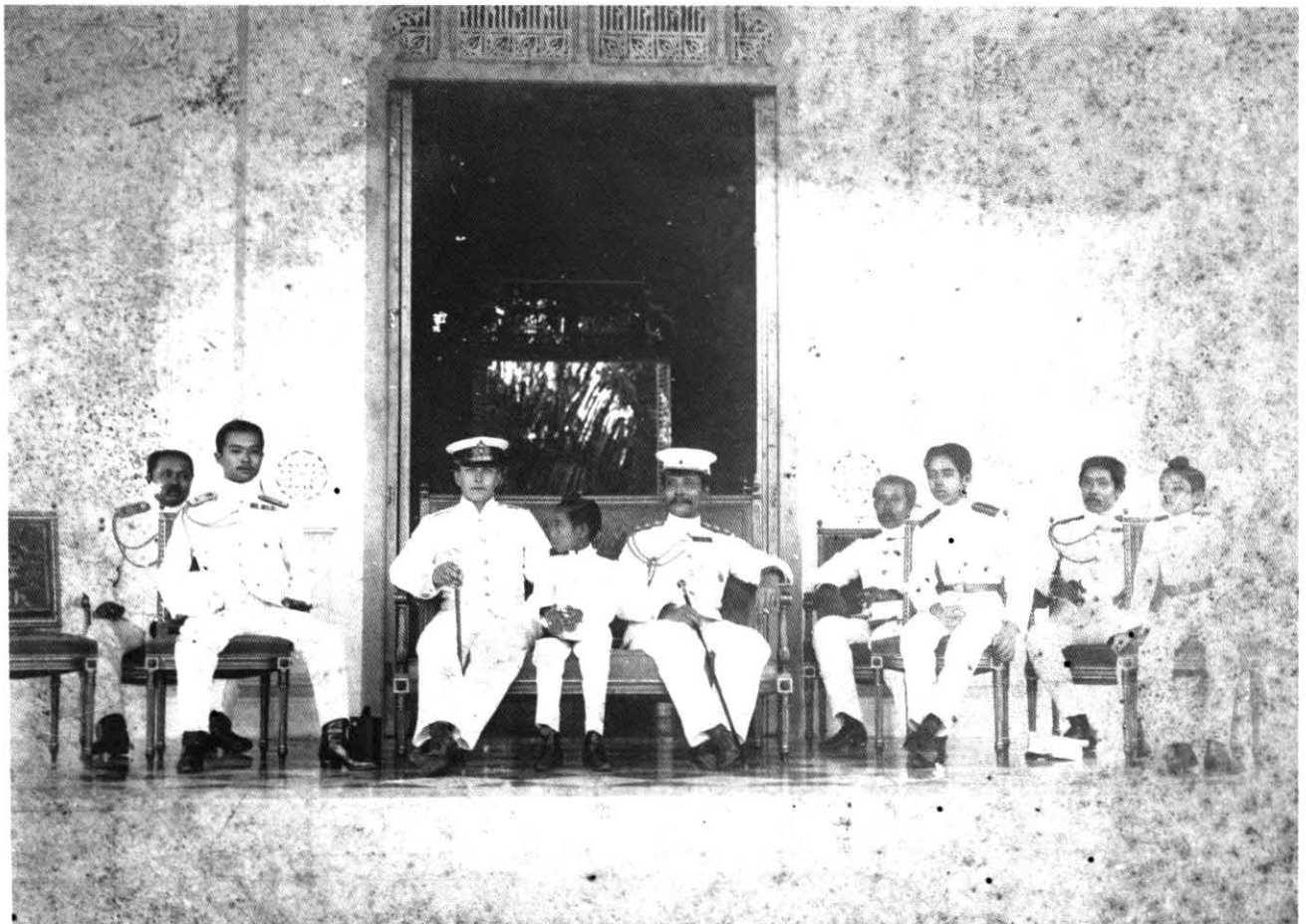
ในปี พ.ศ. ๒๔๔๒ เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เจริญพระชนมายุ ๖ พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนักเรียนนายร้อยพิเศษในโรงเรียนนายร้อยชั้นประถม

A.D. 1899 : six year old Prince Prajadhipok was enrolled in the Junior Cadet School.

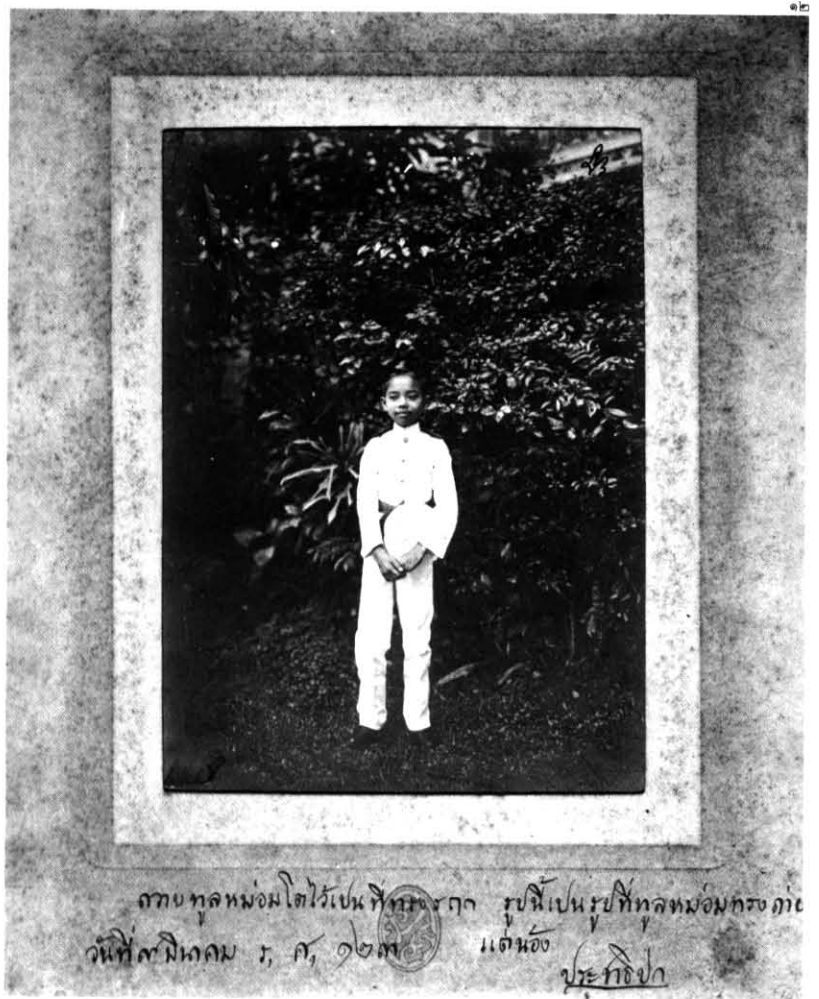
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ประทับขวาสุด) ทรงฉายร่วมกับพระบรมชนก และพระบรมวงศานุวงศ์ ในวโรกาสที่ เจ้าชายอาดัลเบิ็ดแห่งประเทศเยอรมนี เสด็จเยือนประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗

Prince Prajadhipok (seated extreme right) with King Chulalongkorn and Prince Adalbert of Germany, royal visitor to the Kingdom of Siam in 1904.

พระบรมฉายาลักษณ์ทรงฉายเมื่อพระชนมายุ ๑๐ พรรษา
 Prince Prajadhipok at the age of ten.

ภาพฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเซ็นถวาย
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 Photograph of Prince Prajadhipok signed for his
 brother-Prince Vajiravudh (later to become King Rama VI),
 on March 9, 1905. This photograph was taken by
 his father, King Chulalongkorn.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ขวา) ทรงฉายกับ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอุรุพงษ์รัชสมโภช
Prince Prajadhipok (right) and his royal brother,
Prince Urupong.

พระแท่นสรงในงานโสกัณฑ์ตบแต่งเจ้าฟ้าประชาธิปก-
ศักดิ์เดชน์ กับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอุรุพงษ์
รัชสมโภชเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๔๘

Pavilion for the Ceremonial Bath at the
Tonsure Ceremony of Princes Prajadhipok
and Urupong on March 4, 1906.

สมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ ทรงได้รับสถาปนาเป็นกรมขุนสุโขทัยธรรมราชา ในปี พ.ศ.๒๔๔๘

Upon being elevated to the royal title of Kromakhun Sukothai Dhammaraja in 1906.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนักเรียน
นายร้อยทหารบก ทรงฉายภายหลังพระราชพิธีโสกันต์
เมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๘

Prince Prajadhipok in cadet uniform taken after the
Tonsure Ceremony in 1906.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนักเรียน
นายร้อยทหารบก พระรูปนี้ทรงฉายก่อนเสด็จไปทรงศึกษาต่อ
ณ ทวีปยุโรป เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๘

Prince Prajadhipok in cadet uniform taken before going
to Europe in July 1906.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉาย
 ขณะทรงศึกษา ณ วิทยาลัยอีตัน ประเทศอังกฤษ
 Prince Prajadhipok, at Eton College,
 a well known public school in England.

Louis Tiron *116 Avenue du Nord*
NEUILLY-PARIS

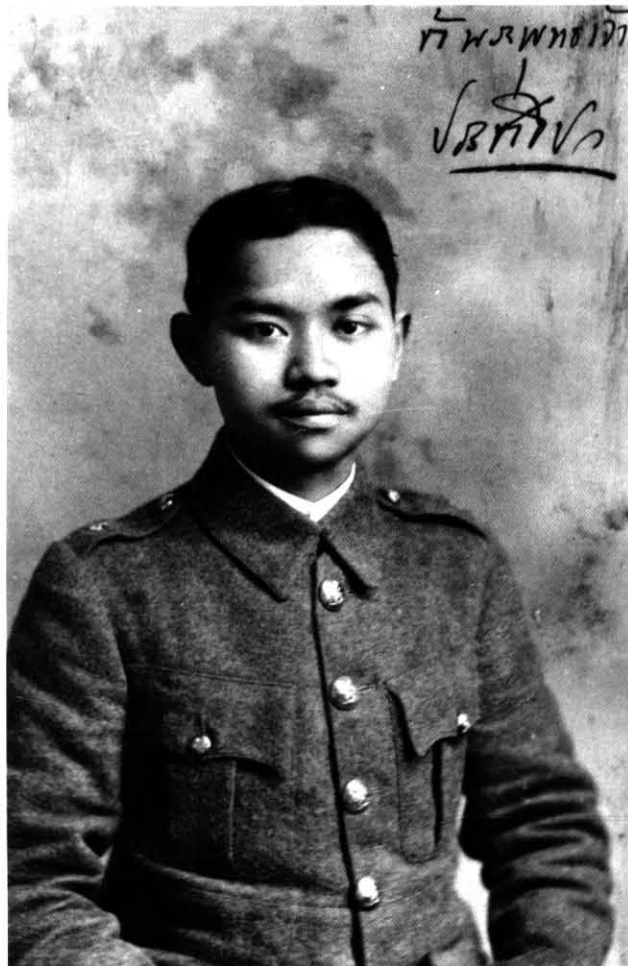
ถ่ายทูลหม่อมโต วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๕
 ปร.ศ.๒๕

ทรงฉายพระรูปคู่กับ สมเด็จพระเจ้าฟ้า
 มหิตลอดุลยเดช กรมขุนสงขลานครินทร์
 สมเด็จพระเชษฐา ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี
 เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๕๑

In 1908, Prince Prajadhipok travelled
 from England to visit his brother, Prince Mahidol
 who was studying in Germany.

พี่น้องของอิน
 วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๕
 ม.ค.๒๕

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนักเรียนนายร้อยเมืองวูลิช ประเทศอังกฤษ Prince Prajadhipok in uniform of the Royal Military at Woolwich, England.

ขณะที่ทรงศึกษาวิชาการทหารในประเทศอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงพระยศเป็นนายร้อยตรีนอกกอง สังกัดกรมทหารมหาดเล็ก รักษาพระองค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔

While he was studying at Woolwich, England, he was appointed Honorary Second-Lieutenant, Royal Page Regiment, Royal Thai Army in 1911.

ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ เลื่อนพระยศขึ้นเป็นนายร้อยโท ในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ He was promoted to Lieutenant in 1913.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบเต็มยศ
 นายร้อยตรี กองทหารปืนใหญ่ม้า ประเทศอังกฤษ พ.ศ. ๒๔๕๖
 Prince Prajadhipok, in Royal Horse Artillery Uniform "L"
 Battery, while a Sub-Lieutenant (Honorary Rank) at
 Aldershot, England, 1914.

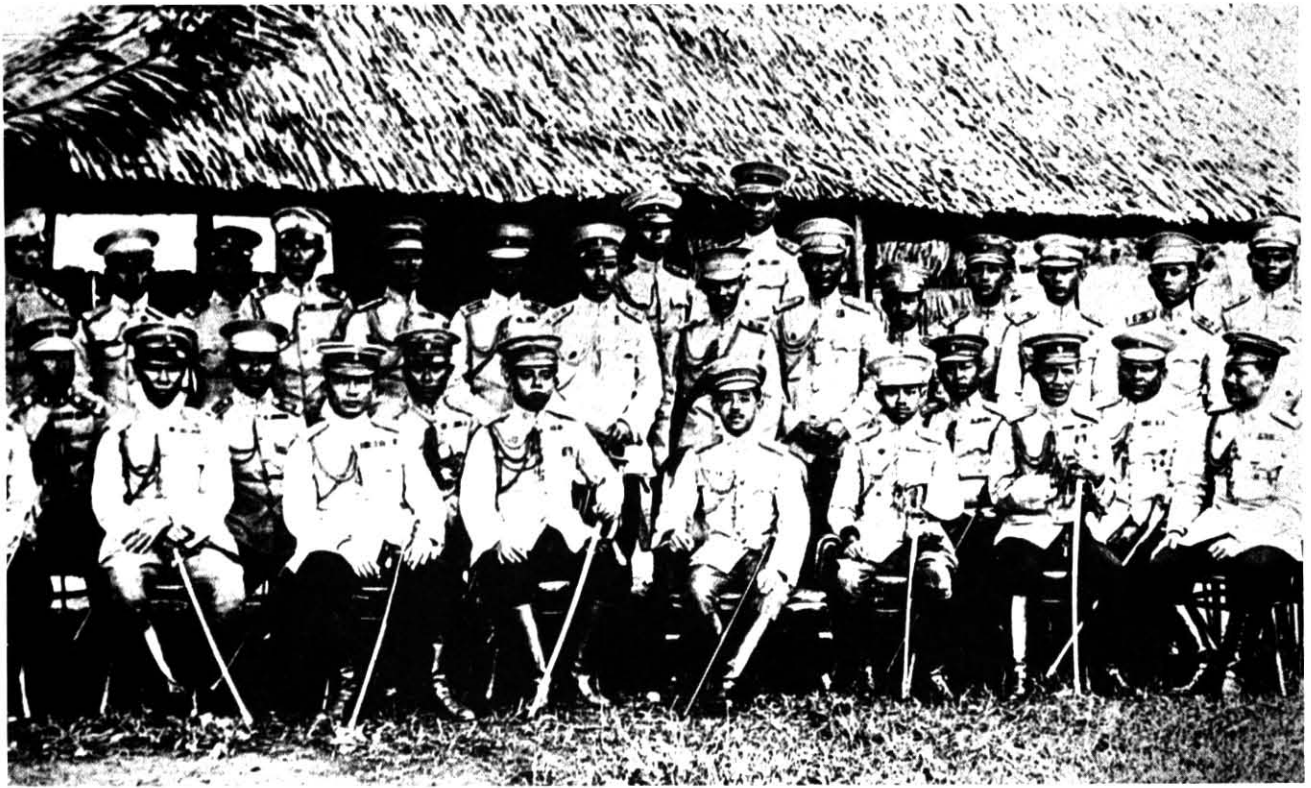

เสด็จกลับประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๔๕๘
 After completion of his military training,
 he returned home in 1915.

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961136552

ทรงเข้ารับราชการในตำแหน่งนายทหารคนสนิทของ จอมพล สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิชณุโลกประชานาถ
องค์เสนาธิการทหารบก

Prince Prajadhipok served as Aide-De-Camp to Field Marshal Chao Fa Chakrapong
(Krommaluang Pitsanuloke), Chief of the Army General Staff.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายกับนายทหาร ขณะทรงดำรงพระยศเป็น
นายร้อยเอกผู้บังคับการกองร้อยทหารปืนใหญ่รักษาพระองค์

Prince Prajadhipok (seated left), promoted to the rank of Army Captain, Commander of
the Battery of the Royal Artillery Guard.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงผนวชเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

Ordained monk at the Temple of the Emerald Buddha, 1917.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส องค์พระอุปัชฌาย์

The royal mentor.

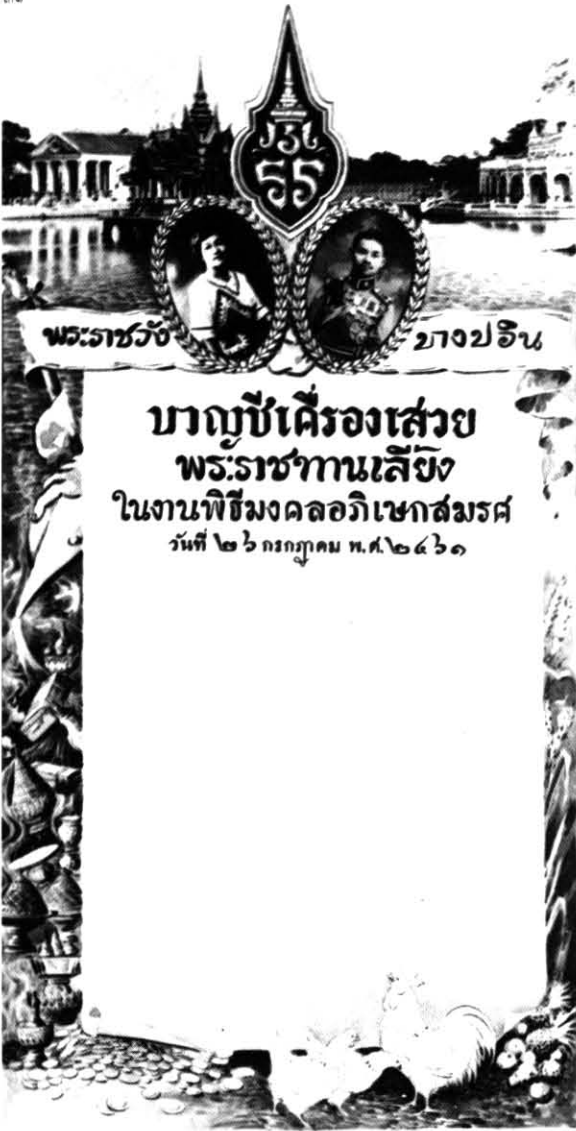
ทรงฉายร่วมกับนักภิกษุสามเณรวัดบวรนิเวศวิหาร

Among novices and newly-ordained monks at Wat Bovornives in 1917.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอภิเษกสมรสกับหม่อมเจ้ารำไพพรรณี พระธิดาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิวัดนวิศิษฎ์ ณ พระที่นั่งวโรภาสพิมาน พระราชวังบางปะอิน เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๑

Wedded to Mom Chao Rambhai Barni, daughter of Kromapra Svasti, in a royal ceremony at Bang Pa-in Palace on 26 August 1918.

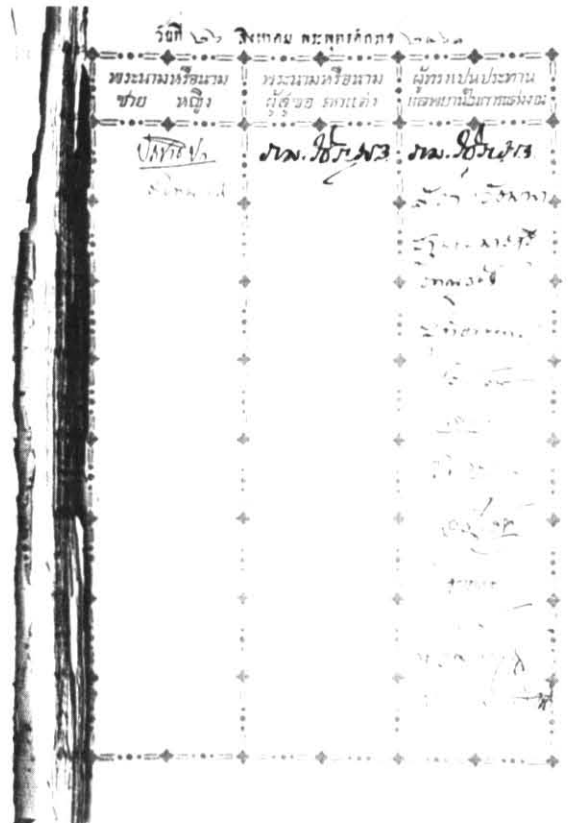

กรอบรายการเครื่องเสวยในงานอภิเษกสมรส
 ณ พระที่นั่งวิมานิมมาน พระราชวังบางปะอิน
 เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๔๖๑ (ไม่ใช่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๔๖๑ ดังในภาพ)

Model of the menu card frame for the wedding banquet
 at Bang Pa-in Palace in 26 August 1918.

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธย
 ในสมุด "ทะเบียนแต่งงาน" เป็นองค์ผู้สู้ออกแต่ง และทรงเป็นประธาน
 จากนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์
 ลงพระนามเป็นพยาน

Royal Wedding Registration Book with the signatures
 of the bridal couple, King Vajiravudh as the groom's sponsor
 and witness, other witnesses were princes and princesses
 of the blood royal.

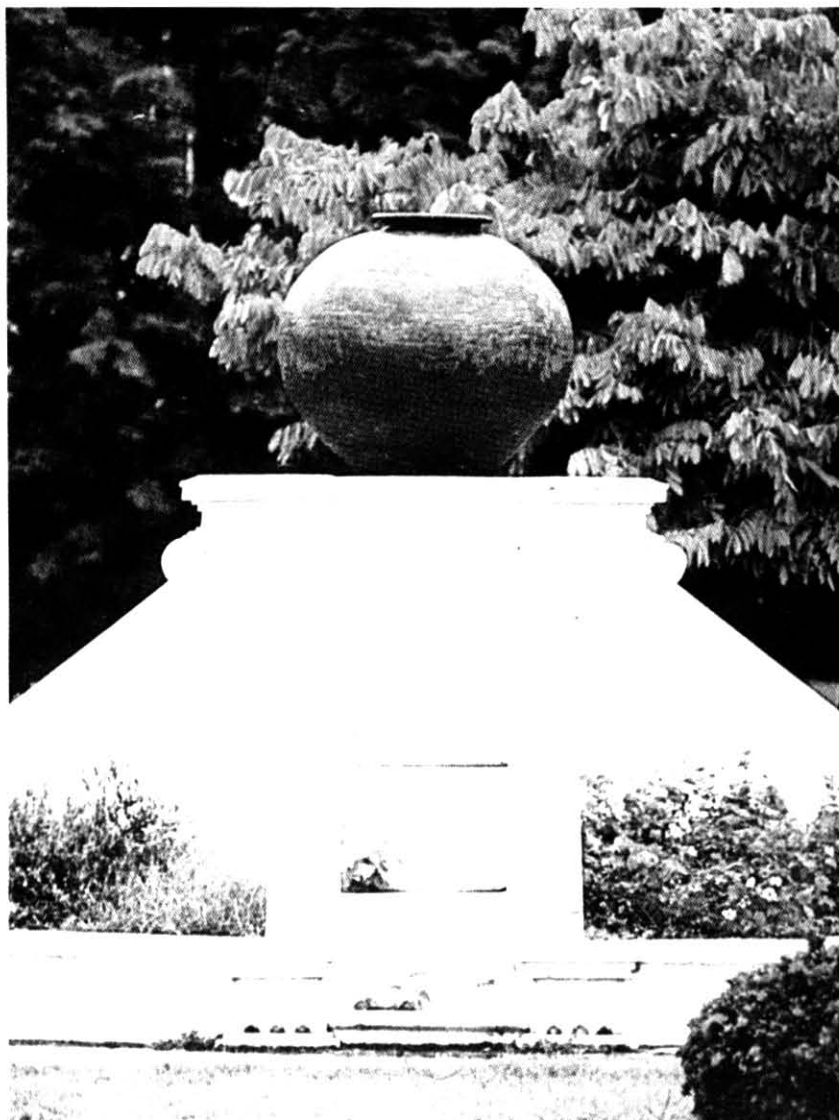

วังสุโขทัย

สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น พระราชทานเป็นเรือนหอแก่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ตรงบริเวณ หน้าพระตำหนัก มีตุ่มสุโขทัยตั้งอยู่ เป็น สัญลักษณ์ของวังสุโขทัย

Sukhothai Palace

Home of the newly-weds, a wedding gift from the Dowager Queen Saowabha (Sukhothai Jar, symbol of the Palace, in the Palace Ground).

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๓ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จไปรักษาพระองค์ ณ ทรีปยูโรป โปรตุเกส
ให้แพทย์ตรวจพระอาการที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี และที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

During his trip to Rome and Paris for medical check-up and treatment in 1920.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฝึกหัดภาคสนาม ขณะทรงศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหาร กรุงปารีส ทรงสำเร็จการศึกษาเมื่อ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๗ และเสด็จกลับประเทศไทยในเดือนธันวาคมปีเดียวกัน

Prince Prajadhipok joined L'École Superieure de Guerre, Paris, for further military study. He graduated on 25 April 1924 and returned home in December 1924.

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต ในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘
พระบรมวงศัชน်ผู้ใหญ่ และคณะเสนาบดี ได้กราบบังคมทูลเชิญ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ขึ้นเสวยราชย์ พระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘

On November 26, 1925, King Rama VI passed away. A Council of Senior Princes and high officials invited him to succeed his brother. He was anointed King on 25 February, 1926.

เครื่องราชกกุธภัณฑ์

The Regalia.

๔๐

เครื่องพระบรมราชูปโภคและพระแสงอัฐฎาวุธ

The Royal Utensile and the Eight
Weapons of Sovereignty.

๔๑

ราชยานทรงพระสุพรรณบัฏเข้าสู่พระมหามณฑล
ในพระบรมมหาราชวัง

The inscription of full royal title on gold tablet being
borne on a carriage into the ceremonial precinct in
the Grand Palace.

พิธีสงฆ์พระมรุธาภิเษกสนาน สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
กรมหลวงชินวราสิริวัฒน์ ถวายน้ำอภิเษก

Receiving sacred water from the Prince Patriarch.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับเหนือพระที่นั่งอัฐทิศ ภายใต้พระบวรเศวตฉัตรทรงรับน้ำอภิเษกจากราชบัณฑิต และพราหมณ์ผู้ถือพรต
 Seated upon the octagonal fig-wood throne under an umbrella of state, the King received anointments from brahmins and court pandits.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับเหนือพระที่นั่งภัทรบิฐ ทรงเครื่องต้นพระมหาพิชัยมงกุฏ พร้อมพระบรมราชูปโภค เมื่อราชาภิเษกแล้ว
 The King on the Bhadrapith (the Noble Throne) in ceremonial robe fully crowned and with full regalia.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องต้นขฎ्ฐาพระมหากฐินพร้อมราชบริพารเชิญเครื่องมงคลบรมราชาภิเษก
 The King wearing the Kathin Crown, surrounded by chamberlains and pages bearing the regalia.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหาพิชัยมงกุฎ
เสด็จประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์
บนพระราชบัลลังก์ ภายใต้ฉัตรพญามหาเศวตฉัตร ในพระที่นั่ง
อมรินทร์วิจิตร มไหสุรยพิमान รับอาเศียรวาทถวาย
พระพรชัยมงคล จากพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการองครักษ์พระบาท
และคณะทูตานุทูต ในโอกาสงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

The King seated upon the throne under the nine-tiered
white umbrella of state in The Hall of Amarindra
receiving homage and good will from princes of the blood
royal, the diplomatic corps and the whole officialdom.

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาหม่อมเจ้าหญิงรำไพพรรณี
พระวรชายา เป็นสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี

The investiture of the Queen.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์

Seated on the throne in the Hall of Amarindra.

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗

Queen Rambhai Barni.

พระราชพิธีเฉลิมพระราชมณเฑียร ณ พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน
เนื่องในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘ พระทูลกระหม่อมเจ้าสิริเสด็จนาที

Attended by young ladies of the royal family bearing various articles of personal and domestic use, Their Majesties
proceeded to the royal residence of Chakrabarti Biman at 21.51 hours on coronation day.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี เสด็จออก ณ มุขเด็จพระ
พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประชาชน
เฝ้าถวายพระพรชัยมงคล
วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘

On February 27, 1926, Their
Majesties appeared on the
balcony of the Chakri Hall to
receive greetings from
well-wishers.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับพระที่นั่งพุดตาน เสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนครทางสถลมารค เพื่อทรงนมัสการ
บูชาปูชนียวัตถุ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๘

The royal procession to worship the principal shrines of Bavornives and Jetubon Monasteries, 1 March 1926.

เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เลียบพระนครทางชลมารค วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๘

The grand procession of State Barges. His Majesty on board the "Subana Hongs", 3 March 1926.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชยาน
เข้าวัดอรุณราชวราราม วันเสด็จพระนครทางชลมารค
วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๘

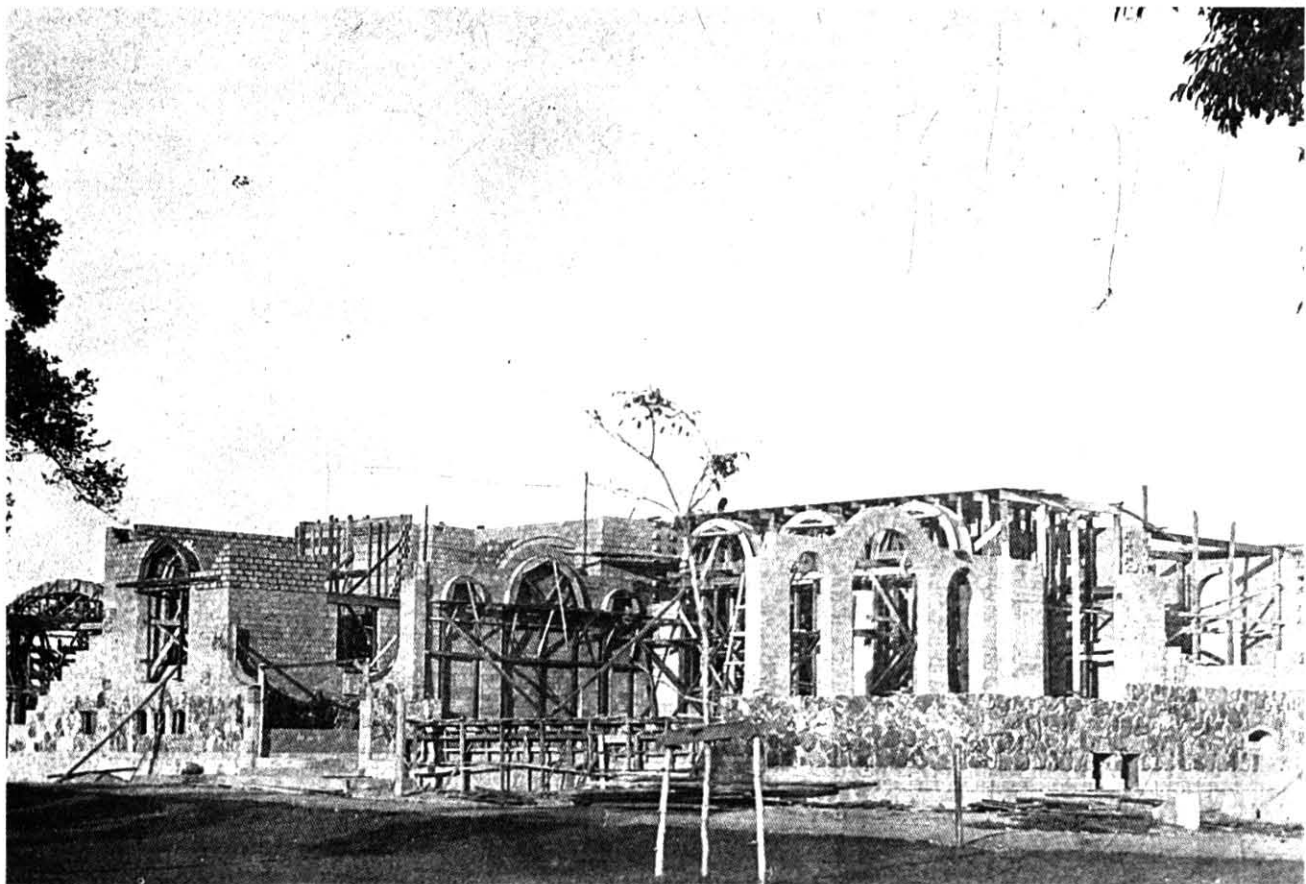
Borne on a Royal Palanquin from the Royal Barge
into Wat Arun (Temple of Dawn), 3 March 1926.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับบวงสรวง
อติตมหาราช ณ พลับพลาตรีมุข ในพระราชวังโบราณ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Performing the rite of offerings to the great
predecessors at Trimuk Pavillion in the Ancient
Palace at Ayudhya.

การก่อสร้างวังไกลกังวล หัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๐

Construction of the royal seaside resort
at Hua Hin - The Klai Kangwon, 1927.

ทรงซอู้

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดดนตรีไทย และได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงไทยเดิมไว้หลายเพลง
 Playing the "Saw Oo", a Thai musical instrument. He had a great interest in Thai classical music
 and wrote several compositions in classical style.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชกรณียกิจ
Royal Activities

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระเจ้าอยู่หัว และ พระราชสุทธินา

กรม พระ ราม

กรม หลวง นการสิวรรคิ

กรม พระ กำม

กรมพระราม

กรม พระ สันตนา

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ที่ปรึกษาราชการชั้นสูง เรียกว่า "อภิรัฐมนตรี"
เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘ ประกอบด้วยพระบรมวงศ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญราชการสาขาต่างๆ

The Supreme Council of State was appointed on 28 November 1925.

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ประธานกรรมการจัดระเบียบของมนตรีสภา

Prince Nagara Svarga , Chairman of The Committee to Adjust the Supreme Council

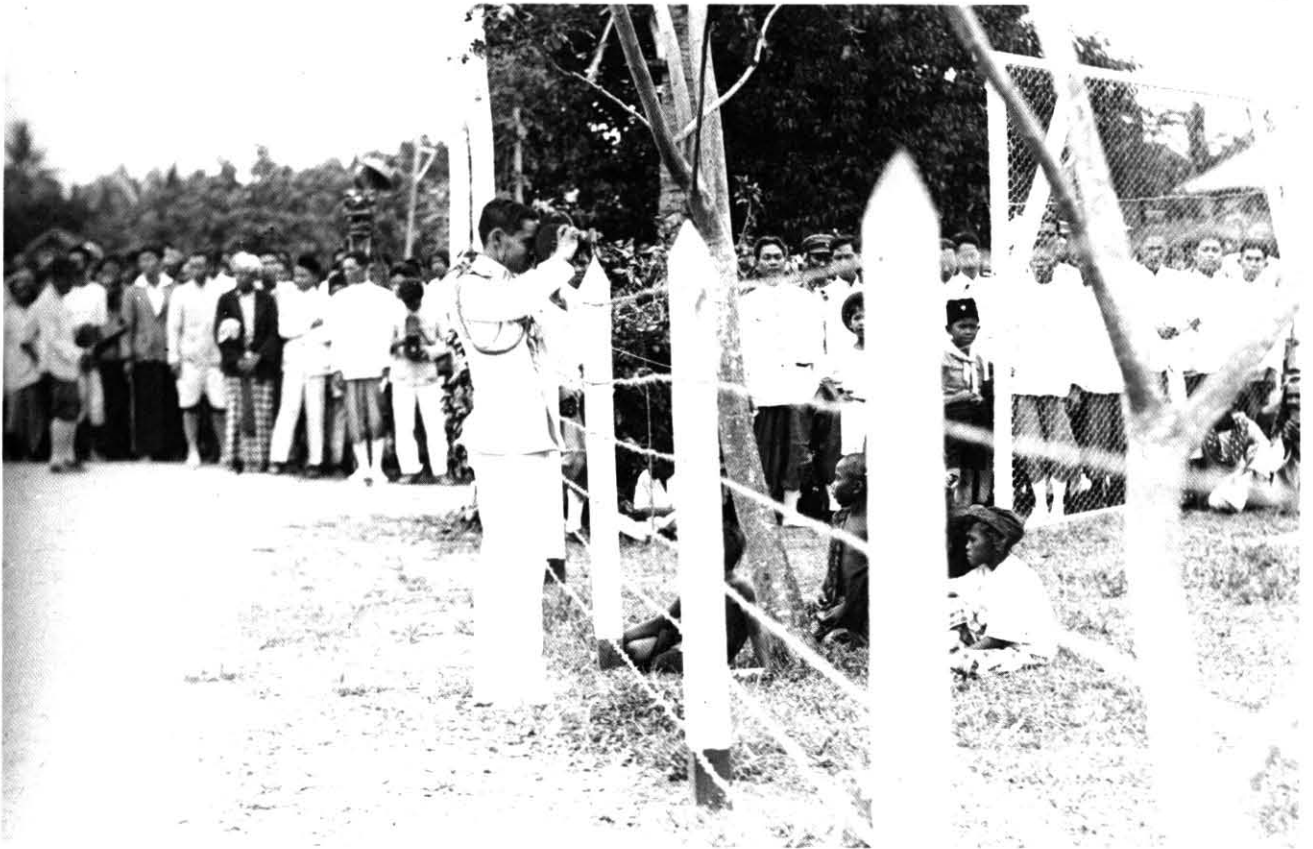

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดรูปการปกครอง “ประชาธิปไตย” หรือ “เทศบาล” ขึ้นเพื่อเป็นการฝึกประชาชนให้รู้จักการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น

In order to increase political awareness among the public, the King aimed to educate the people about the system of local government, i.e. Municipal Government.

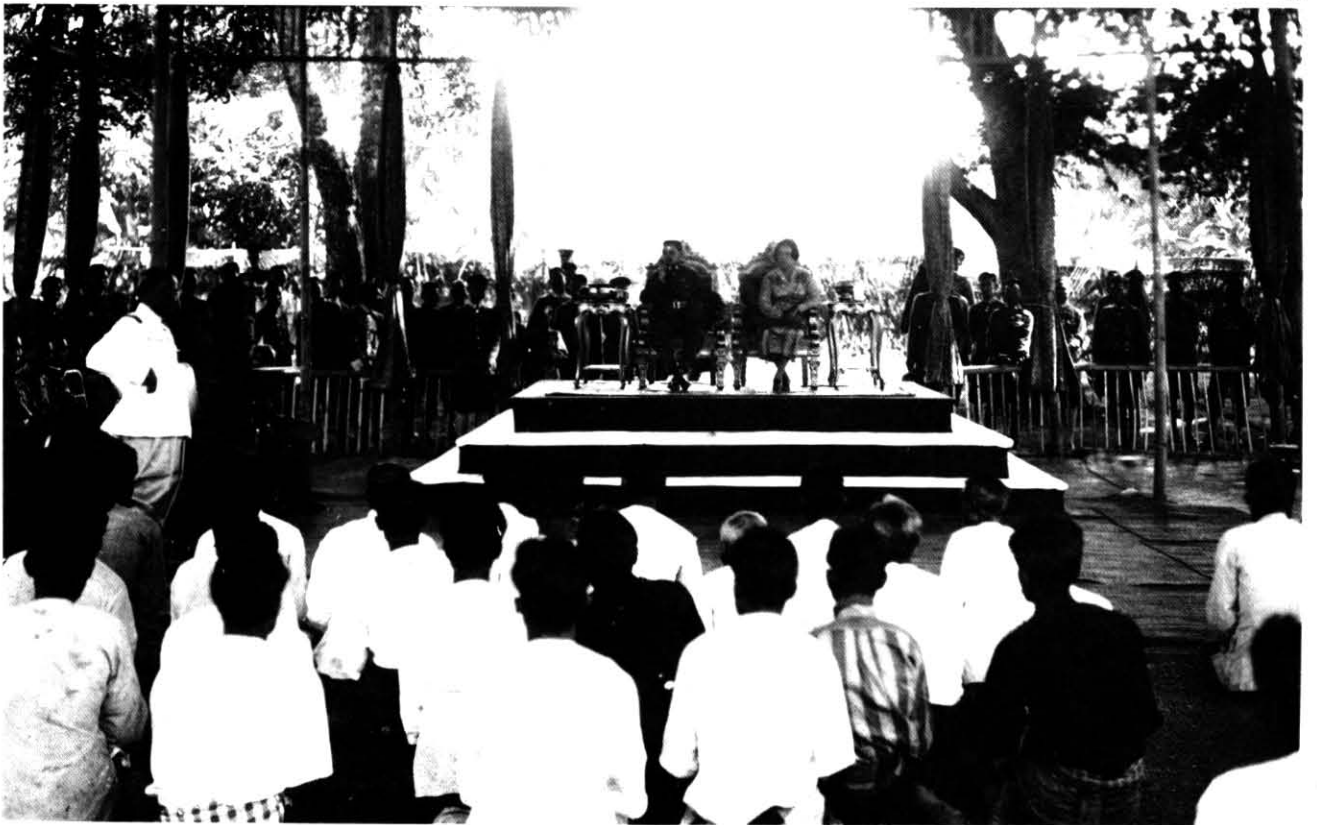
การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร
Visiting His People

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรท้องถิ่นต่างๆ และทอดพระเนตรชีวิตความเป็นอยู่
ของประชาชน เพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัยในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร

King Prajadhipok had strong determination to work for the welfare of the people.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ประทับ ณ พลับพลาที่สหกรณ์พิษณุโลก
เพื่อทอดพระเนตรการประชุมสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕

King Prajadhipok and Queen Rambhai Barni at a co-operative meeting in Pitsanuloke on 2 January 1927.

ทรงตรวจแถวทหารพรานน่านที่สถานีเด่นชัย จังหวัดแพร่ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗

Inspecting a Nan Para-Military Rangers at Denchai Railway Station, Phrae, 10 January 1927.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จฯ ออก ณ มุขหน้าศาลากลาง
จังหวัดลำปาง มีพระราชดำรัสตอบขอบใจประชาชนที่มาเฝ้ารับเสด็จ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗

From the balcony, King Prajadhipok and His Queen thanking the people for their warm welcome on 11 January 1927.

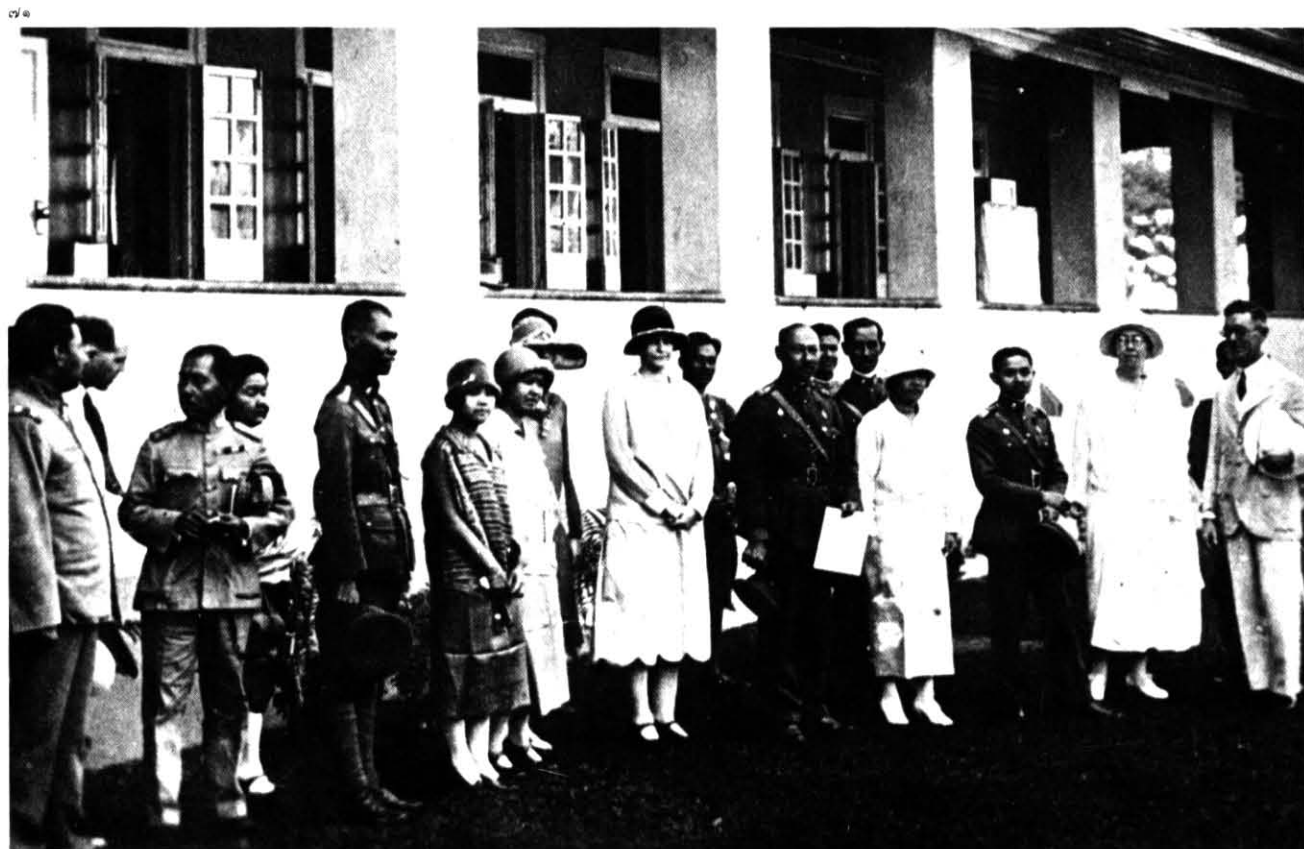
ทอดพระเนตรแผนผังโรงทหารจังหวัดเชียงราย
วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕

The King, studying the plan of Chiangrai Military Barracks, 18 January 1927.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงช้างพระที่นั่งเสด็จผ่าน
ซุ้มประตูชัยที่ ๑ เข้าเมืองเชียงใหม่ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕

Royal ride on elephant entering the city of Chiangmai
through the first welcoming arch, 22 January 1927.

ทอดพระเนตรกิจการของโรงพยาบาลแมคคอมมิค จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๙

Royal visit to the Maccormick Hospital, Chiangmai, 28 January 1927.

ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงชายหญิงเฝ้ารับเสด็จ ที่จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๙

Karen tribesmen greeting the royal visitors in Chiangmai, 22 January 1927.

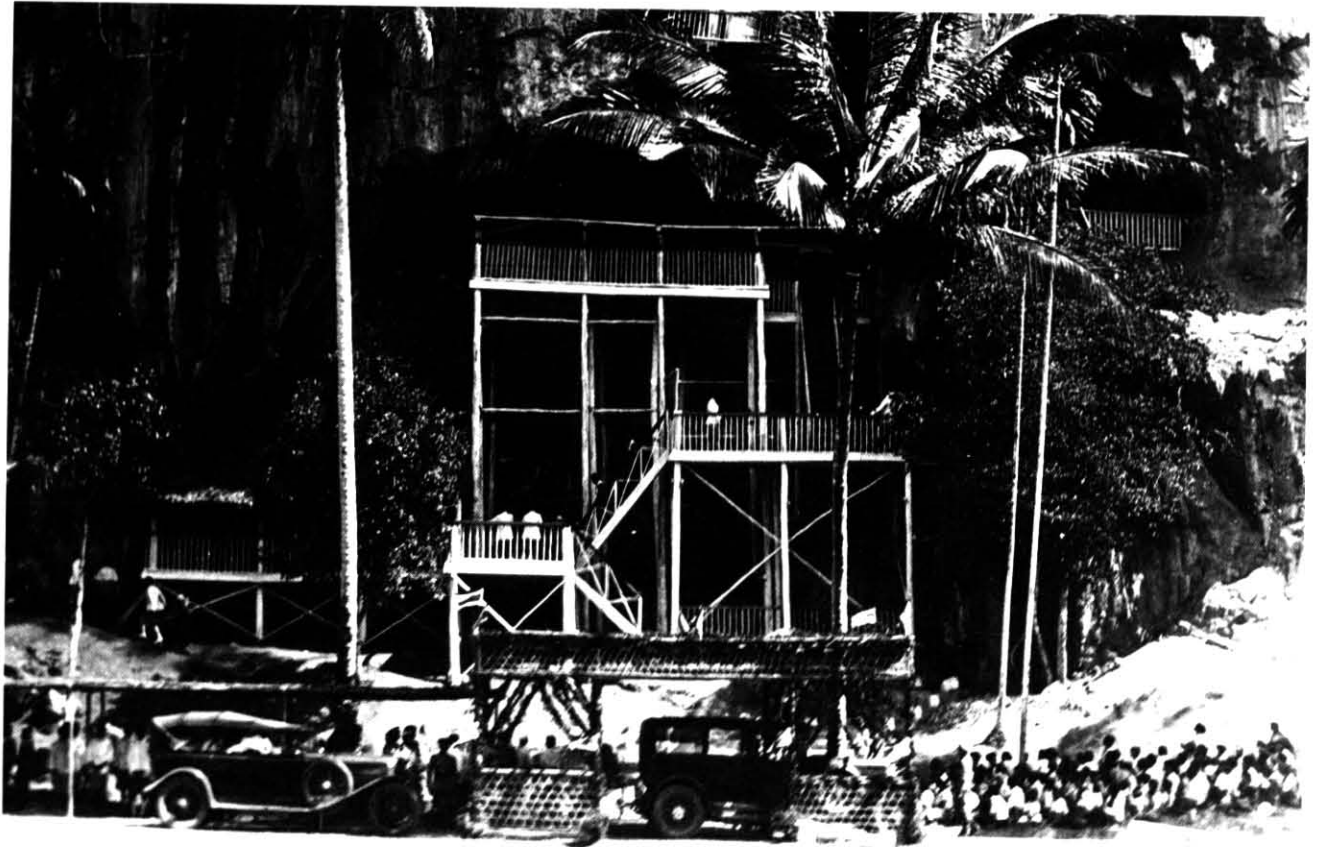
สมุหเทศาภิบาล มณฑลภูเก็ต ขณะเฝ้ารอรับเสด็จ
ที่บริเวณสถานีรถไฟ จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๗๑ ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร
มณฑลภูเก็ต

The Lord-Lieutenant of Monthon Phuket waiting to
greet the royal visitors, Pattalung Railway Station,
25 January 1929.

ราษฎรจังหวัดตรังเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิด เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๑

Royal visit to Trang on 26 January 1929.

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑ เสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนรถยนต์ ประพาสถ้ำเขาปินะ เมืองตรัง

On a royal trip by car to Kao Pina cave, Trang, 10 February 1929.

ซุ้มรับเสด็จ ที่จังหวัดระนอง ซึ่งตกแต่งอย่างงดงาม (ซุ้มประตูของสมาคมซุนลันเซีย บางส่วน) เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑

A welcoming arch built by a chinese community at Bangsuan, Ranong, 1929.

เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรย่านถนนกลาง จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๔๗๑

Royal visit to Phuket, 1929.

พ่อค้าและนายเหมืองแร่ชาวต่างชาติ เฝ้ารับเสด็จ เมื่อครั้งเสด็จประพาสมณฑลภูเก็ต ปี พ.ศ. ๒๔๗๑

Foreign traders and mine-owners greeting the royal visitors in Phuket, 1929.

ทอดพระเนตรเหมืองนาสิก มณฑลภูเก็ต ปี พ.ศ. ๒๔๗๑

Royal visit to Muang Naluk, a mine in Phuket, 1929.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จประพาสหมู่เกาะต่าง ๆ
ในเขตจังหวัดพังงา มณฑลภูเก็ต เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๑ โดยประทับเรือพระที่นั่งมหาจักรี
และได้ทรงถ่ายภาพเกาะปันหยีไว้เป็นที่ระลึก จากตาดฟ้าเรือ

Punye Island in Panga, photographed by the King from the Royal Yacht, 1929.

ทอดพระเนตรสุริยุปราคาจากกล้องของชาวเยอรมันที่จัดเตรียมไว้ ที่ตำบลโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๒

The King and Queen went to watch a solar eclipse at Cokepo, Pattani. The telescope was set up
by German scientists, May 1929.

๔๓

กระบวนเรือข้าราชการที่ตามเสด็จที่ปัตตานี เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๒

Government officials accompanying the royal visitors in Pattani, May 1929.

๔๗

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ
Foreign Relations

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเยือนสิงคโปร์
ชวา และบาหลี ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม - ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๒

Official visits to Singapore and The Dutch East Indies (25 July - 11 October 1929).

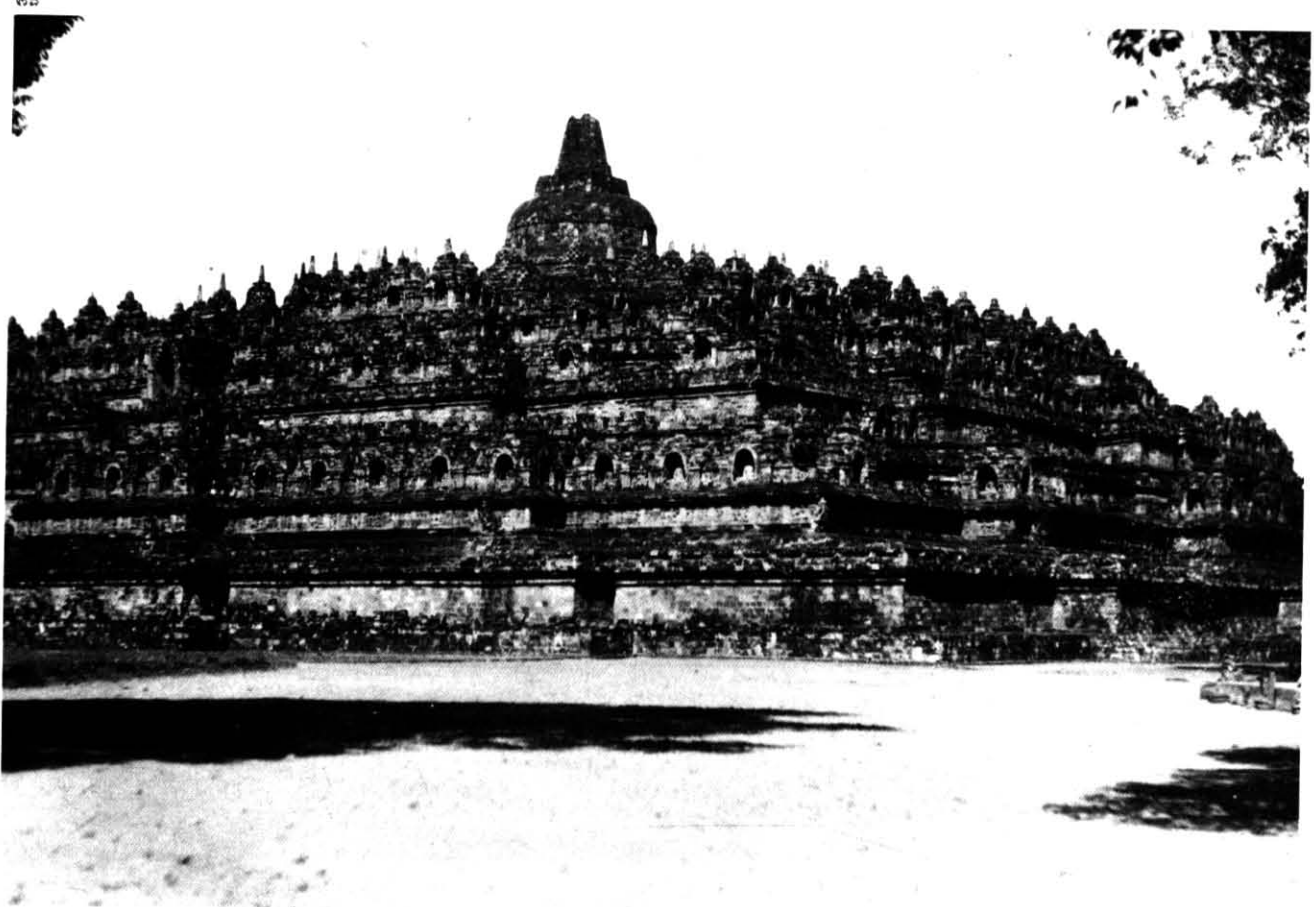
ทอดพระเนตรสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้า ที่ตำบลอุบรูค เมืองบอยแดนชอร์ก
ชวา เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๒

Inspecting a Hydro - Electric Plant at a reservoir in Ubruk, Java, 9 August 1929.

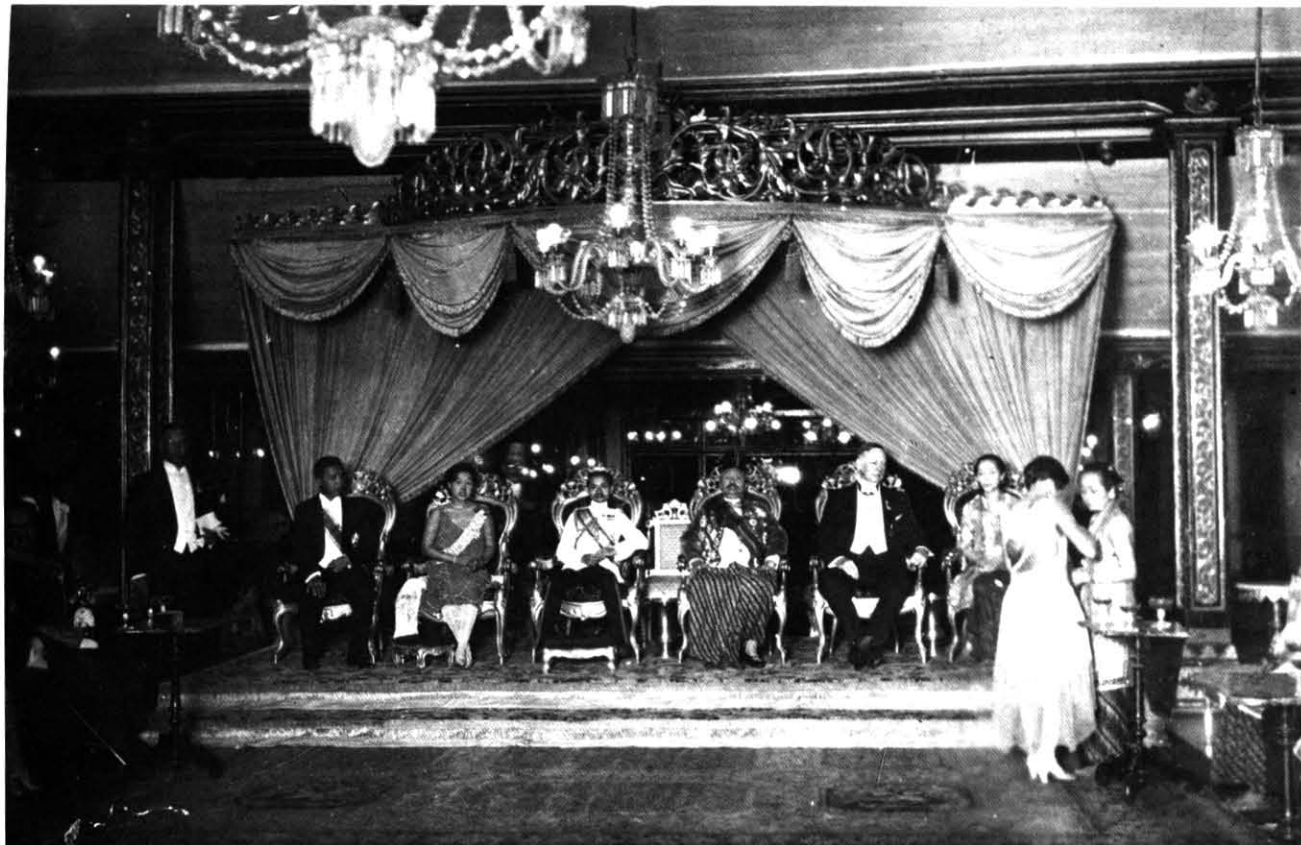
๘๖

ทอดพระเนตรภูเขาไฟปาปันไดยัน ตำบลจิสรุพัน เมืองการ์ต ซะวา เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๒
Inspecting an active volcano : Papandayan, Jisrupan, Garut in Java, 22 August 1929.

สมเด็จพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี (สมเด็จพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี) ทรงเสด็จประพาสมาชมพระพุทธรูปและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ของวัดพุทธนิมิต เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๒

The King and Queen toured Borobudur, a Buddhist Monument more than a thousand years old, 11 September 1929.

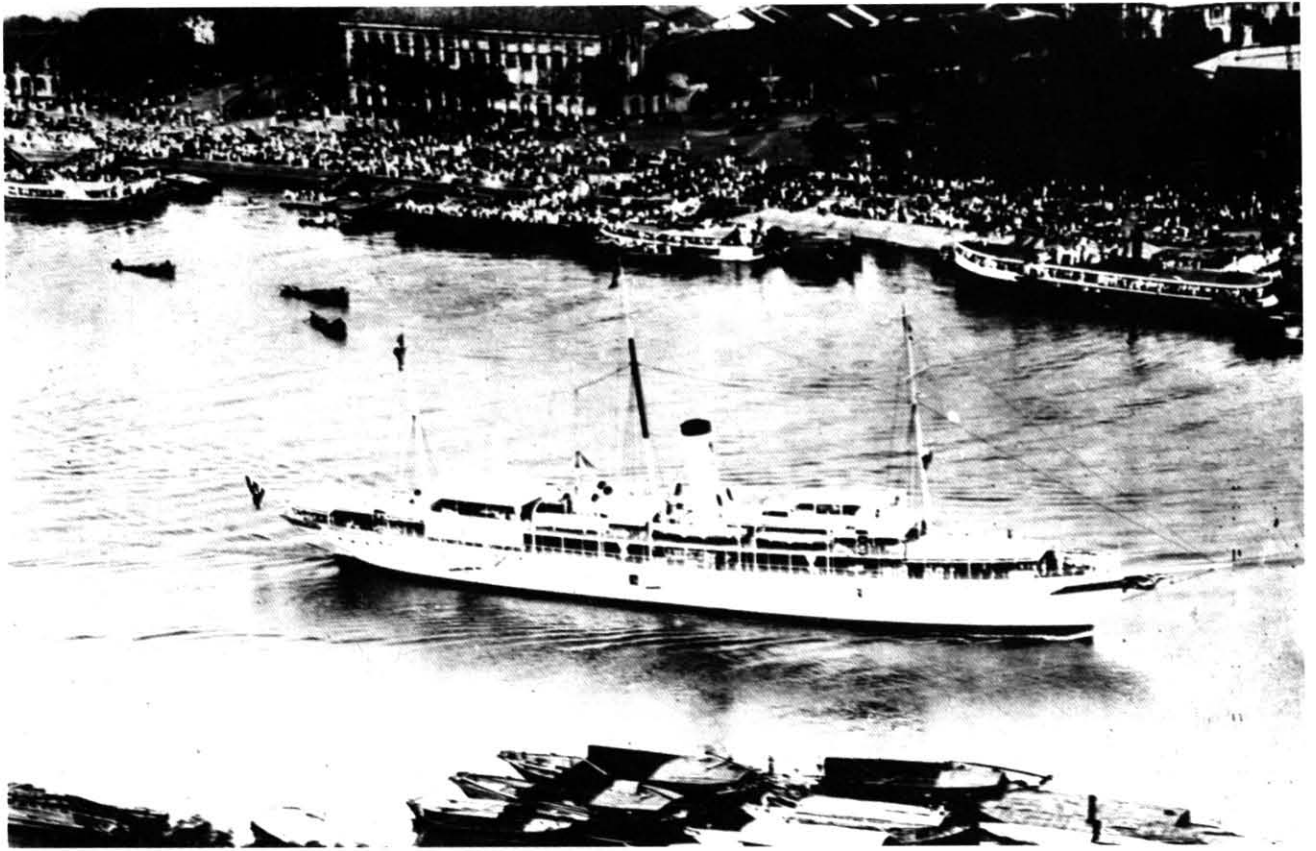
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงฉายกับ ปะกุกัวโน ที่ ๑๐ สุขุฮุนัน
 แห่งเมืองสุรการ์ตา พ.ศ. ๒๔๗๒

With the royal host, the Tenth Sultan of Surakarta (solo), 1929

ซุ้มรับเสด็จที่เมืองสุรการ์ตา ซึ่งตกแต่งอย่างงดงาม ตามเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน

Beautiful welcoming arch in Surakarta.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยเรือพระที่นั่งจักรี เพื่อเยือนประเทศอินโดจีน (เวียดนาม และกัมพูชา) ระหว่างวันที่ ๖ เมษายน - ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

The King and Queen left Bangkok on a Royal Yacht Chakri on their visit to Indochina, 6 April - 8 May 1930.

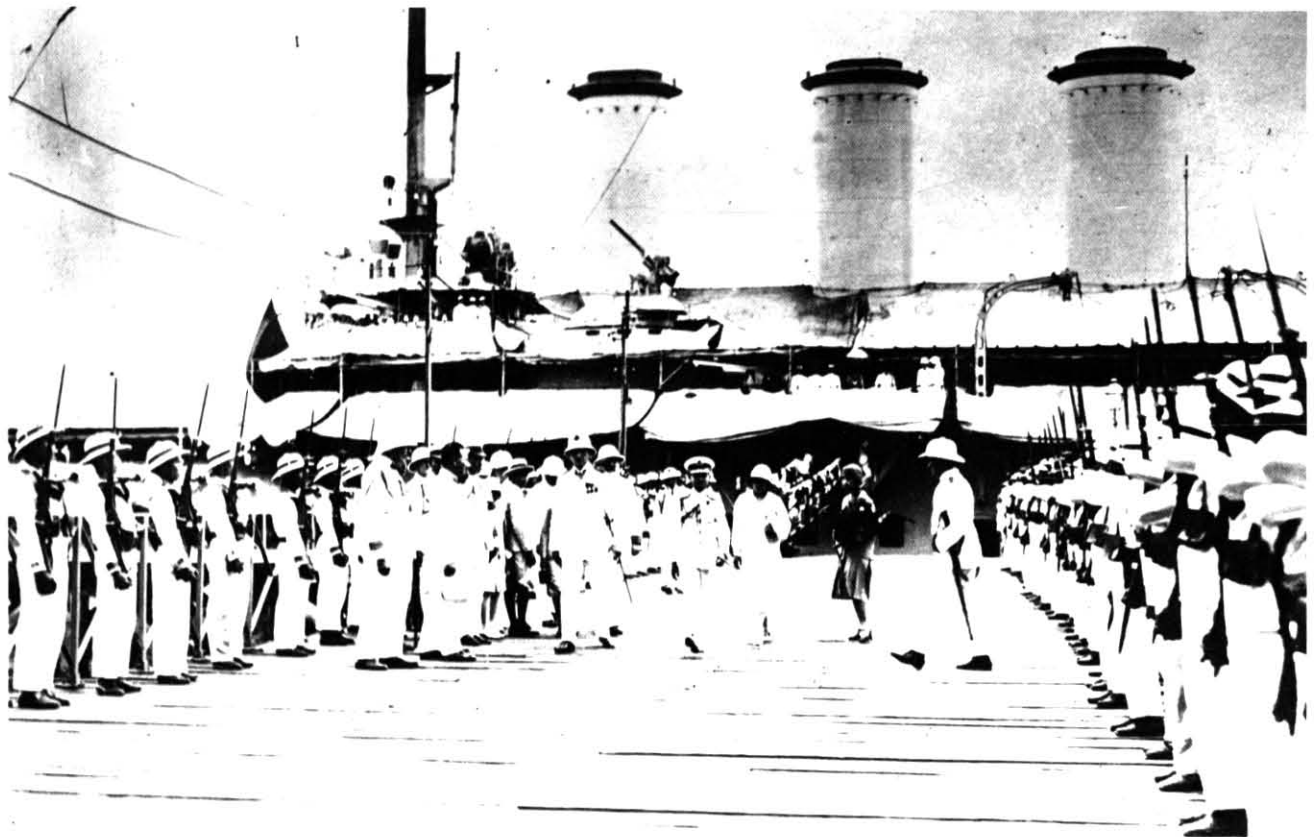
ทรงตรวจแถวทหารกองเกียรติยศที่หน้าวังผู้สำเร็จราชการใหญ่ของฝรั่งเศสในเมืองไซ่ง่อน เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓

Inspecting the guards of honour in front of The French Governor General's Palace, 14 April 1930.

ทรงวางพวงมาลาที่อนุสาวรีย์ทหารญวน เมืองไซ่ง่อน วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓

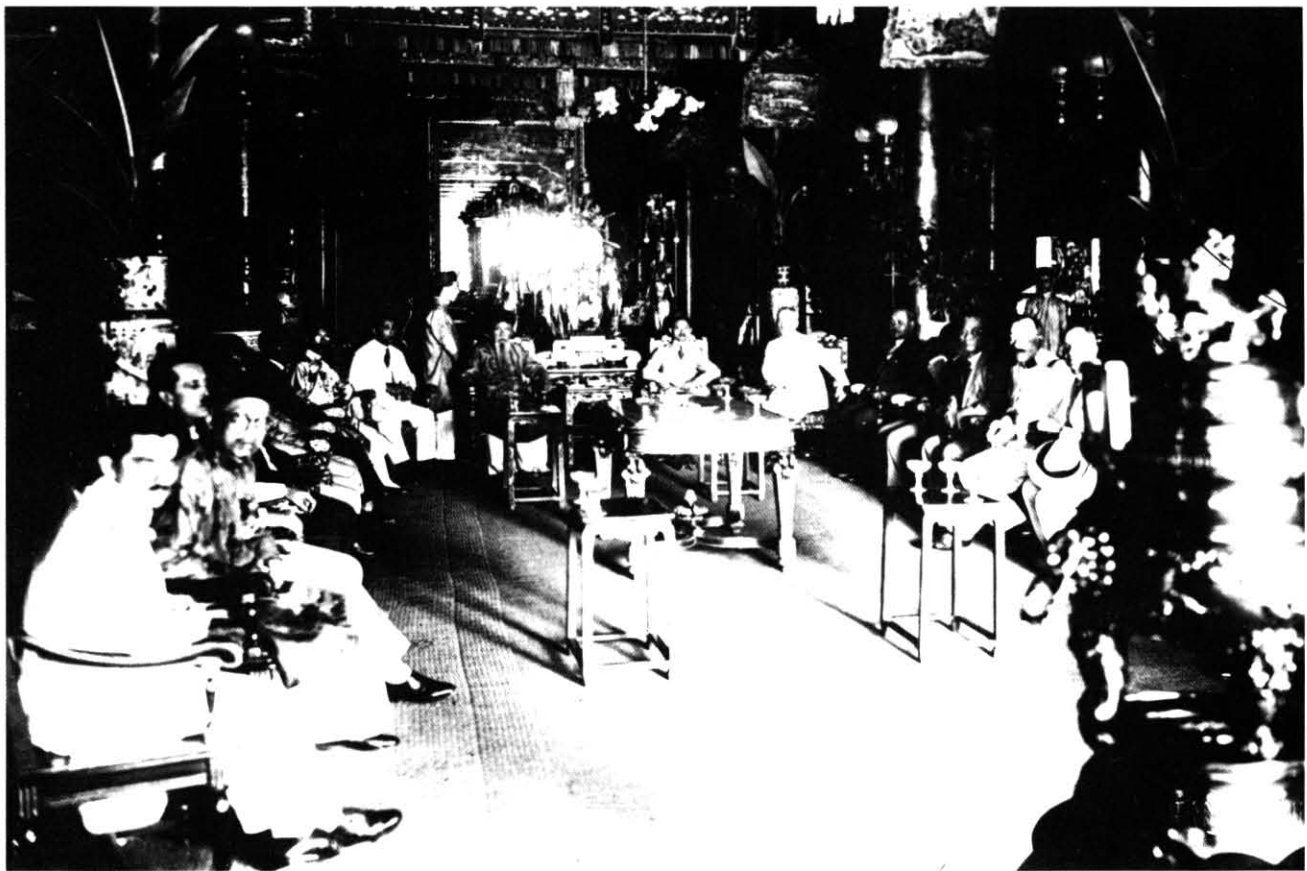
The King and Queen lay wreaths at The Temple do Souvenir Annamite, Saigon, 15 April 1930.

วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓

ทอดพระเนตรเรือรบฝรั่งเศสชื่อ วัลเดค รูสโซ่ (Waldeck Rousseau) ณ เมืองไซ่ง่อน

Inspecting The Waldeck Rousseau, A French Warship, at Saigon, 16 April 1930.

ทรงฉายพระบรมรูปกับนายเลอโพล ผู้สำเร็จราชการ ผู้มีอำนาจเต็มของประเทศอินโดจีน เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓

Royal photograph taken with the French Governor General of Indochina, 23 April 1930.

๕๖ ทอดพระเนตรโบราณสถานนครวัดที่กัมพูชา เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ ก่อนเสด็จกลับประเทศไทย
ในวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

Visited Angkok Wat on 5 April 1930.

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี
ได้เสด็จเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อการรักษาพระเนตรที่สถานจักษุแพทย์ เมืองบอลติมอร์ รัฐแมริแลนด์
โดยเสด็จผ่านไปทางประเทศญี่ปุ่น และแคนาดา

In 1931, The King's personal Doctor advised him to go for eye clinic in Baltimore, Maryland, U.S.A. Their Majesties
visited Japan and Canada before proceeding to clinic in Baltimore.

ทรงร่วมพิธีฮานามัสซุริ ณ สวนฮิบายาในกรุงโตเกียว ในโอกาสวันวิสาขบูชา
และทรงเผ่าก่ายานตามประเพณีญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔

King Prajadhipok and Queen Rambhai Barni participated in a Visakha Bucha Ceremony held in Hibaya Park
in Tokyo, in true Japanese style, 8 April 1931.

ทรงนมัสการพระพุทธรูปไดบุตสึ
ซึ่งเป็นพระพุทธรูปหล่อสำริดองค์ใหญ่ที่สุดในโลก เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔

The royal visitors went to pay
homage to the biggest bronze
image of Buddha, the Daibutsu,
9 April 1931.

วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔
มหาวิทยาลัยเยอร์ช วอชิงตัน กรุงวอชิงตัน
ดี.ซี. ได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญานิติศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แด่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

The King was conferred a Doctoral
Degree in Law (Honoris Causa),
George Washington University,
Washington D.C., while visiting the

U.S.A., 30 April 1931.

๑๐๐

พิธีรับเสด็จของนายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรี ณ ศาลาว่าการนครนิวยอร์ก วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

The King and Queen were welcomed by The Mayor and The Municipal Council, New York City Hall. 4 May 1931.

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ นายแพทย์ จอห์น เอ็ม. วิลเลอร์ แห่งโรงพยาบาลเพรสบีเทรียน รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้ทำการผ่าตัดต้อกระจก ในพระเนตรซ้ายของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

The King, with Dr. John M. Wheeler, ophthalmologist attached to a Presbyterian Hospital in New York State, U.S.A. Dr. Wheeler removed the cataract in His Majesty's left eye in an operation performed on 10 May 1931.

ทอดพระเนตรห้องทดลองเรื่อง
การไฟฟ้าของบริษัท เยนเนอรัล อีเล็ก-
ทริก จำกัด รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา
เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

The King visited The General
Electric Company in New York State
to observe electrical experiments in
their laboratory, 9 July 1931.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี ทอดพระเนตรโรงถ่าย
ภาพยนตร์บริษัทพาราเมานท์
ที่ ลอง ไอซ์แลนด์ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๔๗๔

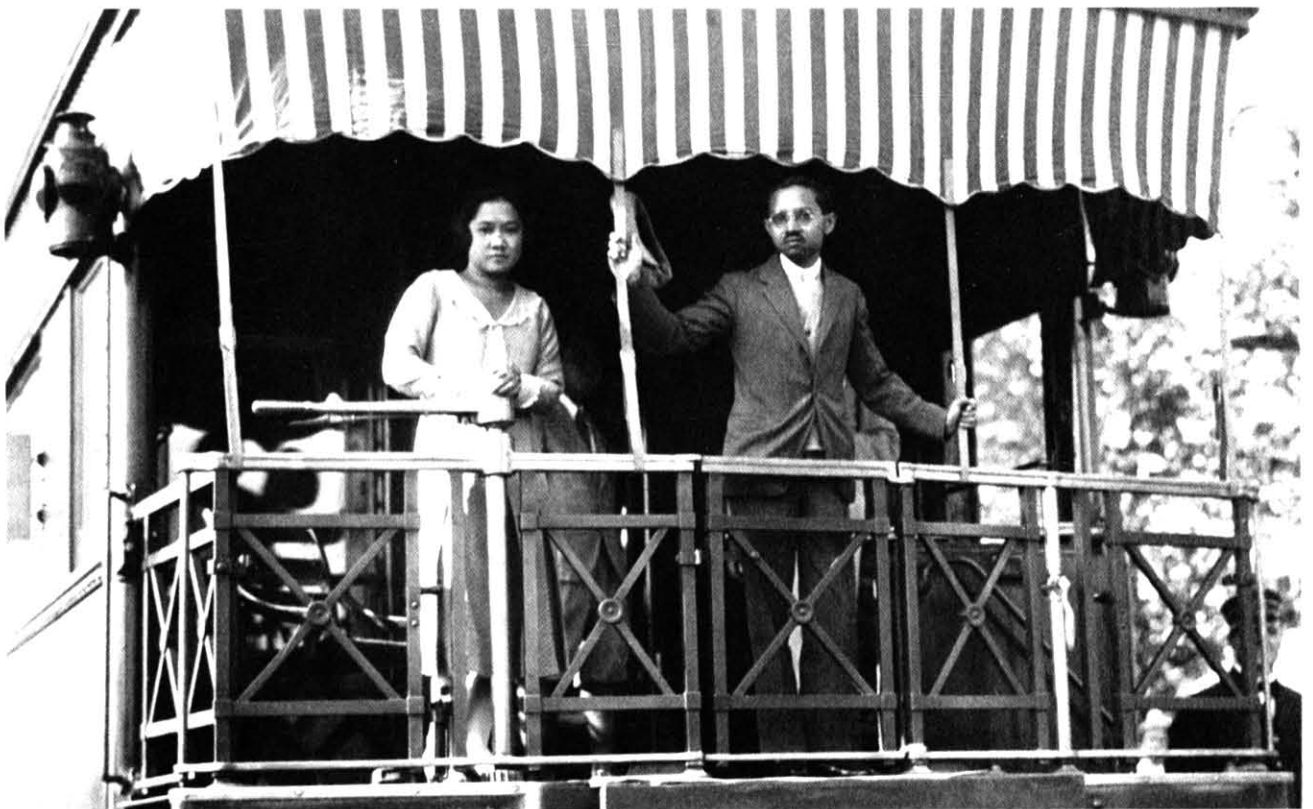
Visiting the Paramount film studio at
Long Island, 14 July 1931.

ทอดพระเนตรการแข่งขันกีฬาที่สูง ซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาประจำปี ที่เมืองแบรณฟี แคว้นแอลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา
ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ โดยประทับแรม ณ โรงแรมแบรณฟีสปริงส์

Their Majesties attended the annual alpine sports at Banff, Alberta, Canada, staying from
27 - 31 August 1931 at Banff Spring Hotel.

๑๐๖ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนเมืองต่าง ๆ
ในประเทศแคนาดา เป็นเวลาเดือนเศษ จึงได้เสด็จนิวัตพระนคร เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๔

After visiting various places in Canada for over one month, Their Majesties returned to Siam on 12 September 1931.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

การพัฒนาการคมนาคมและการสื่อสาร
Development of Systems of
Transportations and Communications

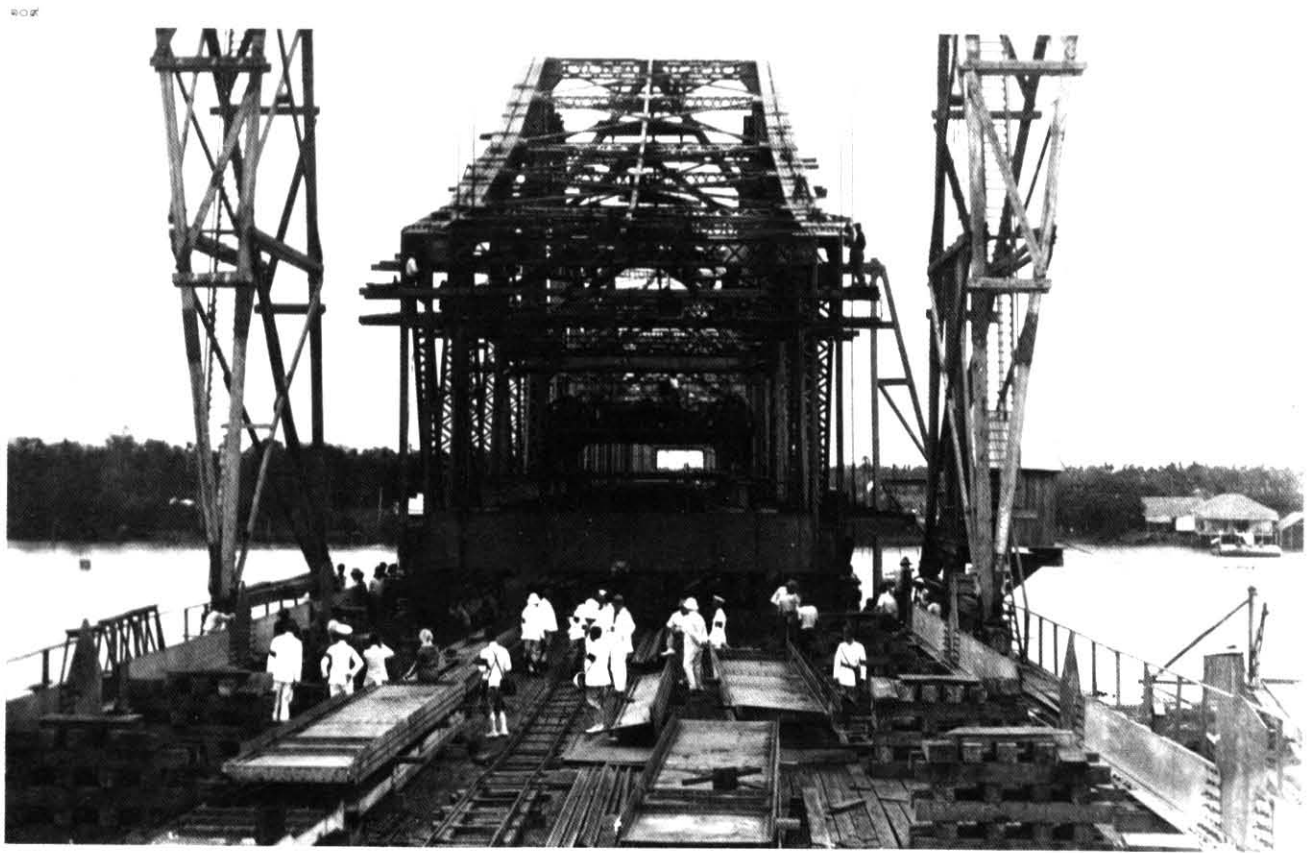
ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

การตัดถนนสายกรุงเทพฯ - ดอนเมือง
 Construction of the road from Bangkok
 to Don Muang.

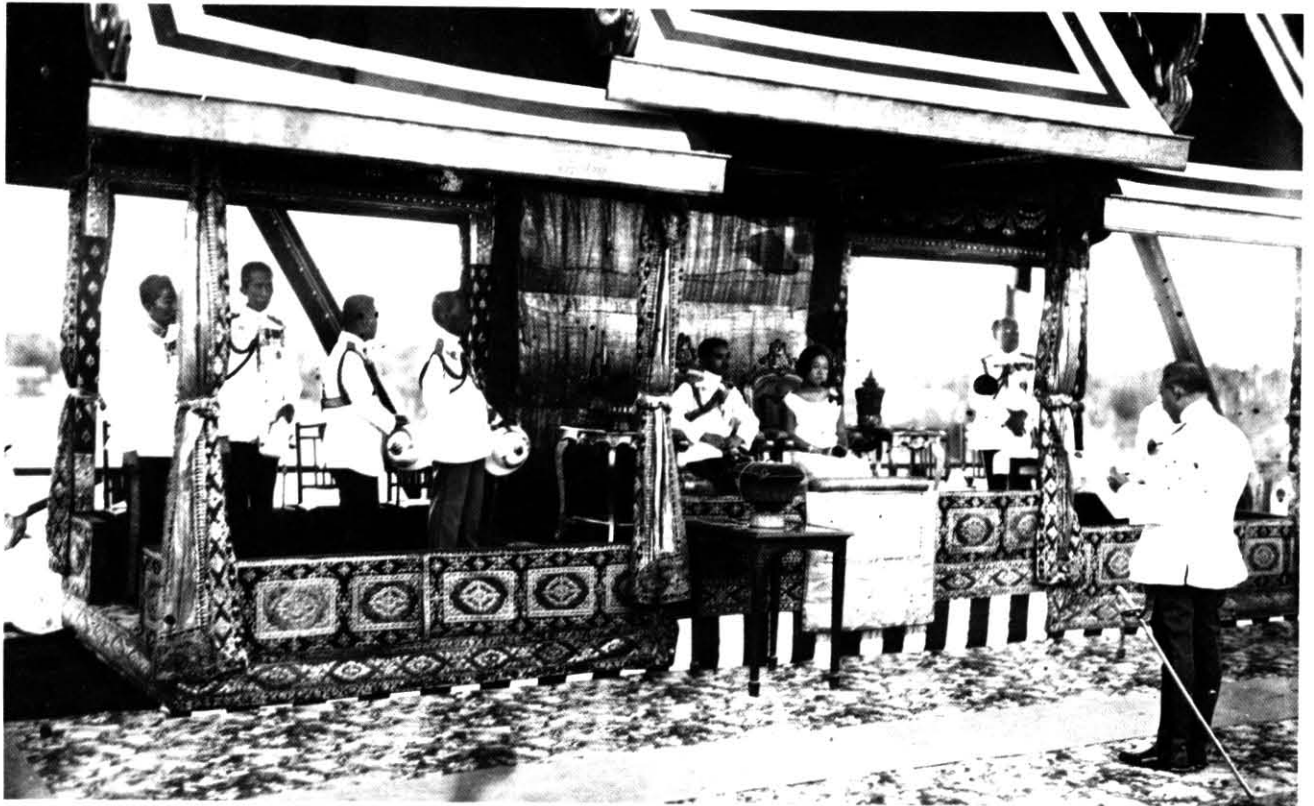

ทางขึ้นพระธาตุอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่
 The road to the top of Doi Suthep
 in Chiangmai.

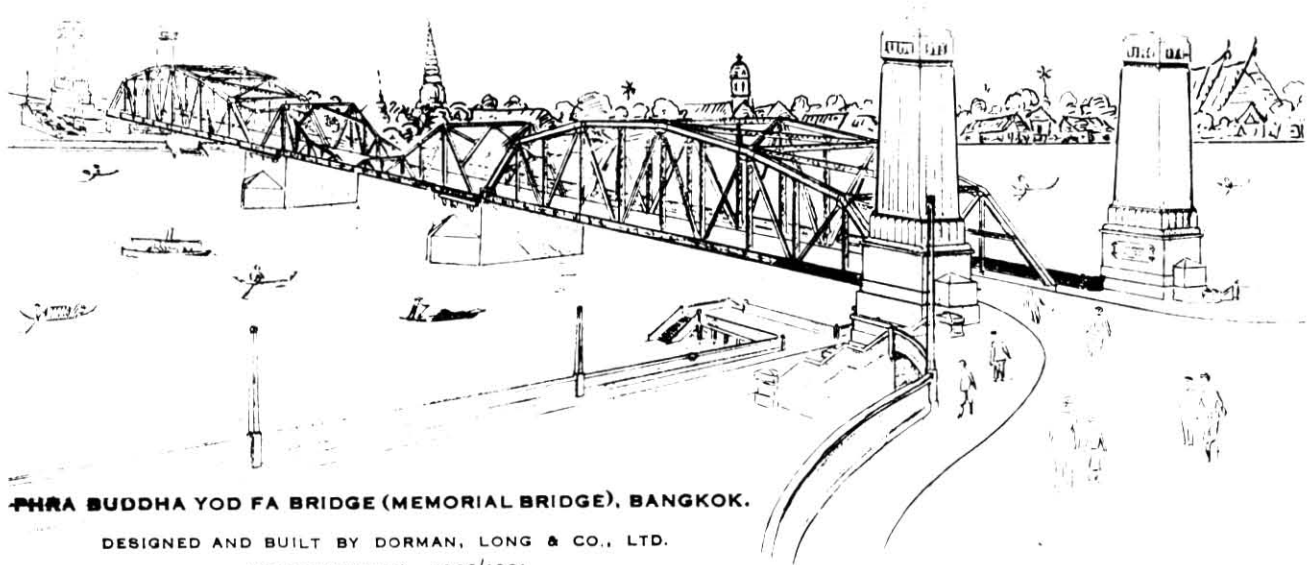
ทรงตรวจการก่อสร้างสะพานพระราม ๖ สะพานนี้ได้เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเชื่อมทางรถไฟสายเหนือกับสายใต้เข้าด้วยกัน

King Prajadhipok inspecting the construction of Rama VI Railroad Bridge, joining the far north of Bangkok with Dhonburi.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานพระราม ๖ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗

The King and Queen at the inauguration of the Rama VI Railroad Bridge, 1 January 1927.

PHRA BUDDHA YOD FA BRIDGE (MEMORIAL BRIDGE), BANGKOK.
 DESIGNED AND BUILT BY DORMAN, LONG & CO., LTD.
 (CONTRACTORS). 1930/1931.

สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ สร้างขึ้นในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวาระฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี
 The Memorial Bridge, built in 1932 to celebrate the 150th Anniversary of the Founding of Bangkok by King Rama I.

การขยายเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือไปถึงสุดชายแดน เพื่อส่งเสริมการค้าและการค้าขาย ระหว่างกรุงเทพฯ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The North-Eastern Railway Line was extended to the border to facilitate communication between Bangkok and the North-Eastern Region.

รถยนต์รางไฟฟ้า ดีเซล ๙๐๐ แรงม้า เลขที่ ๕๕๕.

หัวรถจักรดีเซลไฟฟ้าขนาด ๙๐๐ แรงม้า ซึ่งกรรมรถไฟ
เริ่มนำมาใช้จูงขบวนรถแทนการใช้หัวรถจักรไอน้ำเป็นครั้งแรก
เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๔ โดยใช้กับขบวนรถด่วนสายใต้
กรุงเทพฯ - ปีนัง

Diesel engines (900 H.P.) were first used in 1931
with the Southern express Bangkok-Penang.

พระยาภักตินรเศรษฐ (เลิศ เศรษฐบุตร) ผู้ก่อตั้งบริษัท
เดินรถประจำทาง “นายเลิศ” ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการ
รถประจำทางสายแรกที่เชื่อมจังหวัดพระนครและธนบุรี
เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕

Phraya Pukdeenoraseth (Lert Sethaputra), the founder of
“Nailert Company”, running bus services for the whole of
Bangkok. In 1932, the bus service was extended to
Dhomburi.

นามกรมพระรัตนเทพสตรี ที่กรุงเทพฯ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

ใจความ ขาดความถูกต้องของพระบรมราชโองการที่ออกโดยกระทรวงมหาดม ในจังหวัดสมุทรปราการ และแม่น้ำเจ้าพระยาที่กรมการปกครองกรุงเทพมหานคร

ทูลเกล้าฯ ถวายวันที่ ๒๖/๖/๒๔๗๕ พระราชทานมา วันที่ ๒๖/๖/๒๔๗๕

พระราชกระแส

หมายเหตุ

เรื่อง :-

ในเสนาบดีกรมเรือเดินสมุทรกรม ๒๔๗๕
ได้มีใบบอกโดย Harbore scheme ซึ่งกล
งการเรือท่าเรือท่าเรือ Reserve Zone
ซึ่งเคยมีมาก่อนให้เสนาบดีทหารเรือ
กับกรมท่าเรือเดินสมุทร กรมท่าเรือเดินสมุทร
กรมท่าเรือเดินสมุทร เจ้าหน้าที่จะมี
การมากรมท่าเรือเดินสมุทร เห็นแก่ที่
ซึ่งกรมท่าเรือเดินสมุทร เห็นแก่ที่
เห็นแก่ที่เรือ :-

ด้วยเสนาบดีเจ้าหน้ากรมท่าเรือ
นอกราชการ รือ :-
ข้าพระพุทธเจ้า

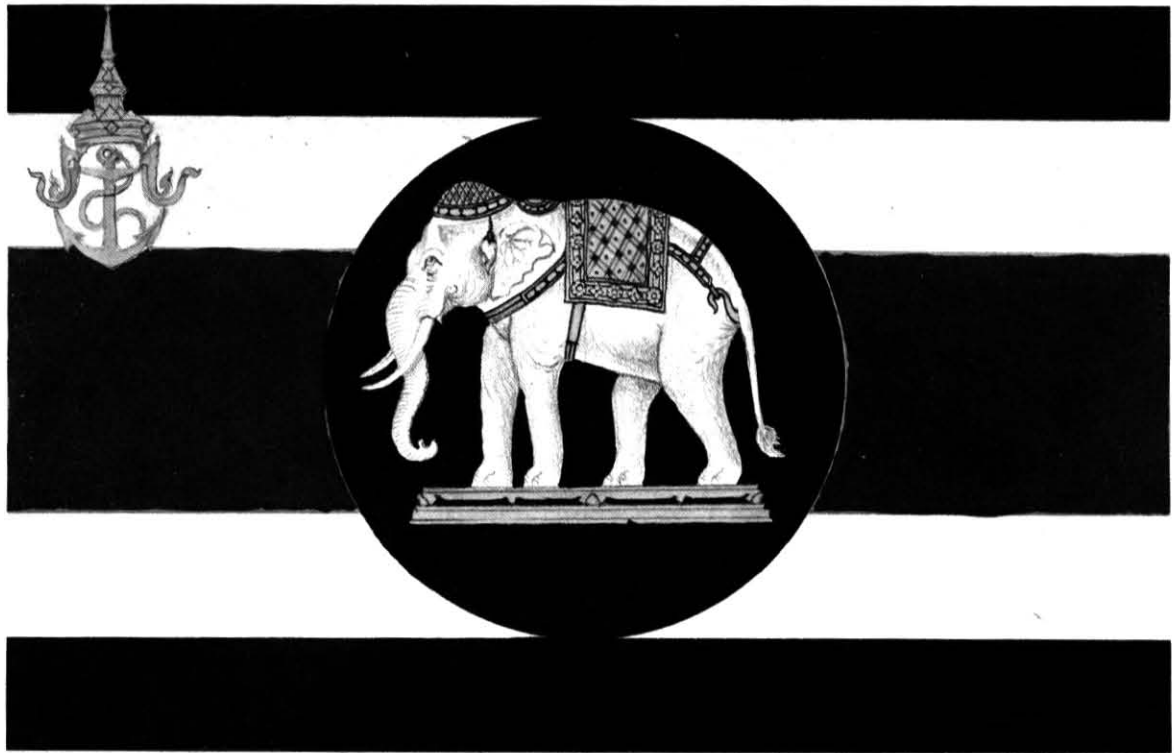
การริเริ่มโครงการสร้างท่าเรือกรุงเทพ

A memorandum to the King concerning Bangkok Harbour Scheme.

ท่าเรือคลองเตยกรุงเทพฯ ซึ่งรัฐบาลจัดสร้างขึ้นในปีพ.ศ. ๒๔๗๕ แทนความประสงค์เดิมที่จะจัดสร้างที่จังหวัดสมุทรปราการ

In 1934, a modern harbour was built at Klongtoey, Bangkok, instead of the originally proposed site in Samutprakarn.

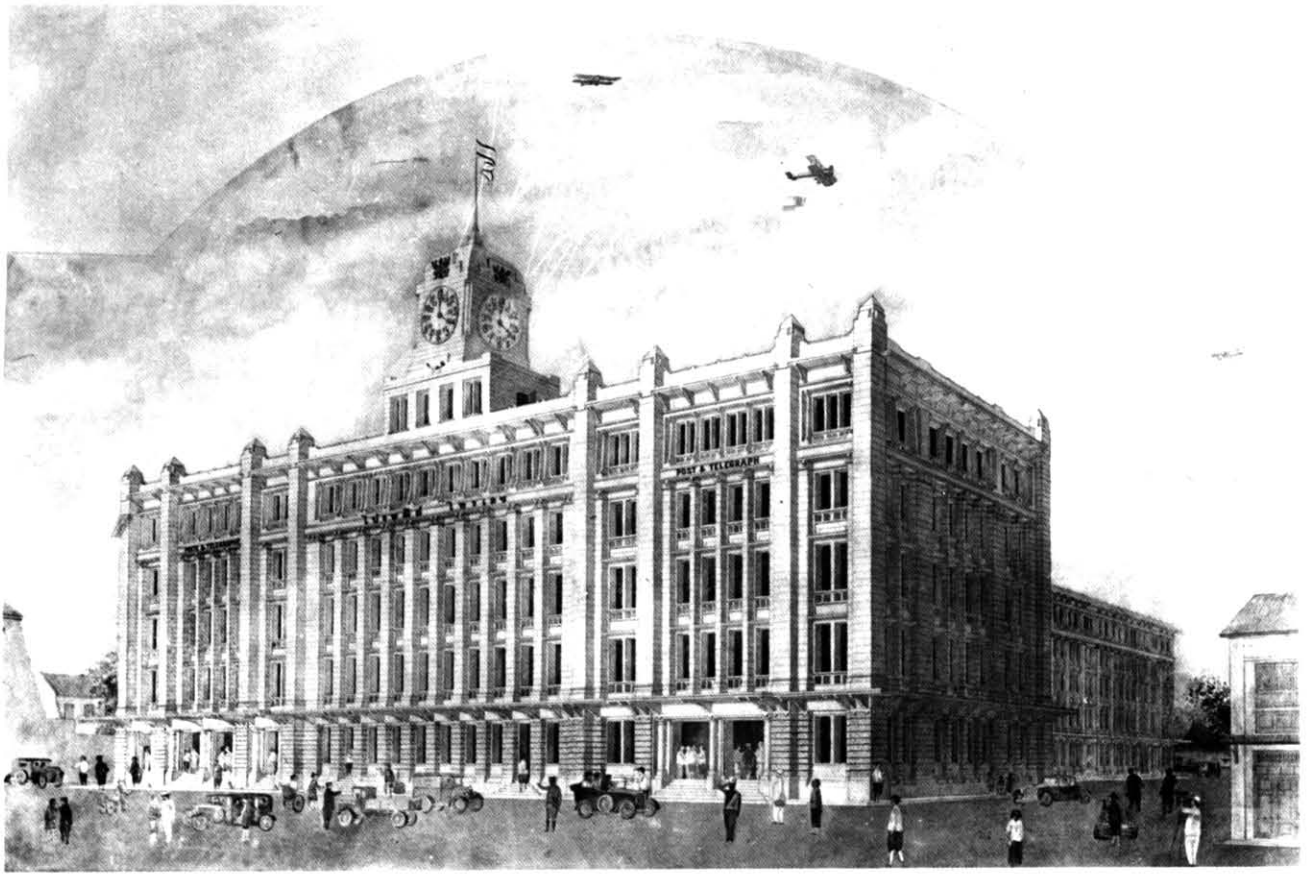
กรมเจ้าท่า

โปรดเกล้าฯ ให้ตรากฎหมาย และออกระเบียบปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้อำนาจกรมเจ้าท่าในการควบคุมและพัฒนากิจการเดินเรือภายในประเทศ
 Flag of the Harbour Department, responsible for navigation within the country. Various measures were introduced within this reign to enable the department to function more effectively.

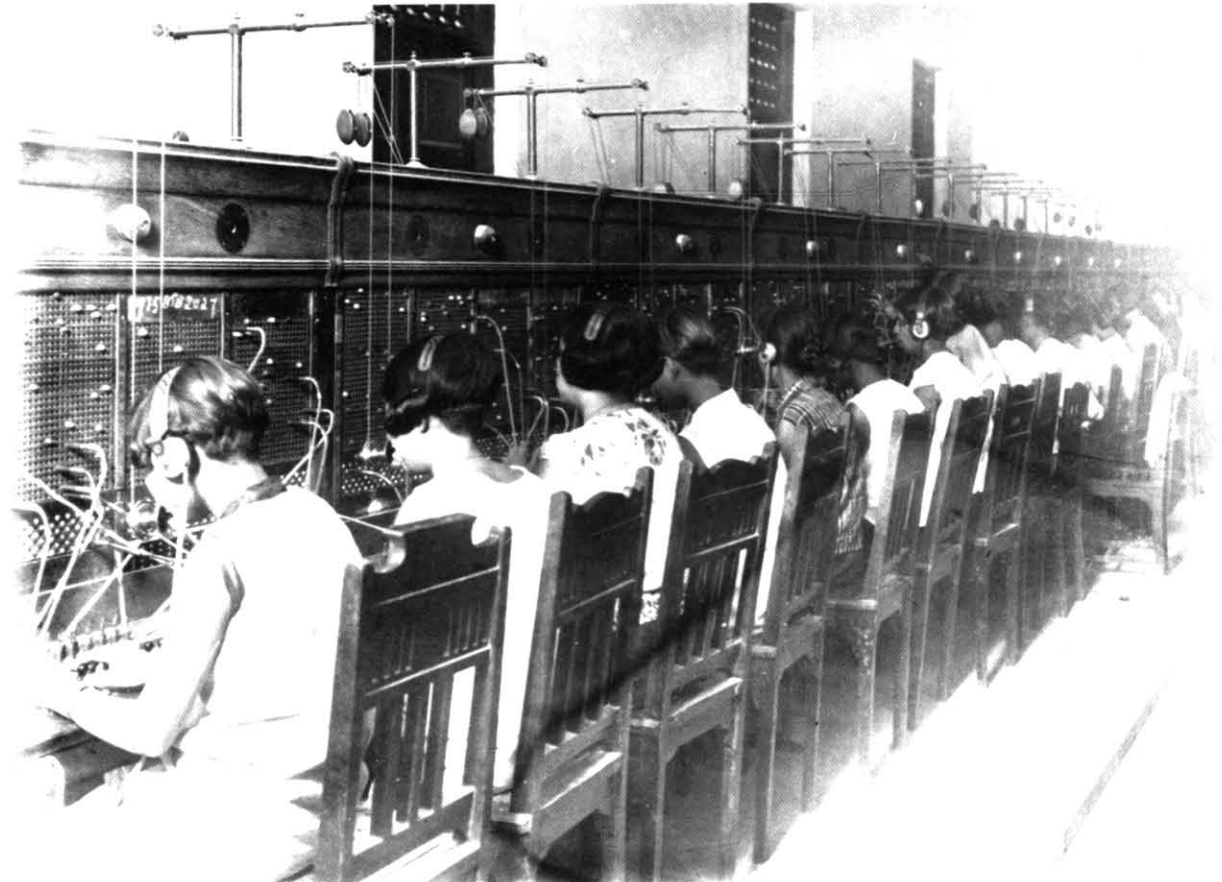

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการปรับปรุงสนามบินดอนเมือง ซึ่งสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ให้ทันสมัย
 จนได้รับการยกย่องให้เป็นสนามบินสากล

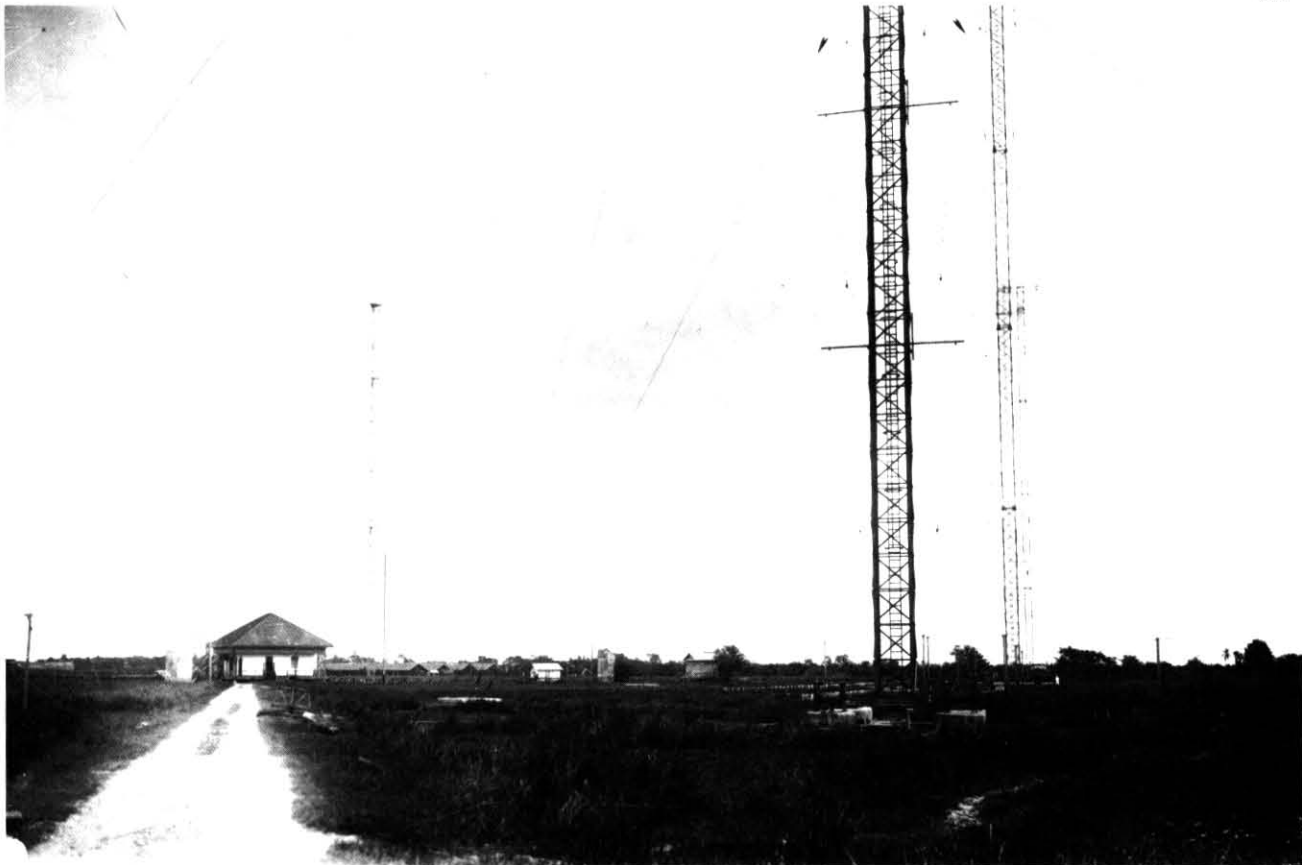
Donmuang Airport, built in 1914, was modernized, with up-to-date equipment.

กรมไปรษณีย์โทรเลข ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 Department of Post and Telegraph, New Road, Bangkok.

กิจการโทรศัพท์ที่ได้พัฒนาและขยายให้กว้างขวางขึ้นเพื่อรับกับความนิยมของประชาชน
 The telephone service was expanded due to popular demand.

สถานีวิทยุศาลาแดง และสถานีวิทยุโทรเลขจังหวัดสงขลา สังกัดกระทรวงทหารเรือ ได้ออมนมาสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙

In 1926, Navy Wireless Telegraph Stations in Bangkok and Songkla came under jurisdiction of the Post and Telegraph Department.

สถานีวิทยุกระจายเสียง วังพญาไท พ.ศ. ๒๔๗๓
Phyathai Palace, the first broadcasting station, 1931.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา
Educational Activities

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศขยายอาณาเขตใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
ออกไปตามท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้ราษฎรทั่วประเทศได้รับการศึกษาโดยทั่วถึง

King Prajadhipok considered public education the most essential. He therefore paid great attention to the Kingdom's educational activities. The policy was to lose no time in providing education for a greater number of people.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายหลักสูตรการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถึงขั้นปริญญา และเสด็จไปในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

Chulalongkorn University became a degree granting institution during his reign. His Majesty presided at
the first graduation ceremony there on 25 October 1930.

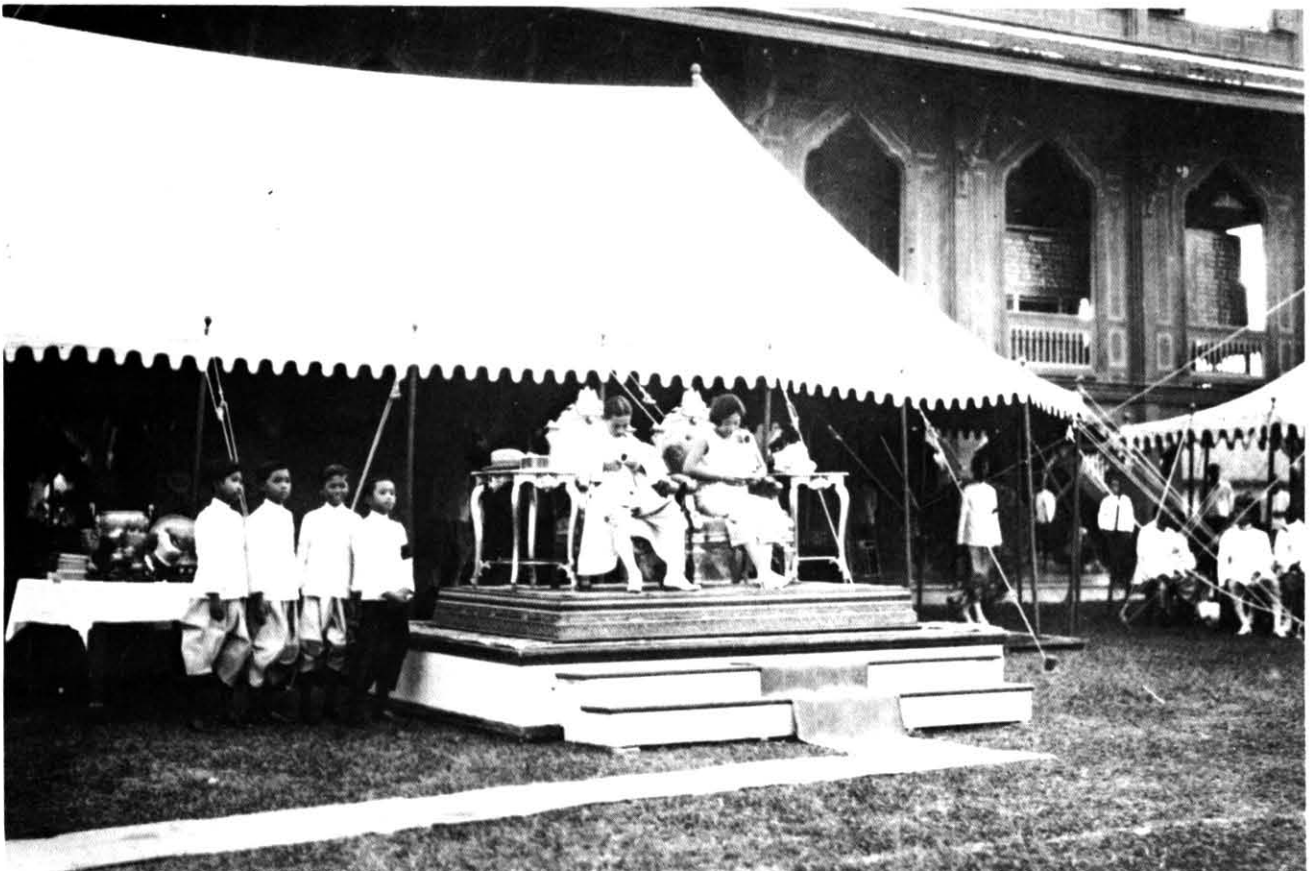

๑๒๘ ทรงเยี่ยมโรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนของคณะมิชชันนารีอเมริกัน เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๙
 Visited Dara College, a girl school set up by American missionaries in Chiangmai, 28 January 1927.

เสด็จ เยี่ยมโรงเรียนปรีณศรีรอแยล จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๙

Their Majesties also visited the Prince Royal College, another American missionary school in Chiangmai on 28 January 1927.

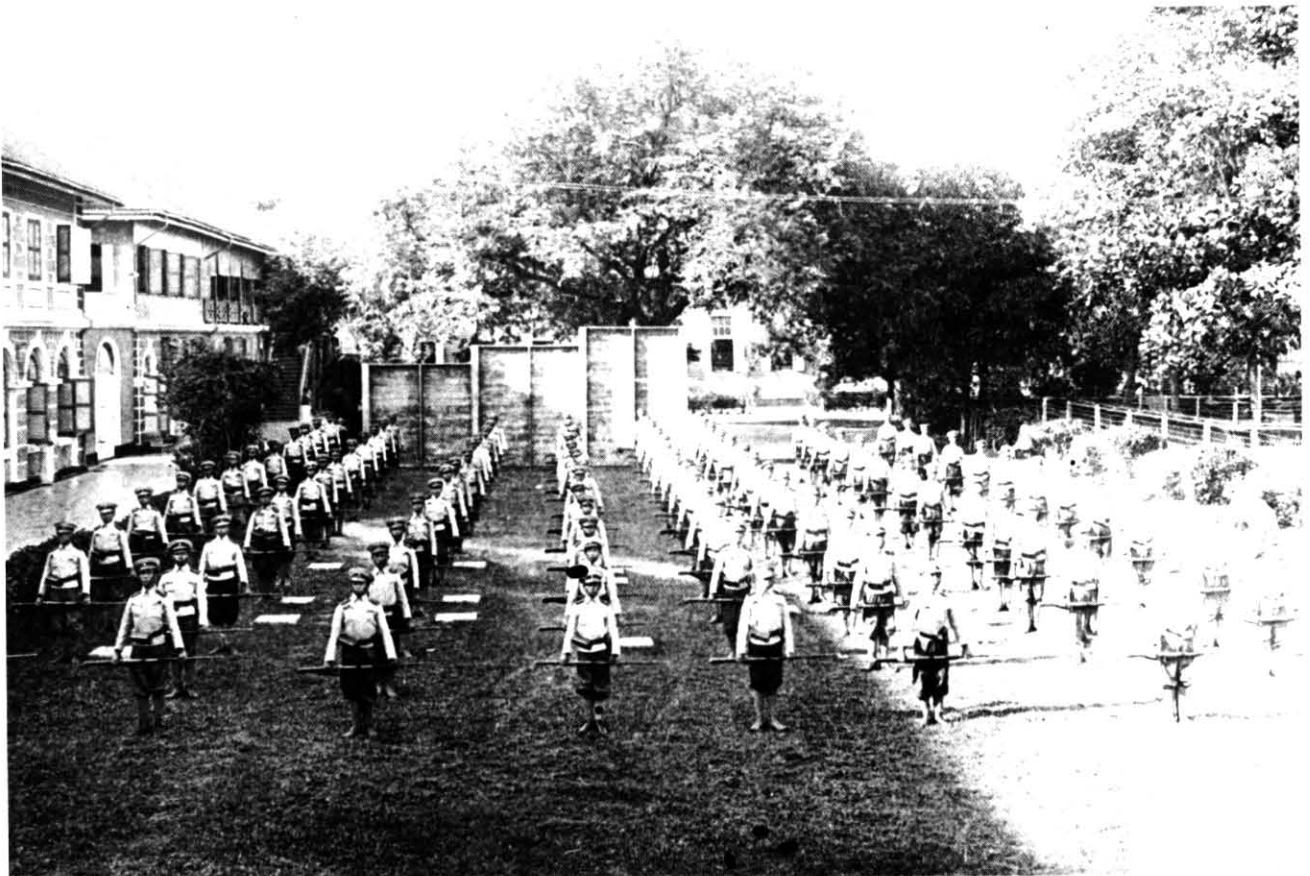

ทอดพระเนตรการแข่งขันกีฬาของนักเรียนโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๗๑

At a sport event at Vajiravudh College, Bangkok, 1928.

โปรดเกล้าฯ ให้วางระเบียบ หลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกนักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง ไปศึกษาต่อต่างประเทศ
 Government regulations were formalized for the selection of scholarship students to study abroad.

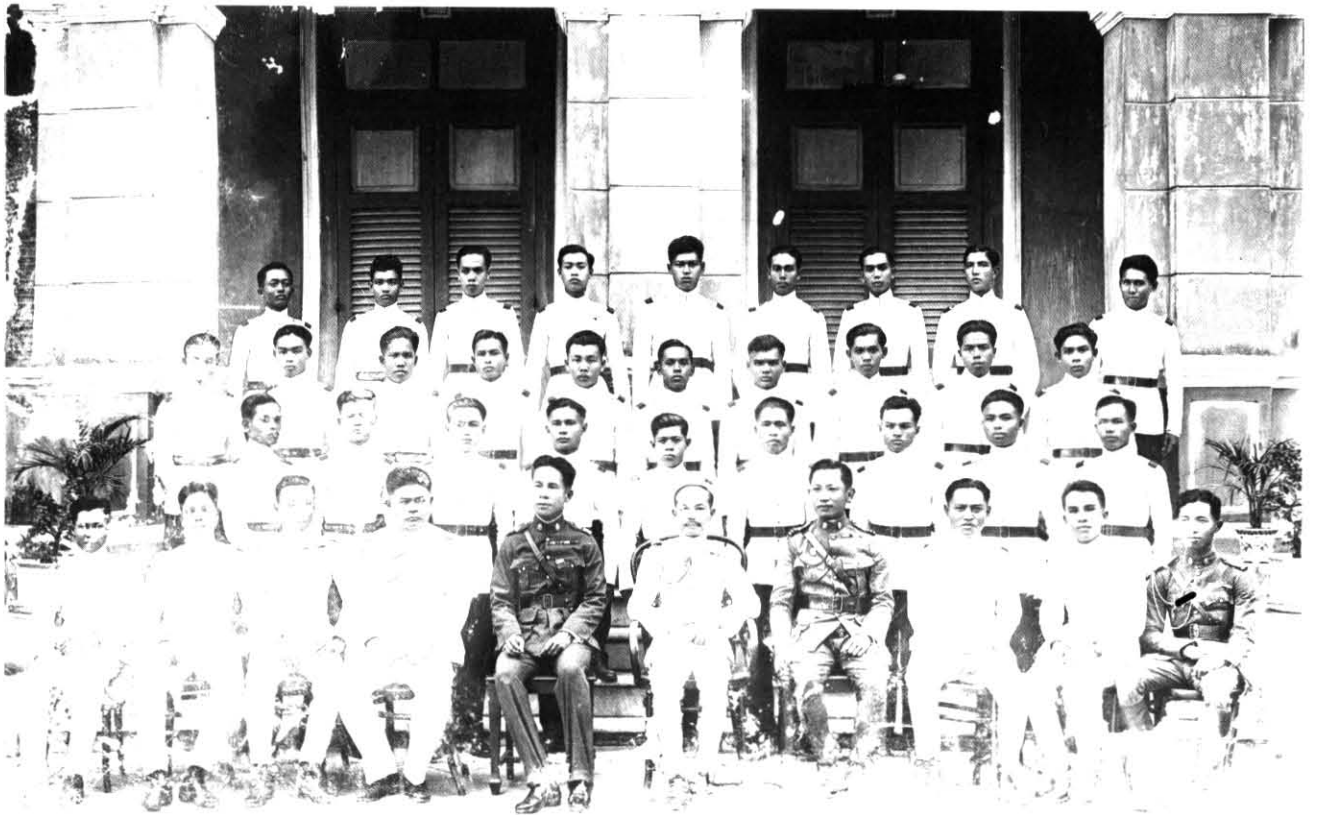

โปรดเกล้าฯ ให้รวมกิจการโรงเรียนนายร้อยชั้นประถมและโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยม เป็น โรงเรียนนายร้อยทหารบก
 The Junior Cadet School and Senior Cadet School were merged into one : the Royal Military Academy.

ทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕

King Prajadhipok and Queen Rambhai Barni at the opening ceremony of the National Museum in 1926.

พิธีพระราชทานกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยที่สำเร็จการศึกษา เริ่มมีเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑

Ceremony for the presentation of the sword started in 1928.

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งราชบัณฑิตยสภาขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ เพื่อส่งเสริมการศึกษาด้านจิตรศิลป์ วรรณคดีและโบราณคดี และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก เป็นพระองค์แรก

In 1926, the Royal Academy was set up to promote studies in literature, archaeology and fine arts.

Prince Damrong Rajanuparb was its first president by royal appointment.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชกรณียกิจด้านการศาสนา
Religious Activities

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นแม่กองบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในวาระแห่งงานฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ครบ ๑๕๐ ปี

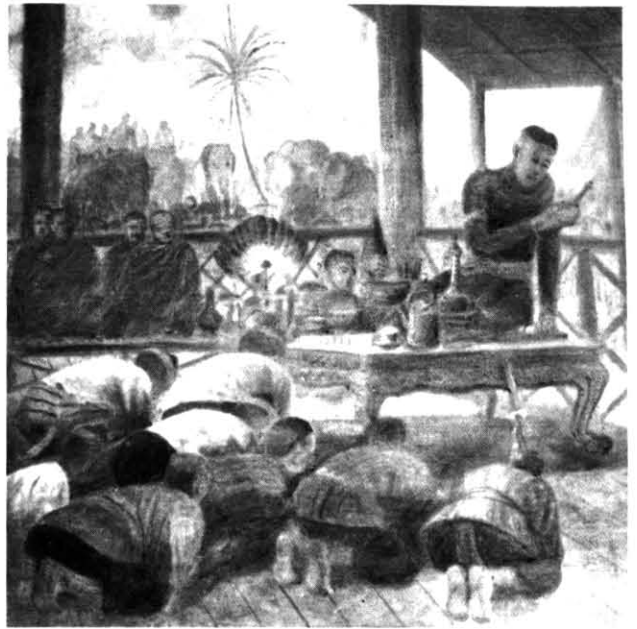
The Royal Temple which was built by King Rama I needed repair. The King therefore assigned Prince Nagara Savarga to supervise the work in 1932. The renovation was undertaken to mark the 150th Anniversary of the founding of Bangkok.

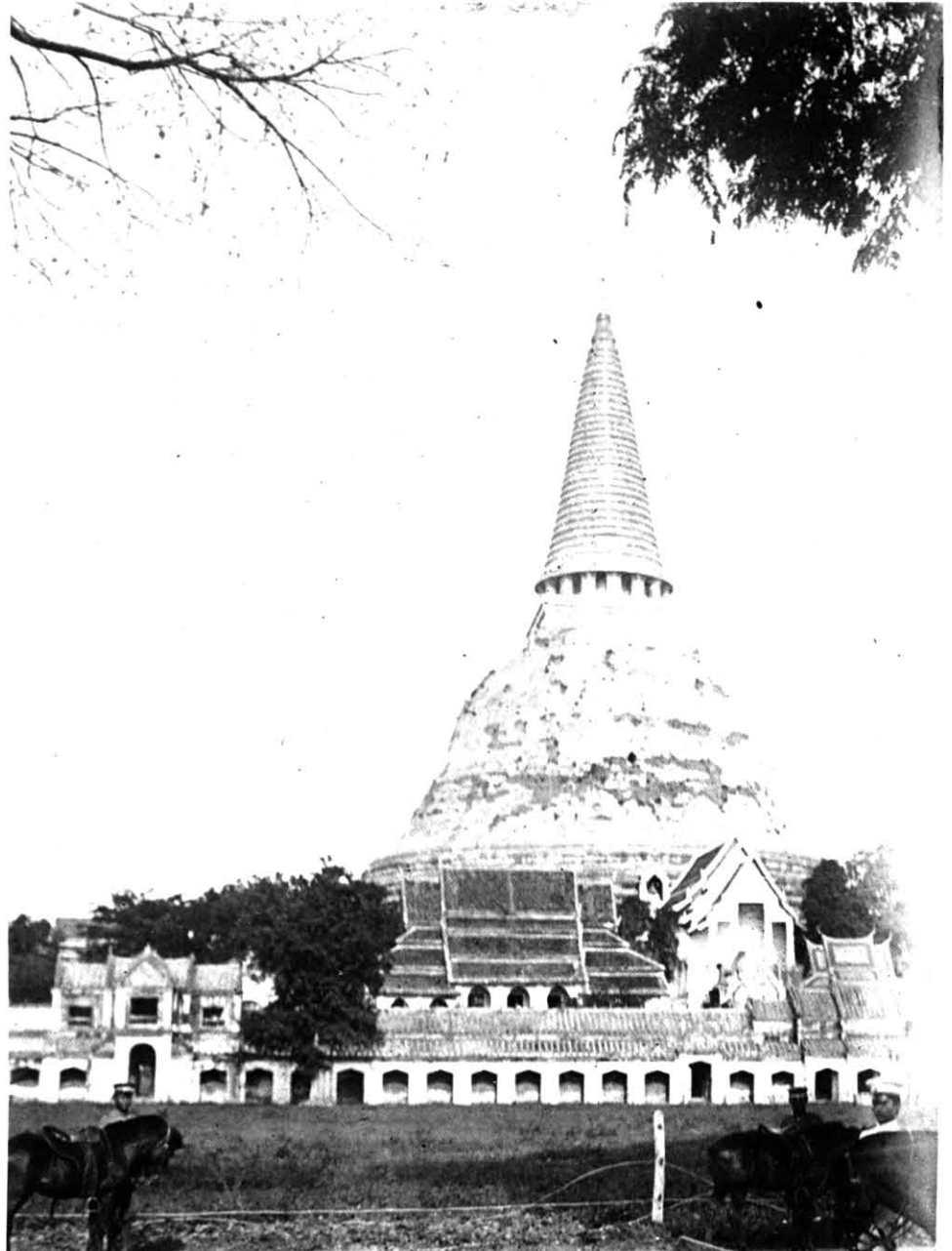

บริเวณหน้าพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

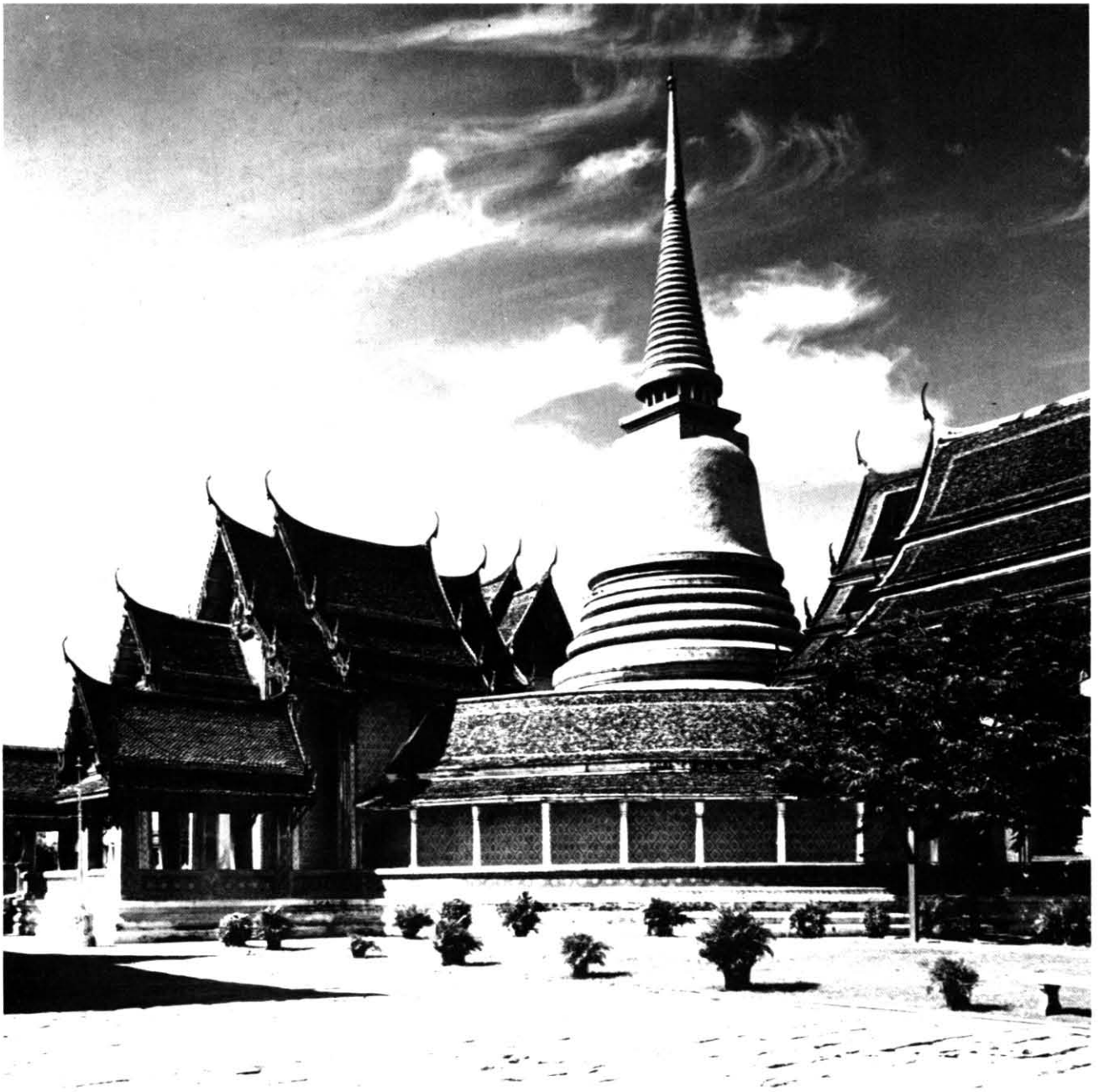
The front hall of the Royal Temple.

โปรดเกล้าฯให้เขียนภาพบนผนัง
เหนือประตู ด้านหน้า ของ
วัดสุวรรณดาราราม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Mural Painting at Wat
Suwandaram in Ayudhya,
painted in the reign of
King Prajadhipok.

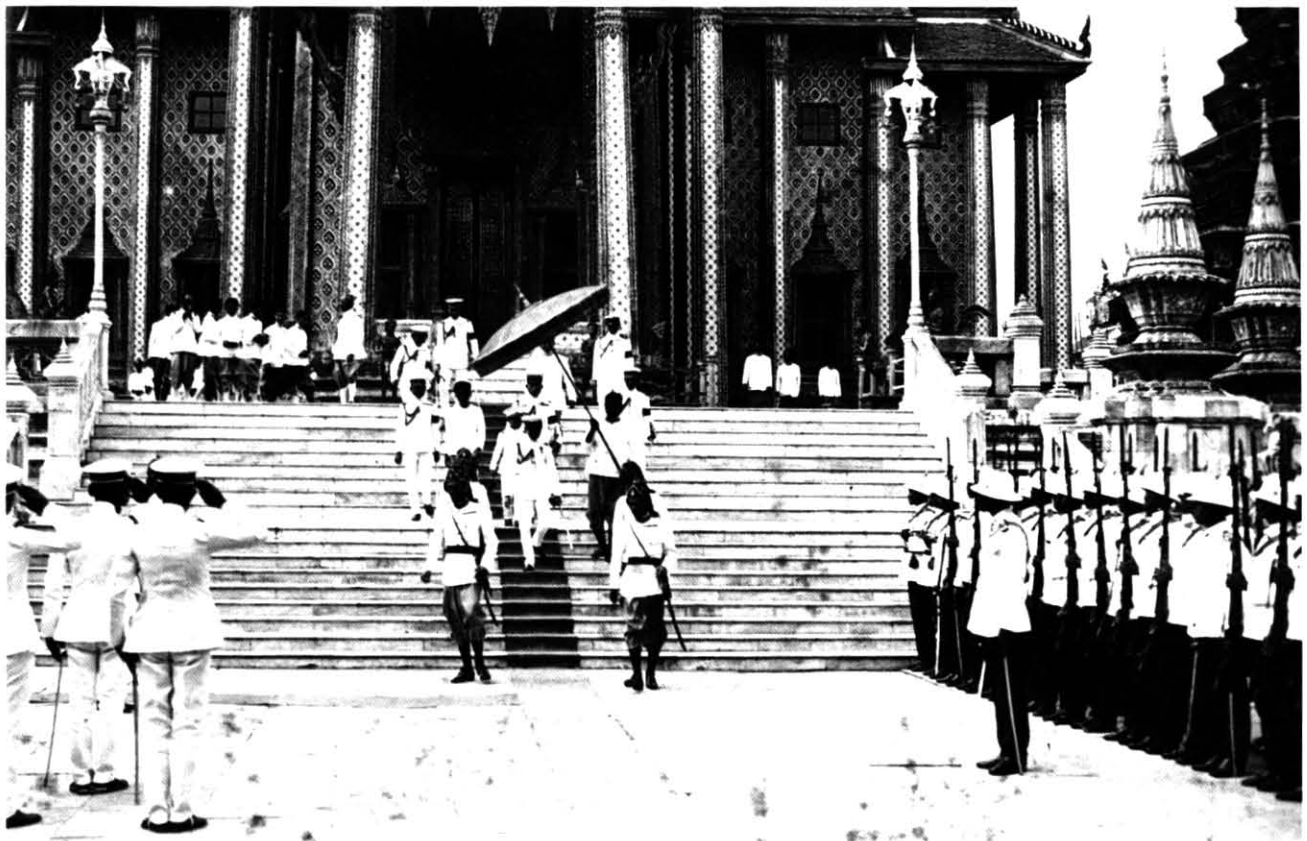

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้า-
อยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้จัดสร้างพระอุโบสถ บนลาน
พระปฐมเจดีย์ขึ้นใหม่แทนของเดิม
ซึ่งทรุดโทรมยากแก่การ
ปฏิสังขรณ์
During King Prajadhipok's
reign, construction of a new
Uposoth of Phra Pathom
Chedi, one of the very
important Buddhist monu-
ments, was started to replace
the old delapidated one.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มิได้ทรงสร้างวัดประจำรัชกาล แต่ได้ทรงรับพระราชภาระปฏิสังขรณ์
 วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พระอารามประจำรัชกาลพระบรมราชชนก
 (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ตลอดรัชกาลของพระองค์

King Prajadhipok did not construct a special temple of his own but took on himself to see that
 Wat Rajabopitr, Rama V's Temple, was always in good repair.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ปราสาทพระเทพมิตร ในงานฉลองพระไตรปิฎก
 “สยามรัฐ” วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓

King Prajadhipok descended from the Pantheon after a religious ceremony for the presentation of the
 “Siam Rath” Tripitaka, 25 November 1930.

ทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เนื่องในงานฉลองพระไตรปิฎกและยกช่อฟ้า
 วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๓

Ceremonial placement of the Chaw - Fah (a roof - decor) of The Royal Temple, 25 November 1930.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปลี่ยนเครื่องทรง
พระพุทธรูปหามณีรัตนปฏิมากร
ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓

On his way to the Royal Chapel for
seasonal changing of the robe for The
Emerald Buddha, 1930.

ผู้ได้รับรางวัลในการประกวดแต่งหนังสือ
สอนพระพุทธศาสนา สำหรับพระราชทาน
แจกในวันวิสาขบูชา พ.ศ. ๒๔๗๕

Prize - winning authors of books on
buddhism to be royally distributed on
Visakha Buja Day, 1932.

๑๖

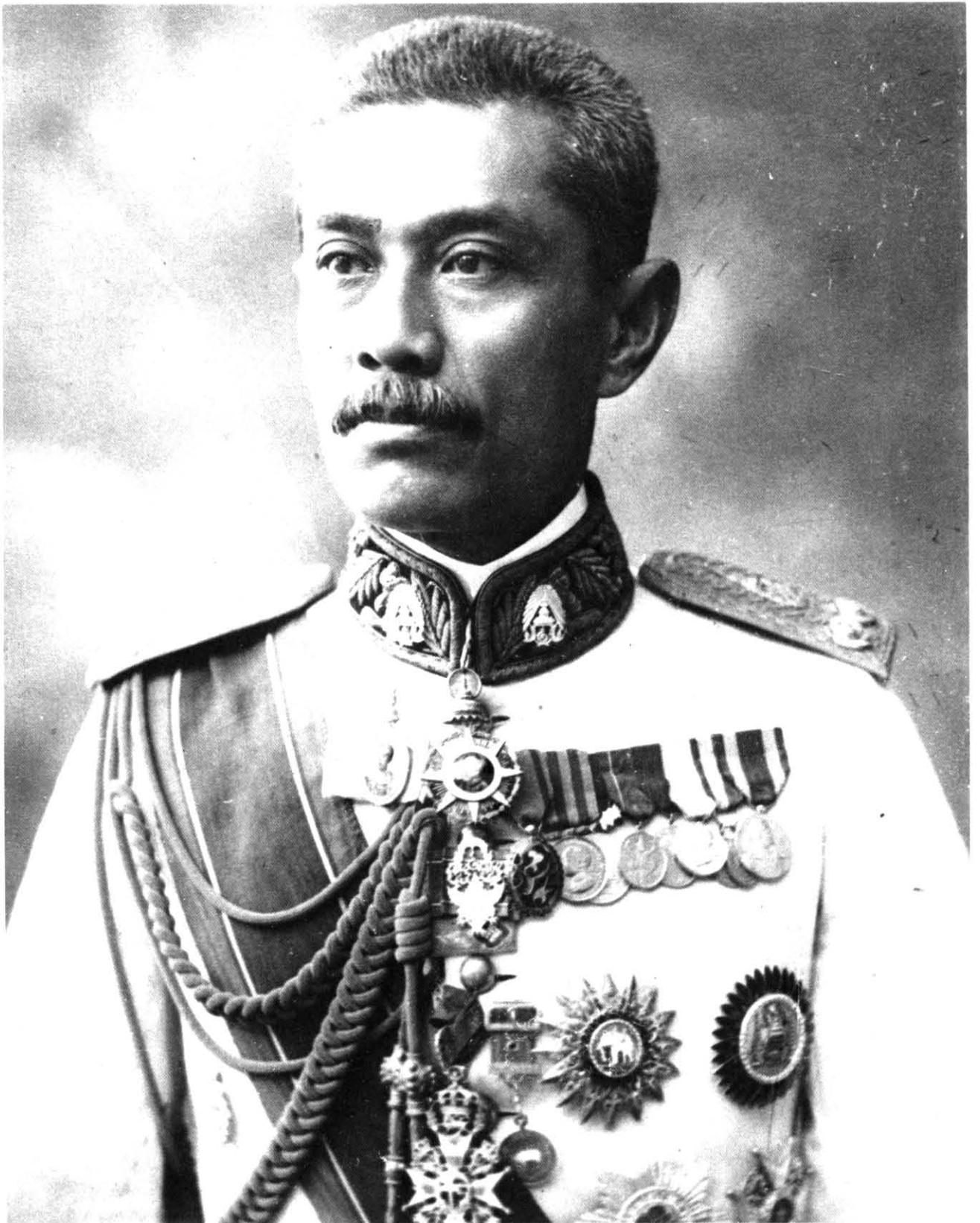
พระราชกรณียกิจด้านการทหาร
Military Activities

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์เต็มยศจอมพลทหารบก ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

King Prajadhipok - Head of The Thai Armed Forces.

เจ้าพระยาบดินทรเดชาอนุชิต (แยม ฅ นคร) เสนาบดีกระทรวงกลาโหม และกรรมการในคณะกรรมการตัดทอนรายจ่ายฝ่ายทหาร

Chao Phraya Bodinrdechanchit, Minister of War and member of the
Committee on Military Budget Retrenchment.

จอมพลสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เสนาธิการทหารบก ประธานคณะกรรมการตัดทอนรายจ่ายฝ่ายทหาร และทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงกลาโหม ในปี พ.ศ. ๒๔๖๕ สืบแทนเจ้าพระยาบดินทรเดชาอนุชิต (แย้ม ณ นคร)

Prince Nagara Savarga, Chief of the General Staff and War, Chairman of the Committee on Military Budget Retrenchment. He was appointed War Minister in 1926.

พลเอกพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงกลาโหม ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑

In 1928, Prince Bovoradej became War Minister.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพิธีฉลองเรือหลวงสุโขทัย เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๓

H.M. King Prajadhipok on the bridge of H.S.M.S. Sukhothai on the occasion of her commissioning into the service on 5 June 1930.

เรือหลวงสุโขทัย

H.S.M.S. Sukhothai

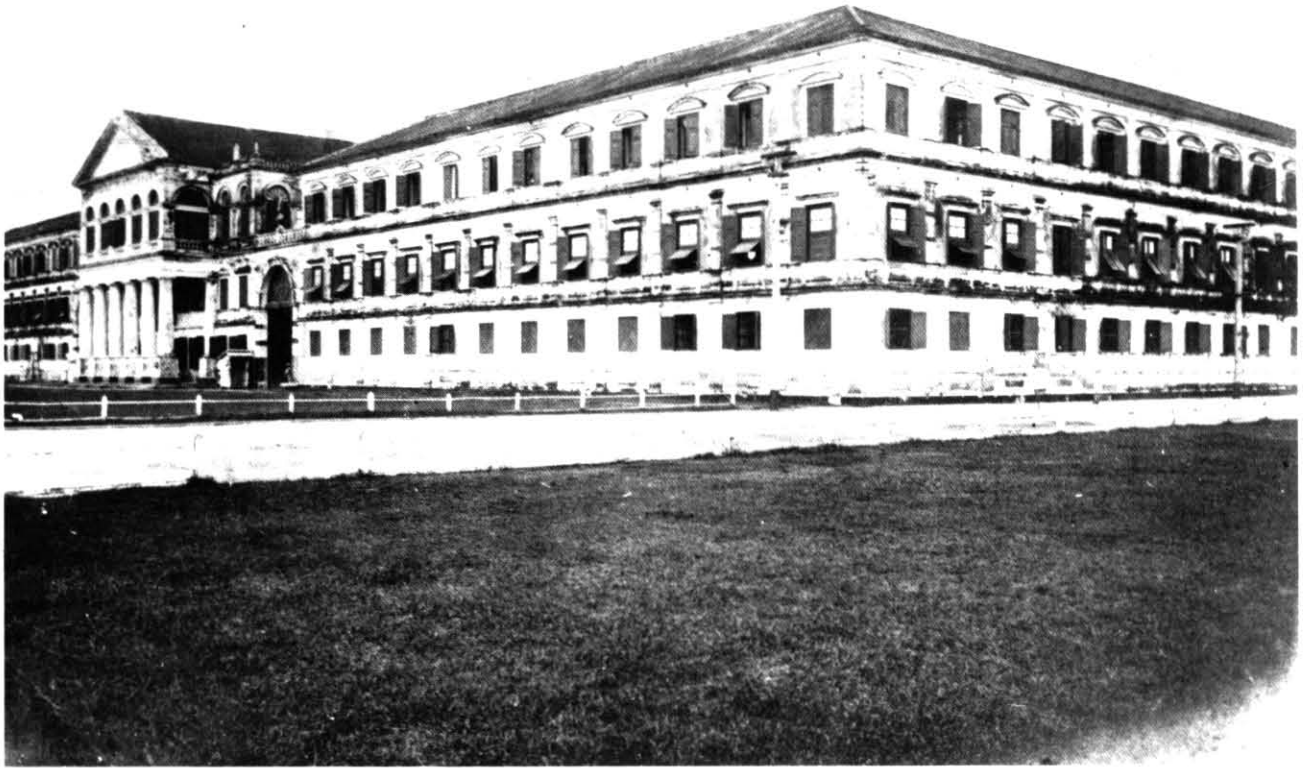
วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกิจการกระทรวงทหารเรือเข้ากับกระทรวงกลาโหม เรียกว่า กระทรวงกลาโหมและทหารเรือ เพื่อเป็นการประหยัดรายจ่ายของแผ่นดิน

The Navy budget was also cut and on 8 November 1931, the Navy and Army were merged under one Ministry to further reduce expenses.

นายพลเรือเอก กรมหลวงสิงหวิกรมเกรียงไกร
เสนาบดีกระทรวงกลาโหมและทหารเรือ

Admiral Krommaluang Singhavikrom was appointed Minister of the new Ministry of Defence .

ศาลาว่าการกระทรวงกลาโหม

The Ministry of Defence.

นายทหารได้รับพระบรมราชานุญาตแต่งเครื่องแบบสีกาก็แกมเขียว หรือสีกาก็ ได้ทุกโอกาส นอกจากเวลาแต่งเต็มยศใหญ่
เต็มยศ ครึ่งยศ และราตรีสโมสร เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายยทัวไปของราชการ

To further reduce military expenses, officers were allowed to wear khaki uniform on all occasions except for formal functions.

ทรงวางพวงมาลาที่อนุสาวรีย์ทหารอาสา ในเดือนตุลาคม พระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญทุกปี
Annual wreath-laying at the Monument for World War I Veterans, October 1929.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ
Economic Changes

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองราชย์ในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ เป็นระยะเวลาที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เช่นเดียวกับนานาประเทศทั่วโลก อันเป็นผลกระทบมาจากสงครามโลกครั้งที่ ๑

King Prajadhipok came to the throne in 1925 when the whole world including Siam was suffering from economic depression as a result of World-War I

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง
สภาการคลังขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหา
เศรษฐกิจตกต่ำ

The King put all efforts in solving
economic problems within the Kingdom.
He created a Financial Council to
control expenses.

สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระจันทบุรี-
นฤนาถ นายสภาการคลัง

Prince Chandaburi, President of the
Financial Council.

ข้าราชการ ต้องอดทนแบ่ง ความลำบากของพลเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัส
แก่นายทหารเรื่องการเงินฝืดเคือง

การพิมพ์ธนบัตร โดยไม่มีทุนหนุนจะทำให้เงินเป็นเศษกระดาษ

แก้การเงินที่อิงบำรุงกลกิกรรมให้ มีของขายมากขึ้นและตัดใส่หุ้บในการทำสินค้า
แต่ก่อนอื่นต้องกำงบประมาณให้สู้ ทุลยภาพเสียก่อน

ในโอกาสที่เสนาบดี กระทรวง กลาโหม ทรง ประชุมนายทหาร เมื่อวันที่ ๕ เดือนนี้ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จ พระราช ดำเนิรไปยัง ที่ ประชุม และได้มี พระราช ดำรัส แก่นาย
ทหาร ถึง ความ จำเป็น ที่รัฐบาล จะต้อง ตัดทอน รายจ่าย ด้วย

โดยเหตุที่ ราษฎร และ พ่อค้า เวลานี้ ได้ รับ ความ ลำบาก มากกว่า ข้าราชการ จึงทรง พระราช
ดำริว่า ข้าราช การ ควร จะ อดทน ช่วย กัน แบ่ง ความ ลำบาก ของ บ้านเมือง ด้วย

มี พระราช ดำรัส ว่า หนทาง ที่ จะคิด แก้ไข คือบำรุง การ กลกิกรรม และ ตัดใส่หุ้บใน การ
ทำ สินค้า ให้ลดน้อยลง เป็น หนทาง ที่ รัฐบาลกำลัง ดำริอยู่ใน เวลานี้ แต่ก่อน จะทำ อะไร ลง
ไป เป็น ของ จำเป็น ที่สุดที่จะต้อง ให้ รายได้รายจ่าย ของ รัฐบาลสู้ ทุลยภาพ เสีย ก่อน

รัฐบาลอาจ จะ พลาดพลั้งไปบ้าง แต่ไม่พลาดพลั้ง ใน ทาง ที่ทำ คงพลาดใน ทางที่ไม่ได้ทำ
มากกว่า เช่น ไม่ได้ ตัดรายจ่าย และ ปลดข้าราช การ เสียแต่ต้น มือ ทั้งนี้ เพราะไม่มี พระราช
ประสงค์ จะให้ ใคร ๆ ได้ รับ ความ ลำบาก เมื่อ ยังไม่ถึง คราว จำเป็น จริง ๆ

ภาพเขียนก่อน เมื่อก่อนของของ เมื่อก่อนด้วยสติปัญญาและใจดีใน... 101 ใน
เห็นใจกันบ้าง และให้ช่วยกันหาใจ
"แต่อย่างไรก็ตาม" ว่าจะอย่างไร

ให้เขียนในในประเทศเขอรวินนี้ ของ | คนละกึ่งบาท เงินนี้ กลับจะหมดไป... ข้าราชการของกระทรวงกลาโหม

หนังสือพิมพ์ "พิมพ์ไทย" ฉบับวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๕ตีพิมพ์พระราชดำรัสเกี่ยวกับการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
ที่พระราชทานต่อที่ประชุมนายทหาร กระทรวงกลาโหม

On Saturday 13 February 1932, a daily newspaper, Pim Thai, published the King's speech to an assembly of military officers. In his speech, he explained the economic problems of the country, discussed solutions and entreated them to make sacrifices in the interest of the people.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

งานฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี
150th Anniversary of the Founding of
Bangkok

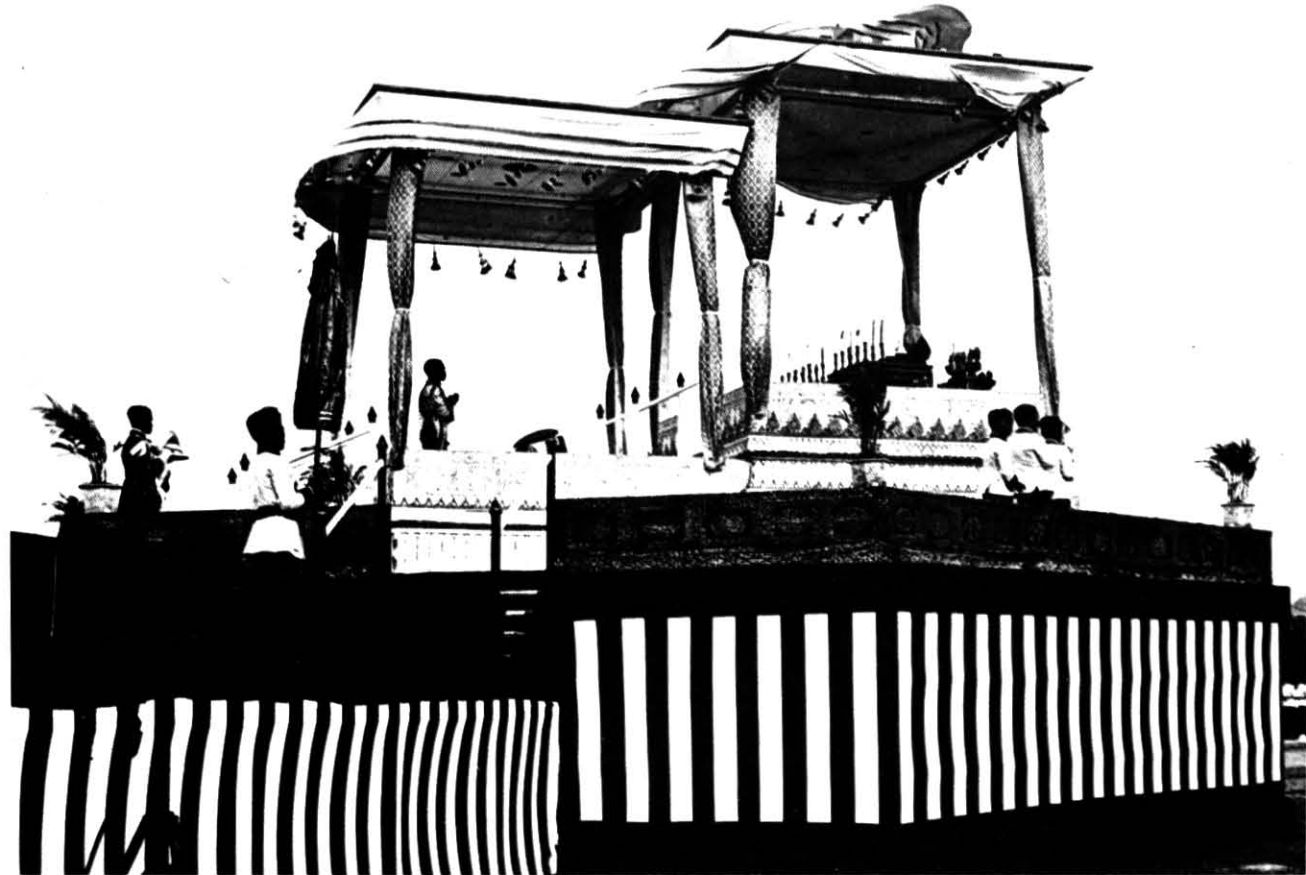
ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธ-
ยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี
ผู้ทรงสถาปนากรุงเทพมหานคร
Statue of King Rama I, founder of Bangkok.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบ
พระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหาราช
ที่บริเวณท้องสนามหลวง
เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕

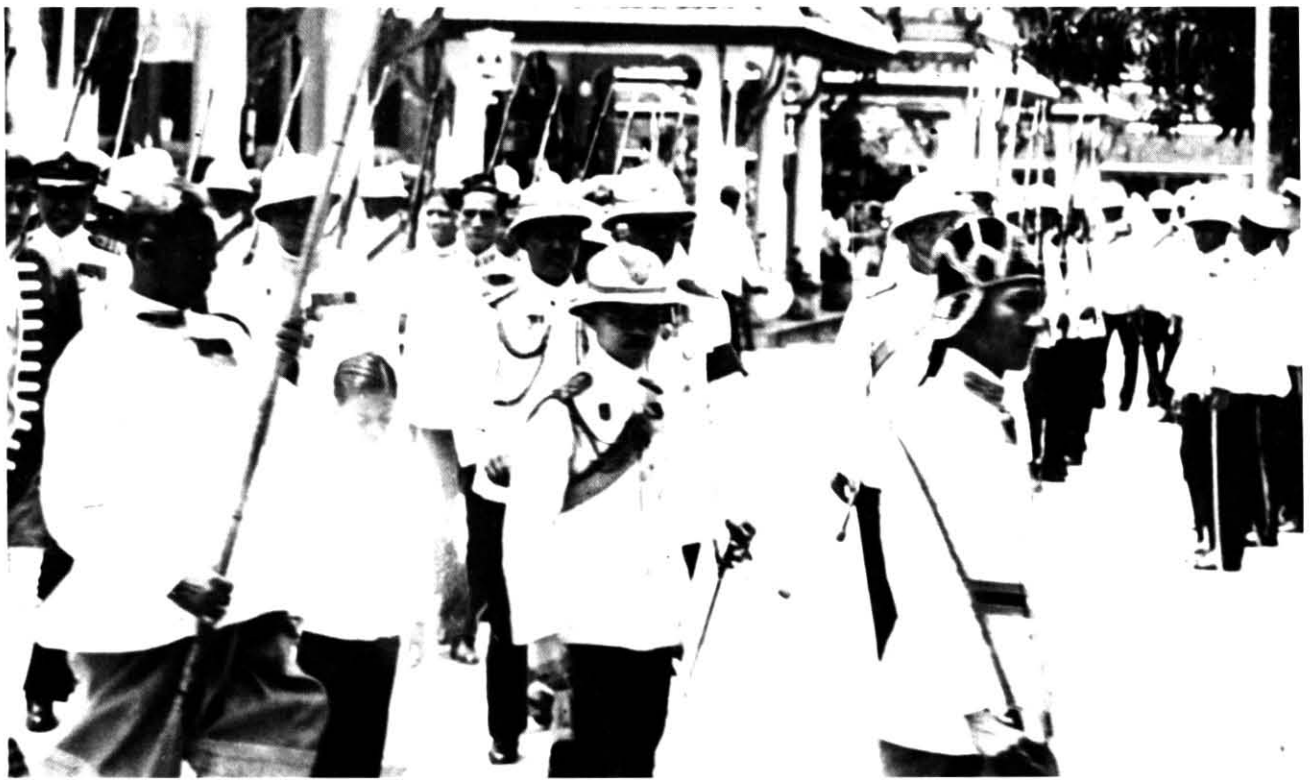
The King performed a religious ceremony in
gratitude to his great predecessors
at Sanam Luang, 4 April 1932.

พระบรมวงศานุวงศ์ คณะทูต ผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ ข้าราชการและประชาชน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พลับพลา ท้องสนามหลวง ในพิธี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕

Royalities, members of the diplomatic corps, government officials and the public attended the ceremony on 4 April 1932.

เสด็จพระราชดำเนินในพระราชพิธีฉลองพระอาราม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์
 เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองพระนคร ครบ ๑๕๐ ปี เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕

On 5 April 1932, a religious ceremony for the newly-renovated Royal Temple was held. The renovation was undertaken to mark the 150th Anniversary.

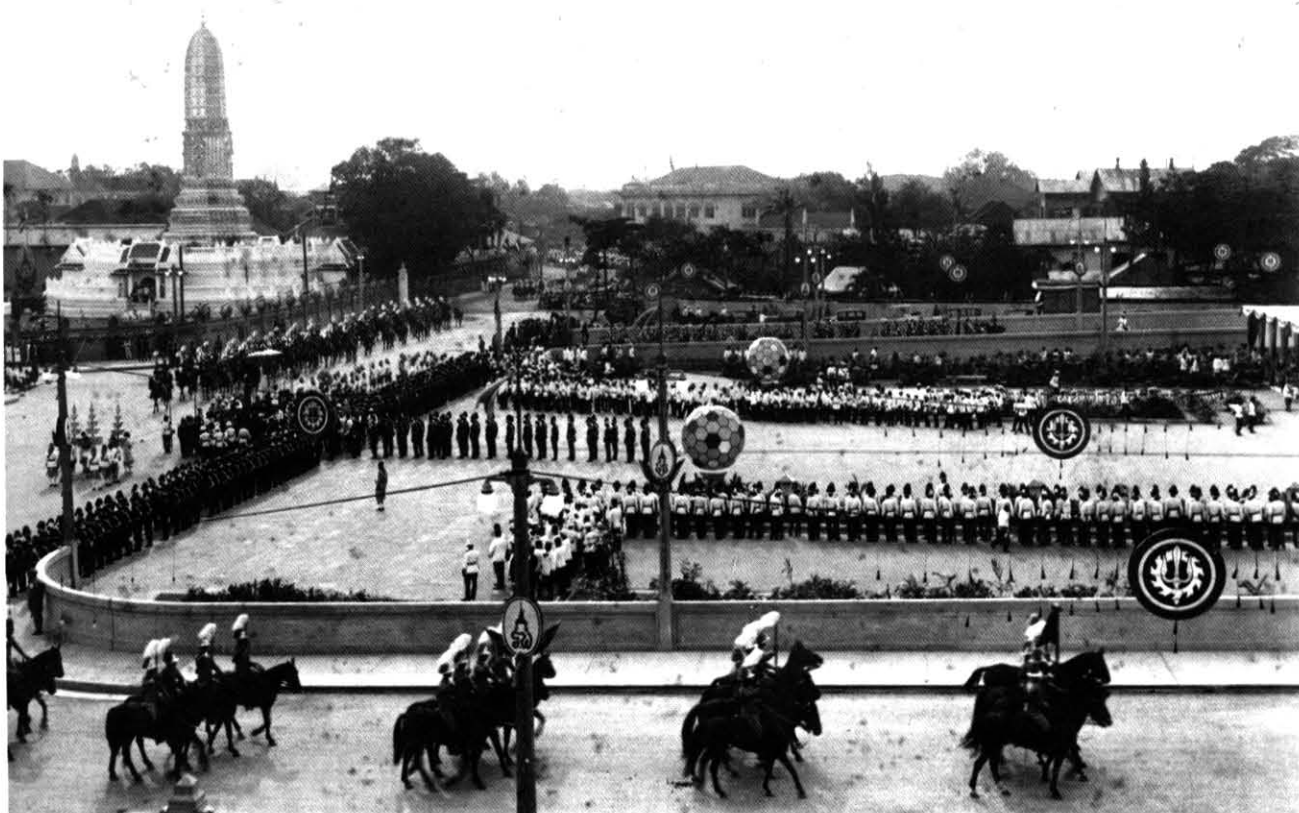
๑๖๗

ขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นวันที่ระลึกมหาจักรี

The grand procession on 6 April 1932 - the Chakri Memorial Day.

พลเอก พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
ทรงนำเสด็จตรวจสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้จัดสร้างเนื่องในงานฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี
The King and Queen, led by Prince Kambaeng Bejra inspected the construction of the Memorial Bridge
which was dedicated to the founder of Bangkok.

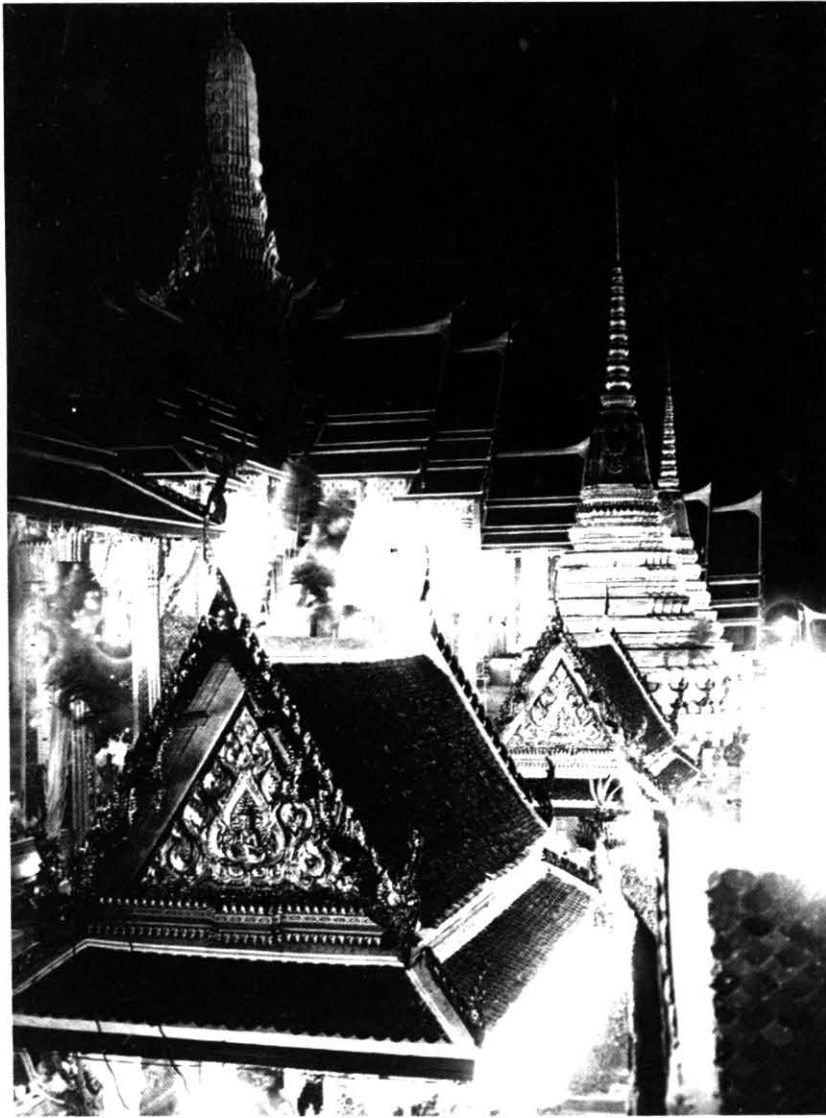
พิธีเปิดสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕

Inauguration of the Memorial Bridge 7 April 1932.

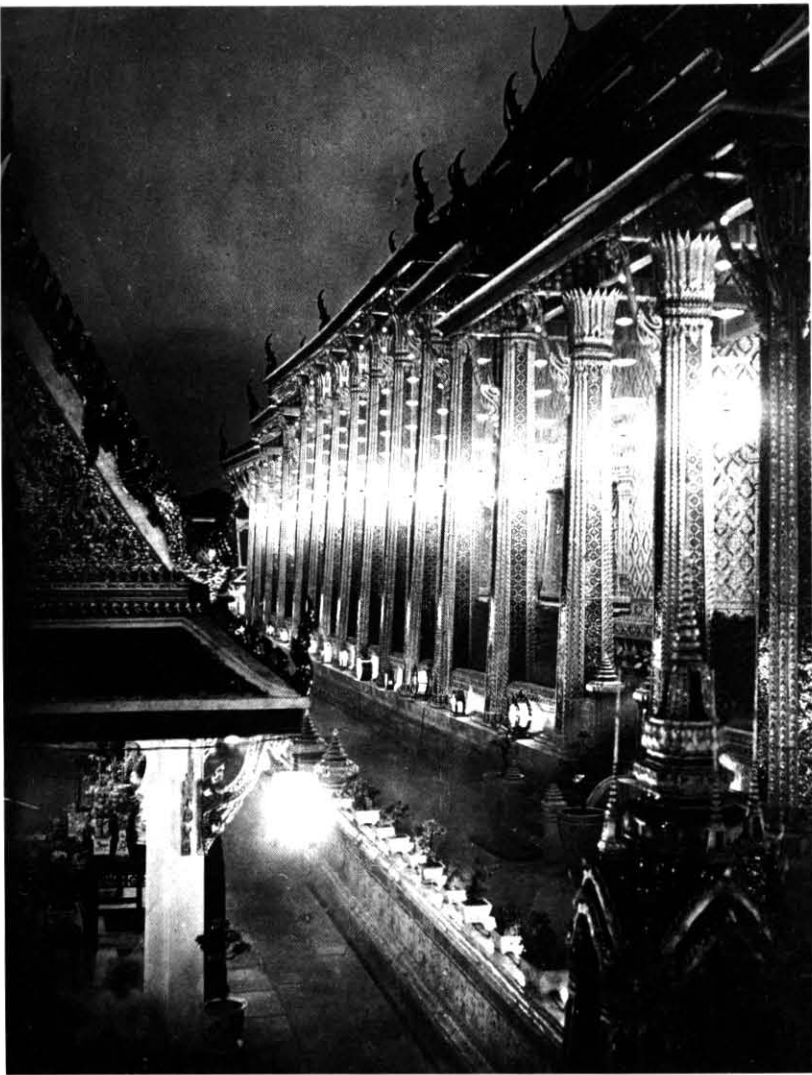
ประชาชนเข้าเฝ้าถวายบังคมพระบรมรูป
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
มหาราช ซึ่งประดิษฐาน ณ สะพาน
ปฐมบรมราชานุสรณ์ ด้านฝั่งพระนคร

The public paying respect to the
statue of King Rama I, founder of
Bangkok, at the foot of the Memorial
Bridge on the Bangkok side.

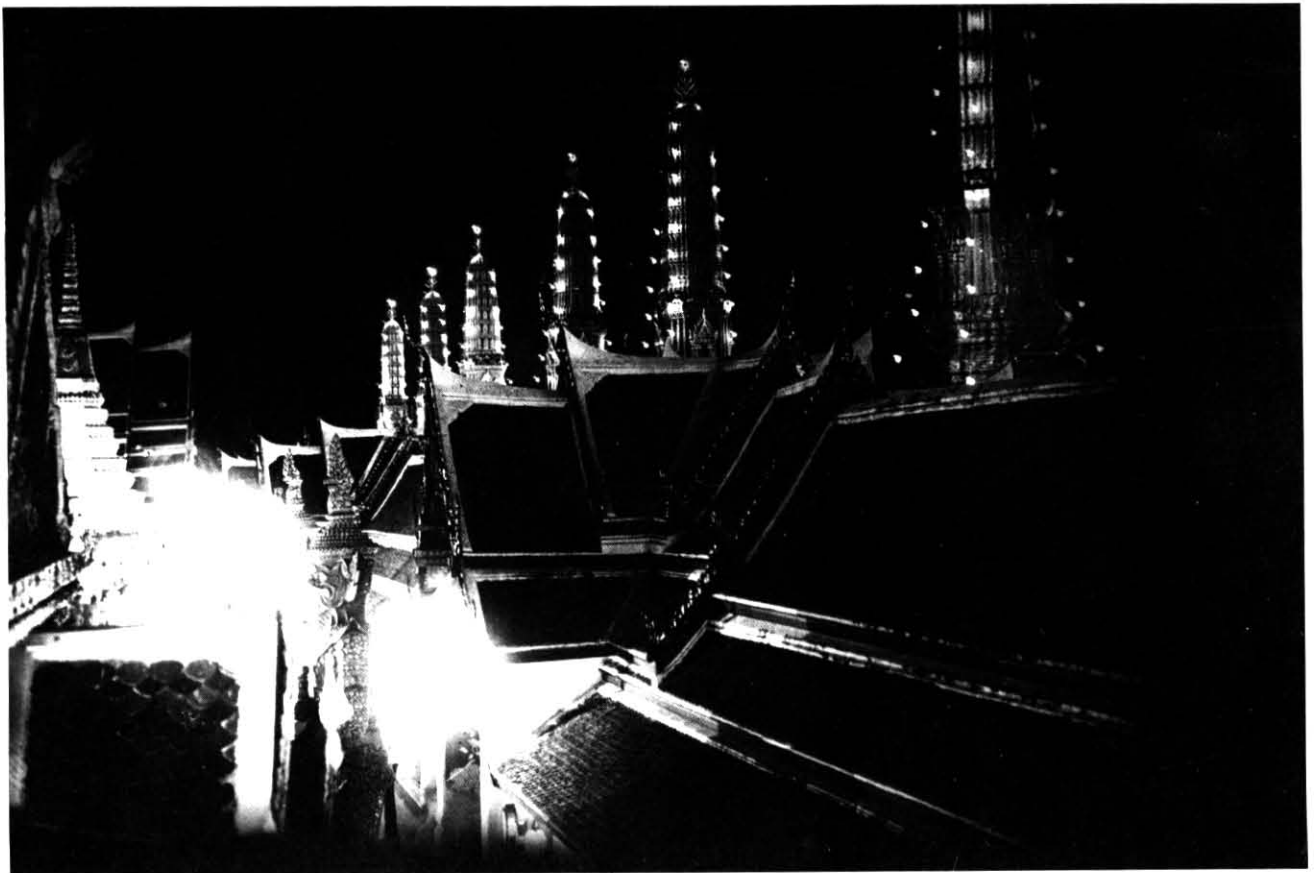
การประดับประทีป ในบริเวณ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เนื่องในงานฉลองพระนคร ครบ ๑๕๐ ปี

Illumination of the Royal Temple in the
celebration.

การประดับประดาไฟ ในบริเวณ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เนื่องในงานฉลองพระนคร ครบ ๑๕๐ ปี

Illumination of the Royal Temple in the
celebration.

การเตรียมพระราชทานรัฐธรรมนูญ
Preparation for the Constitution

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ขณะที่เสด็จไปรักษาพระเนตรและเยี่ยมประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พระราชทานสัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ว่า ทรงเตรียมการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ โดยเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตย

During his trip to U.S.A. in 1931, the King gave an interview to the press that he was preparing the country for democratic government.

พระยาภิธานไมตรี (Dr. Francis B. Sayre)

ที่ปรึกษาทางกฎหมายและการปกครอง

ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

Dr. Francis B. Sayre, an American employed as legal advisor to the King.

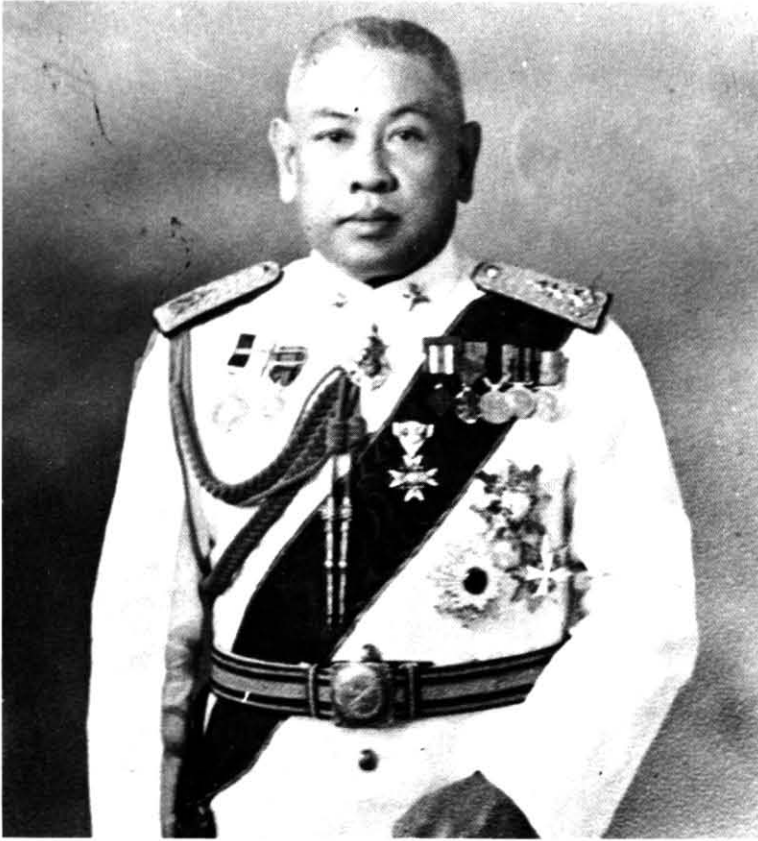

พระยาศรีวิสารวาจา (เทียนเลี้ยง ฮุนตระกูล)

ปลัดทูลฉลอง กระทรวงการต่างประเทศ

กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

Phraya Srivisaravaja, Undersecretary of State for Foreign Affairs, committee to draft the constitution.

พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน)
ผู้นำฝ่ายทหารของคณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งเรียกตนเองว่า
“คณะราษฎร”

Colonel Phraya Paholpolpayuhasena, leader of
the military section of the revolutionists who
called themselves “The People’s Party”.

The Coup d’Etat broke out on 24 June 1932.

ผู้นำฝ่ายพลเรือน ของคณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครอง
พ.ศ. ๒๔๗๕ คือ หลวงประดิษฐมนูธรรม
(ปรีดี พนมยงค์)

Luang Pradit Manudham (Pridi Panomyong),
leader of the non-military.

“คณะราษฎร” ได้กราบบังคมทูล
ขอพระราชทานรัฐธรรมนูญ และเชิญเสด็จฯ
กลับพระนคร ทรงดำรงตำแหน่ง
พระมหากษัตริย์ องค์พระประมุขของประเทศ
ภายใต้รัฐธรรมนูญ

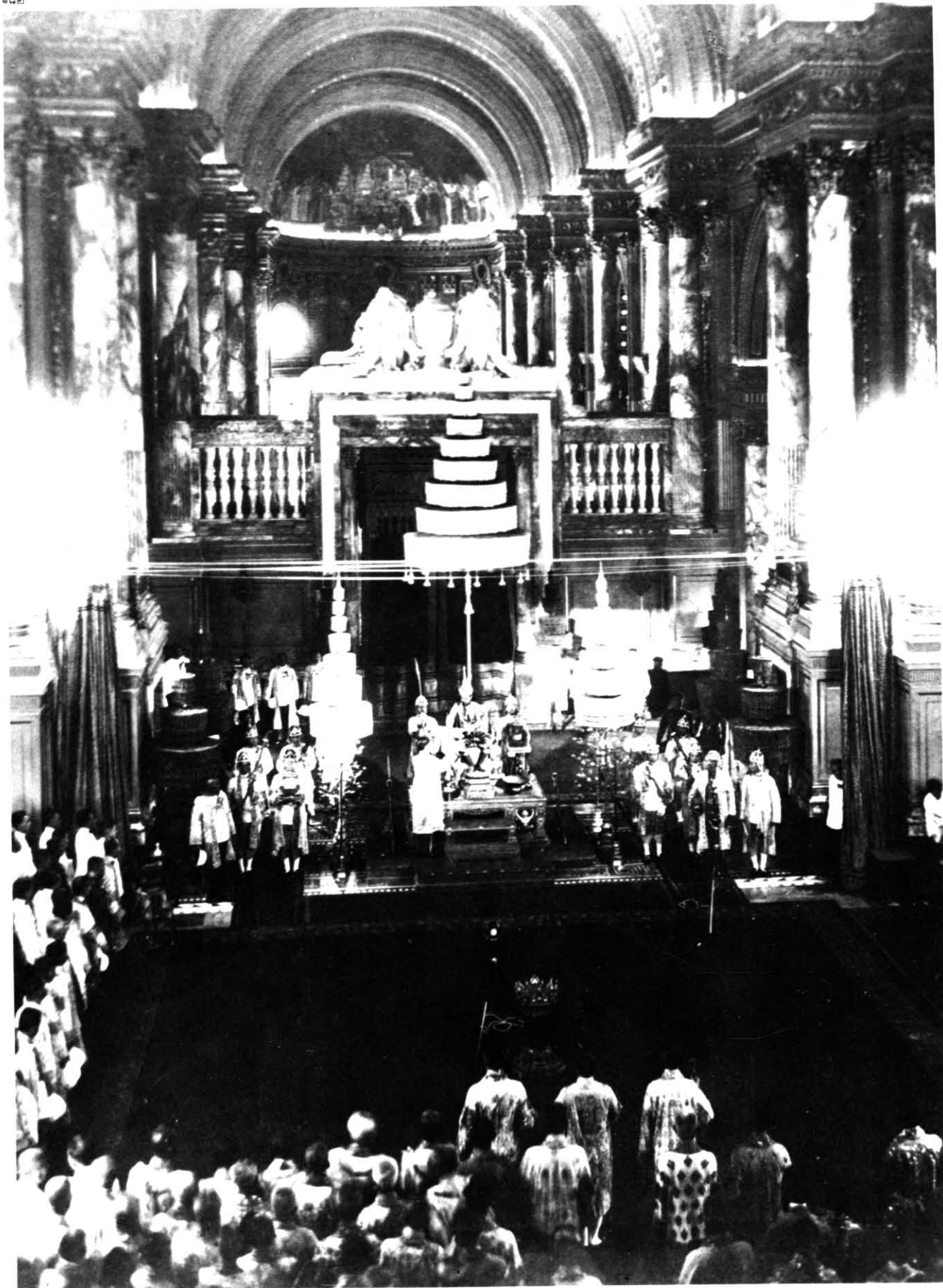
The King was invited back to
become Constitutional Monarch.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี ประทับ ณ วังไกลกังวล
หัวหิน เมื่อ “คณะราษฎร” ก่อการ
เปลี่ยนแปลงการปกครอง

The King and Queen were staying
at Klaikangwol Palace at Hua Hin
when "The People's Party" seized
power in the capital.

เจ้าพระยาพิชัยญาติ ประธานสภาผู้แทนราษฎร รับพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวรจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

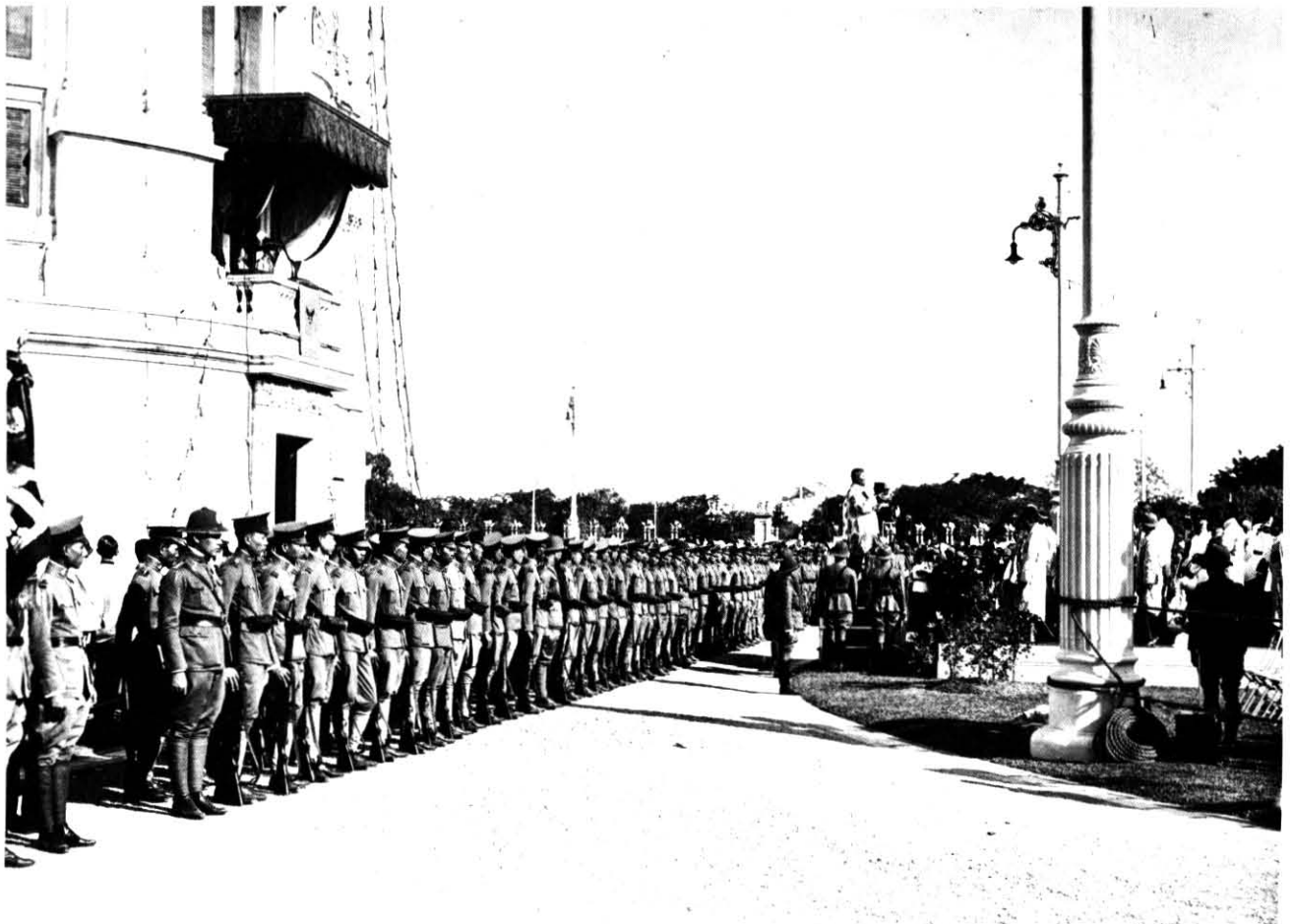
Chao Phraya Pichaiart, Speaker of the House, received the book of constitution from the King
in a state ceremony in the Anantasamakom Throne Hall on 10 December 1932.

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
พระยามโนปกรณนิติธาดา เป็นนายกรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็น
นายกรัฐมนตรีคนแรกของไทย
Phraya Manopakorn Nititada was
appointed the first Prime-Minister of Siam,
10 December 1932.

เจ้าพระยาพิชัยญาติ ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ได้อัญเชิญรัฐธรรมนูญที่ได้รับพระราชทาน
แสดงต่อประชาชนที่บริเวณสนามหน้า
พระที่นั่งอนันตสมาคม

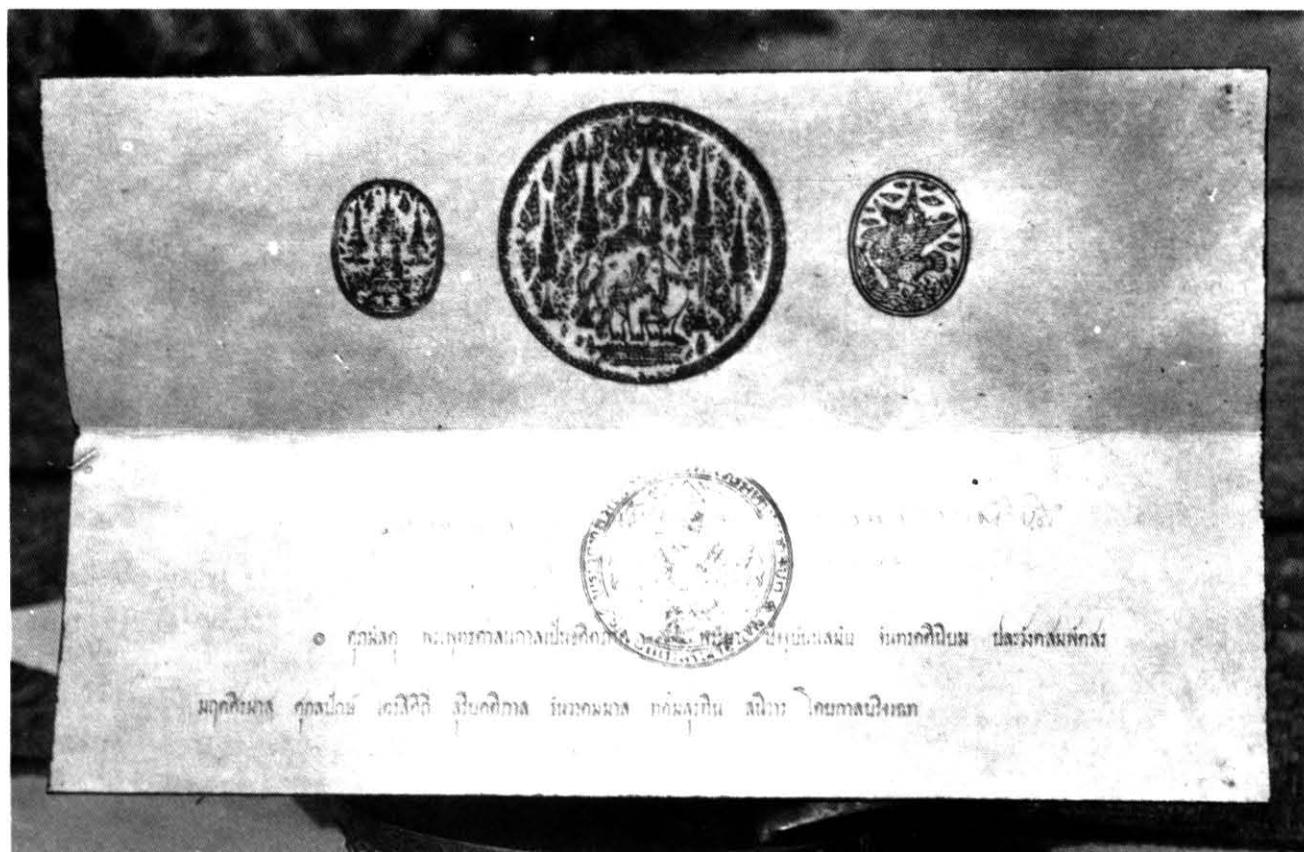
The Speaker of the House showing the
book of constitution to the people waiting
outside Anantasamakom Throne Hall.

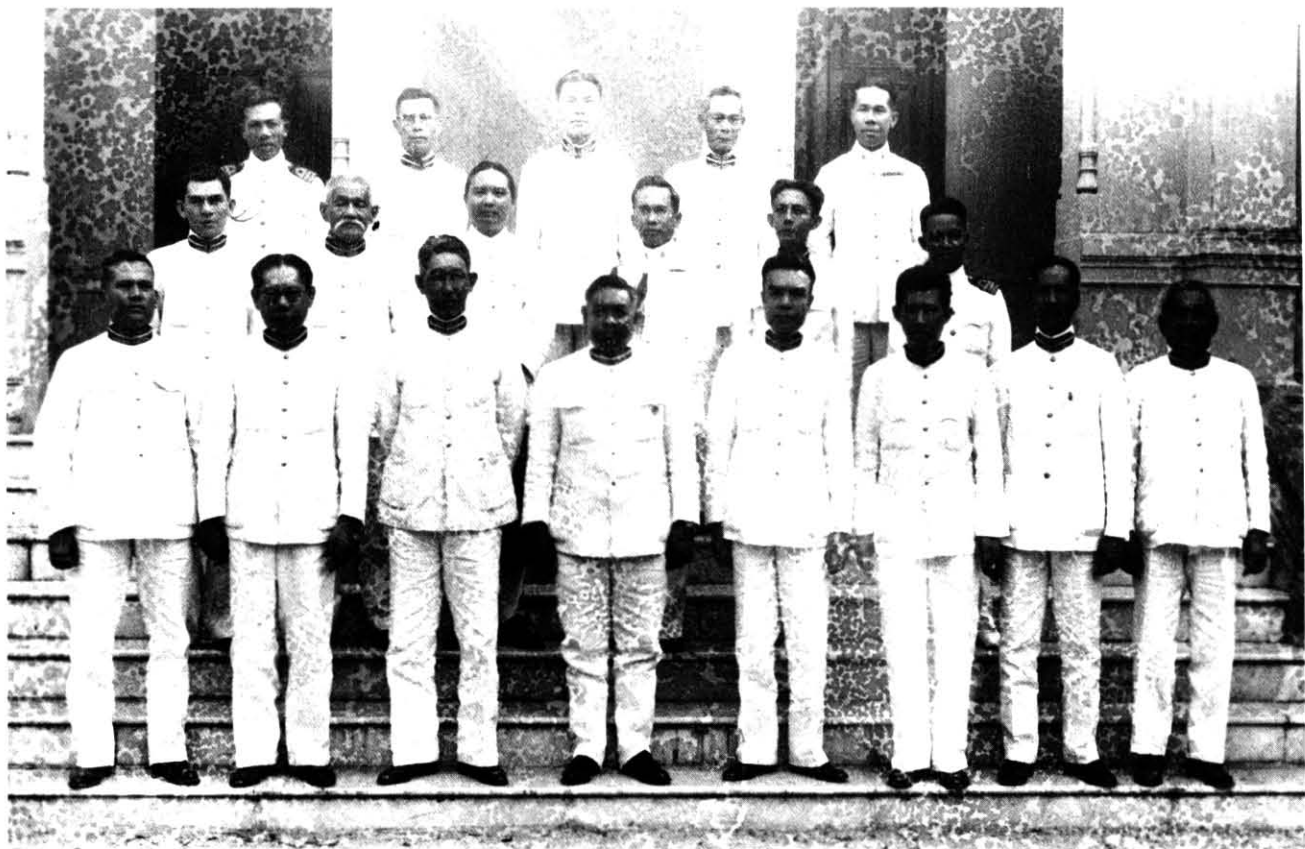
ประชาชนมาชมพระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕
ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า อย่างเนืองแน่น

Large crowd gathered on the Royal Plaza, 10 December 1932.

รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕

The Constitution of 1932.

คณะรัฐมนตรี รัฐบาลพันเอกพระยาพลพลพยุหเสนา
ปี พ.ศ. ๒๔๗๖

The cabinet under the premiership of
Colonel Phraya Pahol in 1933.

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบวรเดช หัวหน้าคณะ
ผู้ก่อการกบฏ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ การ
กบฏครั้งนั้นจึงเรียกกันโดยทั่วไปว่า “กบฏบวรเดช”

Prince Bovoradej, leader of the 11 October 1933
uprising. The incident has therefore been referred
to as the “Bovoradej Revolt”.

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสอังกฤษเพื่อการรักษาพระเนตรอีกครั้ง ได้เสด็จออกจากประเทศไทย พร้อมสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖

King Prajadhipok and his Queen left Siam on 12 January 1933 for another eye treatment in England.

กำลังทหารฝ่ายรัฐบาล ที่สถานีรถไฟบางซื่อ ระหว่างเกิด "กบฏบวรเดช" Government soldiers at Bangsue Railway Station during the "Bovoradej Revolt".

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ประเทศอังกฤษ ปี พ.ศ. ๒๔๗๖

Prince Narisaranuvattiwong was appointed Regent while the King was in England in 1933.

ภายหลังการรักษาพระเนตร ยังคงประทับ ณ บ้านโนล ตำบลแครนลี มณฑลเซอร์รีย์ ประเทศอังกฤษ ต่อมาทรงมีพระราชหัตถเลขา สละราชสมบัติ ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗
After the eye treatment, the King remained in England at his residence in Surrey.
His abdicated statement came on 2 March 1935.

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประทับอยู่ที่ประเทศอังกฤษ จนเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๔
ขณะมีพระชนมายุ ๔๘ พรรษา

After his abdication, King Prajadhipok remained with his Queen at their residence in England.
He passed away on 30 May 1941 at the age of 48.

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ ได้ทรงอัญเชิญพระบรมอัฐิ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จากประเทศอังกฤษ กลับสู่พระนคร ตามที่รัฐบาลกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนิน

On 11 May 1949, cordially requested by the Royal Thai Government, Queen Rambhai Barni left England by the ocean liner, with the royal ashes of King Prajadhipok to return home.

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ เสด็จ ถึงสิงคโปร์ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ผู้ว่าราชการเมืองสิงคโปร์ นำเสด็จอัญเชิญพระบรมอัฐิขึ้นเรือภาณุรังษี

Queen Rambhai Barni arrived Singapore on 18 May 1949. The Queen was escorted by the Governor General to the Thai Steamer "Bhanurangsi".

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพ-
พรรณี พระบรมราชินี
เฝ้ารับเสด็จพระโกศ
พระบรมอัฐิซึ่งอัญเชิญลง
จากเรือรบหลวงแม่กลอง

Queen Rambhai Barni
stood in waiting while
The Royal Urn was
being borne from the
"H.T.M.S. Mae Klong.

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพ-
พรรณี พระบรมราชินี และ
เจ้านายฝ่ายในเฝ้ารับเสด็จ
พระบรมอัฐิที่หน้าพระที่นั่ง
อมรินทรวินิจฉัยในพระ-
บรมมหาราชวัง

In front of the Hall of
Amarindra Grand
Palace, Bangkok,
Queen Rambhai Barni
amidst royal princesses,
waiting for arrival of the
procession bearing The
Royal Urn.

พระบรมโกศบรรจุพระบรมอัฐิ ประดิษฐานในพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

The Royal Ashes in Golden Urns in the Chakri Throne Hall.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เชิงอรรถภาพ

Footnotes to the Photographs

รูปที่ ๓. จากซ้าย : สมเด็จพระเจ้าฟ้าอัยยวงค์เดชาวุธ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าจักรพงษ์ภูวนาถ สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก สมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ (พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว)

From left : Prince Asadang, King Chulalongkorn, The Crown Prince Maha Vajiravudh, Queen Saowabha, Prince Chakrapong, Prince Jutatum, Prince Prajadhipok.

รูปที่ ๔. สมเด็จพระศรีพัชรินทรา บรมราชินีนาถ รับสั่งเรียกพระนามพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า “เอียดน้อย”

He was nick-named "lad Noi" or "Little lad" by his royal mother.

รูปที่ ๕. ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนักเรียนนายร้อยพิเศษ ในโรงเรียนนายร้อยชั้นประถม เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๒ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์ (สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก) และสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย

He was enrolled in the Junior Cadet School in 1899, also enrolled were Prince Mahidol (Father of the present King) and Prince Jutatum.

รูปที่ ๑๕. พระบรมฉายาลักษณ์ทรงฉายเมื่อโสกัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๔๘

This photo was taken in the tonsure ceremony, 1906.

รูปที่ ๑๘. วิทยาลัยอีตัน เป็นโรงเรียนชั้นมัธยมที่มีชื่อเสียงมากของประเทศอังกฤษ (พระบรมรูปนี้ทรงเขียนถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

This photo was signed for Prince Vajiravudh, his brother.

รูปที่ ๒๐. เมื่อทรงจบการศึกษาจากวิทยาลัยอีตัน ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำระดับสามัญแล้ว ได้เสด็จเข้าทรงศึกษาในโรงเรียนนายร้อยที่เมืองวูลิช ประเทศอังกฤษ ด้านวิชาทหารปืนใหญ่มา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๔ และทรงสำเร็จการศึกษาเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๕๖

After Eton, Prince Prajadhipok went to the Royal Military Academy at Woolwich, England, in 1911. He completed his course of study in the Royal Horse Artillery in 1913.

รูปที่ ๒๑. พระบรมรูปทรงเครื่องแบบเต็มยศนายร้อยตรีทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์

Prince Prajadhipok in full dress uniform of Honorary Lieutenant, Royal Page Regiment, Royal Thai army.

รูปที่ ๒๒. ทรงเครื่องแบบเต็มยศนายร้อยโทกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๑ รักษาพระองค์ ทรงสายสะพาย นพรัตน์ราชวราภรณ์ พระมาลายอดตราครุฑพ่าห์

In full dress uniform of Lieutenant of the Royal Thai Artillery Guard, First Regiment. (Wearing the Sash of the Knight of the Ancient and Auspicious Order of the Nine Gems).

รูปที่ ๒๓. หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารที่เมืองวูลิชแล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเข้าประจำการในกองทหารปืนใหญ่ม้า ที่เมืองอัลเดอชอต ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๕๖ - ๒๔๕๗ อันเป็นช่วงระยะเวลาการซ้อมรบก่อนเกิดมหาสงครามในทวีปยุโรป โดยรัฐบาลอังกฤษอนุญาตให้ทรงเครื่องแบบทหารอังกฤษใน "L" Battery Royal Horse Artillery และถวายพระยศนายร้อยตรีให้ ทรงมีศักดิ์และสิทธิเหมือนกับนายทหารอังกฤษทุกประการ

Prince Prajadhipok, in Royal Horse Artillery Uniform "L" Battery, while a Sub-Lieutenant (Honorary Rank) at Aldershot, England, 1914. He participated in a number of field exercise while there.

รูปที่ ๒๖. หลังจากที่ทรงรับราชการในตำแหน่งนายทหารคนสนิทของจอมพลสมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ องค์เสนาธิการทหารบก ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เลื่อนขึ้นเป็นผู้บังคับการกองร้อยทหารปืนใหญ่รักษาพระองค์ พระยศนายร้อยเอก แล้วทรงย้ายไปรับราชการประจำกรมบัญชาการกองทัพน้อยที่ ๒ ในตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการ ต่อมาได้เลื่อนพระยศเป็นนายพันตรี แล้วนายพันโท ตำแหน่งผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยชั้นประถม ถึงปี พ.ศ. ๒๔๖๐ จึงทรงลาราชการเพื่อทรงผนวช

Prince Prajadhipok (seated left), promoted to the rank of Army Captain, Commander of the Battery of the Royal Artillery Guard. He was later transferred to the Office of General Staff, Second Army Corps, and was subsequently promoted to the rank of Major, serving as commandant of the Junior Cadet School before entering monkhood in 1917.

รูปที่ ๒๗. ทรงผนวช ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเป็นพระอุปัชฌาย์ ประทับจำพรรษา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร รวมสามเดือน

Ordained monk at the Temple of the Emerald Buddha and stayed through the lent period of three months at Wat Bovornives with His Royal Highness Prince Manusayanaka Manob, Kromphraya Vajirayarnvaroros, Patriach of The Kingdom, as mentor.

รูปที่ ๓๗. เมื่อทรงหายจากพระอาการประชวร ได้เสด็จเข้าทรงศึกษาวิชาการทหารชั้นสูงเพิ่มเติม ในโรงเรียนเสนาธิการ L' École de Guerre กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และเสด็จเข้าประจำกรมบัญชาการกองทัพน้อยทหารบกของฝรั่งเศส ทรงสำเร็จการศึกษา ได้รับประกาศนียบัตรเป็นนายทหารฝ่ายเสนาธิการของประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๗ เสด็จกลับประเทศไทยในเดือนธันวาคม ปีเดียวกัน ทรงกลับเข้ารับราชการตำแหน่งปลัดกรมเสนาธิการทหารบก และเลื่อนพระยศเป็นนายพันเอก ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ ทรงเข้ารับตำแหน่งผู้บัญชาการกองพลทหารบกที่ ๒ และเป็นผู้บังคับการพิเศษกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๒

After medical treatment, King Prajadhipok joined L'Ecole de Guerre, Paris, for further military study. He was then attached to the 20th Army Corps. He graduated on 25 April 1924, and was qualified as General Staff Officer of the French Army. He returned home in December 1924 and was appointed Deputy Chief of Staff. He was promoted to the rank of Colonel in the same year. In 1925, he became Commander of the Second Division and Honorary Commander of the Second Artillery Regiment.

รูปที่ ๔๙. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดการทรงดนตรี โดยเฉพาะดนตรีไทย ทรงตั้งวงดนตรีไทยส่วนพระองค์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๐ ประกอบด้วยเจ้านายและข้าราชการที่ใกล้ชิดพระยุคลบาท ทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายใน ทรงมีพระปรีชาสามารถทั้งการทรงดนตรีและการพระราชนิพนธ์เพลง เพลงไทยเดิมที่พระราชนิพนธ์ มี ๓ เพลง คือ เพลงราตรีประดับดาว เพลงเขมรละออองค์เถา และเพลงกลั่นกระตัมฝั่ง ๓ ชั้น He had a great interest in Thai classical music and wrote several compositions in classical style.

รูปที่ ๖๐. อภิรัฐมนตรีที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘ ประกอบด้วย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ

อภิรัฐมนตรีสภา ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินในพระองค์ พระราชประสงค์ที่ทรงแต่งตั้งอภิรัฐมนตรีก็เพื่อเป็นการป้องกันมิให้พระมหากษัตริย์ใช้พระราชอำนาจไปในทางที่ผิด

The Supreme Council of State, appointed on 28 November 1925, consisting of :

- H.R.H. Prince Bhanubhandhuwong Woradej
- H.R.H. Prince Nagara Savarga Worapinit
- H.R.H. Prince Narisaranuvattiwongs
- H.R.H. Prince Damrong Rajanuparb
- H.R.H. Prince Chandaburi Narunart

The Council was intended to strengthen the monarchy through advice on economic and political affairs, and to lessen the King's power to take arbitrary actions.

รูปที่ ๖๑. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้ปรับปรุงองคมนตรี ให้เป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองที่มีประโยชน์ต่อราชการอย่างแท้จริง พระองค์จึงทรงมอบหน้าที่ให้อภิรัฐมนตรีสภาพิจารณาดำเนินการ ในที่สุดอภิรัฐมนตรีได้จัดตั้ง “กรรมการจัดระเบียบองคมนตรี” มีสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการชุดนี้ได้ประชุมร่างพระราชบัญญัติองคมนตรีแล้วเสร็จและได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๐ เรียก “พระราชบัญญัติองคมนตรี พุทธศักราช ๒๔๗๐”

King Prajadhipok wanted the Privy Council to function as a truly effective political organ and assigned the task to The Supreme Council. A committee was set up, with Prince Nagara Savarga as chairman, resulting in an Act governing the appointments and function of the Privy Council on 2 September 1927.

รูปที่ ๖๒. นอกจากการพัฒนาสถาบันการเมืองระดับบนแล้ว ยังมีพระราชดำริที่จะพัฒนาการเมืองระดับล่างพร้อมกัน คือการฝึกอบรมให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นด้วยการจัดรูปการปกครองแบบ “ประชาธิปไตย” หรือ “เทศบาล” เป็นการให้การศึกษาด้านการเมือง การปกครองให้แก่ประชาชนก่อนที่จะก้าวไปสู่การปกครองในระบบประชาธิปไตย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงมหาดไทยร่างพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับแรกของไทย (ภาพศาลาว่าการเทศบาลนครกรุงเทพฯ)

Besides efforts at political reforms at higher levels, the King also moved to build up political awareness among the public. This was done through educating people about the local government, i.e. Municipal Government, with the ultimate aim of a democratic system of Government. A Municipal Act was drafted in 1930, revised and passed in 1933. (The photo of Bangkok Metropolitan Administration.)

รูปที่ ๖๕. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตั้งพระราชหฤทัยดำเนินพระราชกรณียกิจตามแนวทางแห่งบรรพชนชาติ คือ บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร และเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติ โดยพยายามอยู่ใกล้ชิดประชาชนให้มากที่สุด ดังปรากฏในพระราชดำรัสครั้งเสด็จประพาสมณฑลภูเก็ต พ.ศ. ๒๔๗๑ ความตอนหนึ่งว่า

“...ที่เรามาเยี่ยมมณฑลภูเก็ตครั้งนี้ มีความประสงค์อันเป็นข้อสำคัญก็คือ เพื่อจะได้เห็นภูมิสถานบ้านเมืองแล้วก็กิจการต่างๆ ทางหัวเมืองมณฑลนี้ด้วยตนเอง กับอีกข้อหนึ่งซึ่งจะได้คุ้นเคยกับพวกชาวเมืองในมณฑล เป็นต้นแต่ข้าราชการตลอดจนสมณะคณาจารย์ พ่อค้าพานิชย์และราษฎรพลเมือง ด้วยประเพณีการปกครองประเทศสยามถือสืบมาแต่โบราณ ว่าพระเจ้าแผ่นดินกับประชาชนย่อมร่วมทุกข์ร่วมสุขเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงเห็นว่าถ้าเราได้มาเห็นถึงท้องที่ย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปกครองบ้านเมือง ให้ประชาชนทั้งหลายในมณฑลนี้มีความเจริญสุขยิ่งขึ้นสืบไป...”

In accordance with true royal tradition, King Prajadhipok had strong determination to fulfil his royal duties, i.e. to work for the progress of the country and welfare of the people. Thus, his efforts to be close to the people, as evident in his speech while on visit at Phuket in 1928.

“...The reason I come here to Phuket is to see the place and its location and to personally study the conditions and the problem of the region. Equally important, I wish to acquaint myself with my people, whether they be government officials, learned monks or teachers, merchants or the people in general. As has been customary from olden days in Siam, the rulers and the ruled have shared their joy and sorrow. My first-hand knowledge from this visit will enable me to work for greater benefit and happiness of the people in this region...”

รูปที่ ๑๐๗. ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปรับปรุงการคมนาคมขนส่งให้คล่องตัวขึ้น เช่นตัดถนนเพิ่มขึ้นหลายสาย เชื่อมเส้นทางคมนาคมด้วยการตัดถนนเล็กเชื่อมถนนใหญ่ และจัดระเบียบการจราจรทางบก โดยปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการจราจรทางบก เป็นต้น

During the reign of King Prajadhipok, communication was improved through construction of many main and feeder roads. The Land Traffic Act was revised.

รูปที่ ๑๐๘. นอกจากถนนที่รัฐบาลสร้างแล้ว ยังมีถนนที่เอกชนสร้าง แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. ประชาชนร่วมแรงกันสร้างเป็นสาธารณสมบัติ และถวายเป็นพระราชกุศล เช่น ถนนขึ้นพระธาตุยอดสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยครูบาศรีวิชัยชักชวนราษฎรให้ทำถนนจากเชิงดอยสุเทพไปตั้งองค์พระเจดีย์ที่ประดิษฐานพระบรมธาตุบนยอดดอย ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๗ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘

๒. ทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน โดยเอกชนได้รับสัมปทานจากรัฐบาลมาสร้างหรือซ่อมแซม บำรุงทาง และได้ผลตอบแทน คือเปิดธุรกิจบริการรับส่งคนโดยสารหรือขนส่งสินค้า

Besides those built by the government, there were two other categories of roads :

1. Public roads built by local people, e.g. the road to the top of Doi Suthep in Chiang-mai, constructed in 1934 under the leadership of Khru Ba Sri Vijaya, a highly respected monk.
2. Roads built by the private sector holding concessions from the government.

รูปที่ ๑๑๑. สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์ จัดสร้างในวาระฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี เพื่อเป็นเครื่องหมายรำลึกถึงพระมหากษัตริย์องค์แรกของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เป็นสะพานสำคัญมากจนปัจจุบัน เนื่องจากเชื่อมการคมนาคมติดต่อกันระหว่างพระนครและธนบุรีให้สะดวกขึ้น และส่งผลไปสู่การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจการค้า

The Memorial Bridge, built in 1932 to celebrate the 150th Anniversary of the Founding of Bangkok by King Rama I. The bridge has been the main link between Bangkok and Dhonburi, contributing greatly to the economic and commercial development of Siam.

รูปที่ ๑๑๕. ในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ รัฐบาลได้ตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตหวงห้ามในจังหวัดสมุทร-ปราการ เพื่อจัดสร้างท่าเรือที่ทันสมัย แต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าการขุดสันดอนก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ น้ำเค็มจะเข้ามาทำลายเรือสวนไร่นาในกรุงเทพฯ จึงขอความร่วมมือสันนิบาตชาติ กรุงเจนีวา พิจารณา สันนิบาตชาติส่งผู้เชี่ยวชาญมาสำรวจแล้วเสนอให้จัดสร้างท่าเรือที่ตำบลคลองเตย จังหวัดพระ-นครแทน

A memorandum to the King concerning The Harbour Scheme discussed at the meeting of The Council of Ministers in July 1931, resulting in a draft decree for a reserve zone in Samutprakarn.

On the advice of experts from the League of Nations in 1934, a modern harbour was built at Klong Toey, Bangkok, instead of the originally proposed site in Samutprakarn.

รูปที่ ๑๑๗. ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการพัฒนากิจการเดินเรือภายในประเทศ ซึ่งอยู่ในความควบคุมรับผิดชอบของกรมเจ้าท่าหลายประการ โดยเฉพาะการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการเดินเรือ เพื่อให้อำนาจกรมเจ้าท่าเพิ่มมากขึ้น เช่น มีระเบียบเกี่ยวกับการจราจรทางน้ำ การควบคุมการเดินเรือ ฯลฯ

Various measures were introduced within this reign to enable the Harbour Department, responsible for navigation within the country, to function more effectively.

รูปที่ ๑๑๘. กิจการบินของไทยเริ่มตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงรัชสมัยพระ-บาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการพัฒนาให้เจริญรุดหน้าขึ้น โดยเฉพาะการปรับปรุงสนามบิน ดอนเมือง ซึ่งสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ให้ทันสมัยและโอโง่ ประกอบด้วยโรงงานใหญ่มีเครื่องบินครบครัน สามารถสร้างเครื่องบินได้ทั้งลำ เว้นแต่เครื่องยนต์เท่านั้น การพัฒนาและปรับปรุงสนามบิน ดอนเมืองมีส่วนทำให้สนามบินดอนเมืองได้รับการยกย่องเป็นสนามบินสากล และเป็นจุดแวะของสาย-การบินต่างๆ ที่เดินทางมาตะวันออก

Aviation, initiated during King Rama VI's reign, made great strides in King Prajadhipok's reign. Don Muang Airport, built in 1914, was modernized, with up to date equipments.

รูปที่ ๑๑๙. แผนที่แสดงการเดินไปรษณีย์อากาศระหว่างสยาม - อินโดจีน ในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ แสดงให้เห็นว่ากิจการไปรษณีย์อากาศได้ขยายไปอย่างมาก นอกจากนั้นยังมีการติดต่อขนส่งไปรษณีย์อากาศกับประเทศทางแถบยุโรปอีกด้วย

Map showing routes of airmail services during King Prajadhipok's reign (1929). Airmail service was extended not only to French Indochina but also to many countries in Europe.

รูปที่ ๑๒๐. กรมไปรษณีย์โทรเลข ได้ปรับปรุงงานด้านโทรเลขหลายประการ เช่น ริเริ่มให้มีการใช้เครื่องโทรพิมพ์ขึ้นภายในพระนคร และนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ เช่น เครื่องรับส่งสัญญาณมอร์ส (Morse Coder) แบบวิทสโตน (Wheatstone) และแบบครีด (Creed) และเครื่องโทรเลขแบบ บอด (Baudot) ซึ่งส่งออกมาเป็นตัวอักษรของฝรั่งเศส

Department of Post and Telegraph, New Road Bangkok. During King Prajadhipok's reign, modern technology was introduced to improve the telegraphic system in Siam.

รูปที่ ๑๒๑. ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการขยายกิจการโทรศัพท์ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อรับกับความนิยมของประชาชนที่มีต่อการสื่อสารคมนาคมด้านนี้ โดยจัดตั้งชุมสายโทรศัพท์เพิ่มขึ้นอีก ๑ แห่ง ที่ตำบลบางรัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๐ นอกเหนือจากโทรศัพท์กลางวัดเลียบ ซึ่งตั้งขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๐ และวางสายเคเบิลใต้ดินเชื่อมโทรศัพท์กลางวัดเลียบและโทรศัพท์กลางบางรัก กิจการโทรศัพท์ จึงแพร่หลายไปทั่วกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งยังได้ริเริ่มวางสายเคเบิลโทรศัพท์ใต้ดินทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๔๗๔ การดำเนินงานตามโครงการโทรศัพท์แบบต่อเนื่อง แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๘๐

During King Prajadhipok's reign, the telephone service started in 1907 was expanded due to popular demand. Enabling calls to be made to provinces near Bangkok. Preparations were initially made in 1929 for an automatic telephone system, the operation of which was fully realized in 1937.

รูปที่ ๑๒๒. วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๙ ได้มีการปรับปรุงส่วนราชการ โอนสถานีวิทยุโทรเลขศาลาแดง จังหวัดพระนคร และสถานีวิทยุโทรเลข จังหวัดสงขลา จากกระทรวงทหารเรือ มาขึ้นสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข นับแต่นั้นมากิจการสื่อสารทางวิทยุได้เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว มีการนำเครื่องมือทันสมัยมาปฏิบัติงาน เช่น ยกเลิกการใช้เครื่องส่งวิทยุแบบประกายไฟ มาใช้เครื่องส่งชนิดหลอดสุญญากาศแทน เพิ่มสมรรถภาพในการสื่อสาร

On 1 August 1926, Navy Wireless Telegraph Stations in Bangkok and Songkla came under jurisdiction of The Post and Telegraph Department. Modern transmitters enabled faster communication.

รูปที่ ๑๒๓. วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๓ ซึ่งตรงกับวันพระราชพิธีฉัตรมงคล กระทรวงพาณิชย์ และคมนาคมได้จัดให้เปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ที่วังพญาไท โดยได้อัญเชิญกระแสพระราชดำรัสตอบพระบรมวงศานุวงศ์และข้าละองธุลีพระบาทฝ่ายหน้า ในพระราชพิธีที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง มาออกอากาศเป็นปฐมฤกษ์

On 25 February 1931, the King's speech to attendants at his Coronation Anniversary Ceremony at Amarindra Hall, Grand Palace was broadcasted. This was the first programme broadcasted from Phya Thai Palace, the first broadcasting station under the management of the Ministry of Commerce and Communication.

รูปที่ ๑๒๔. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัยในการศึกษาของชาติเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทรงมีพระราชดำริจะพระราชทานสิทธิการปกครองประเทศแก่ประชาชนชาวไทย ทรงเห็นว่าการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศขยายอาณาเขตใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาออกไปตามท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษาโดยทั่วถึง

King Prajadhipok had long had the idea of a democratic system of government for Siam. For such a system to work effectively, His Majesty considered public education the most essential. He therefore paid great attention to the Kingdom's educational activities. The policy was to lose no time in providing education for a greater number of people.

รูปที่ ๑๓๑. นักเรียนไทยในฟิลิปปินส์ ถ่ายภาพพร้อมกัน วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕
King's Scholarship students in the Philippines, 1 April 1932.

รูปที่ ๑๓๒. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงกลาโหมรวมกิจการโรงเรียนนายร้อยชั้นประถมและโรงเรียนนายร้อยชั้นมัธยมเข้าด้วยกัน เป็นโรงเรียนนายร้อยทหารบก ทั้งปรับปรุงชั้นเรียนและจัดระเบียบการปกครอง นอกจากนี้ยังโปรดเกล้าฯ ให้มีการฝึกวิชาการทหารในโรงเรียนสามัญ โดยกำหนดเป็นหลักสูตรและระเบียบการฝึกหัดอีกด้วย เพื่อเป็นการปรับปรุงการศึกษาวิชาการทหารภายในประเทศ

The Junior Cadet School and Senior Cadet School were merged into one : The Royal Military Academy, with its syllabus and regulations revised. Government school included military training in their syllabus.

รูปที่ ๑๓๔. นักเรียนนายร้อยทหารบกที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๔๗๓-๒๔๗๔ ถ่ายภาพร่วมกับ อาจารย์ ณ กรมยุทธศึกษาทหารบก

Ceremony for the presentation of The sword. (Military Cadet Education 1930-1931).

รูปที่ ๑๓๖. การบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ใช้เงินทั้งสิ้น ๖๐๐,๐๐๐ บาท เป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่ทรงอุทิศจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ใช้เงินแผ่นดิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่ยังขาดทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมการจัดดำเนินการเรียบบอกบุญ ชักชวน พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการบริพาร และประชาชนเพื่อให้มีโอกาสบำเพ็ญกุศลร่วมกัน

Expenditure on repairing the Royal Temple totalled 600,000 Baht. Contributions were made by Their Majesties (200,000 Baht), the government (200,000 Baht), members of the royal family, courtiers and the people at large.

รูปที่ ๑๓๙. วัดสุวรณดาราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างโดย พระยารวรงศาธิราช (คุณทอง) พระอัยกาของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ดังนั้นพระมหากษัตริย์ในพระราชวงศ์จักรีจึงทรงถือเสมือนว่า เป็นวัดของพระบรมราชจักรีวงศ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะซ่อมแซมและให้พระยาอนุศาสน์จิตรกร (จันทร์ จิตรกร) เขียนภาพบนผนังเหนือประตูวิหารด้านหน้า เป็นภาพเขียนพระราชประวัติสมเด็จพระนเรศวรมหาราชนับแต่ทรงพระเยาว์จนถึงตั้งจอองสงครามยุทธหัตถี

The Temple was built by King Rama I's grandfather and was therefore regarded a Chakri family temple. King Prajadhipok ordered necessary repairs and a court artist, Phraya Anusasana Jitragon, to paint the inner wall. This section was painted above the front entrance of the Vihara, depicting the life of King Naresuan the Great who fought to liberty the Thais from Burmese rule.

รูปที่ ๑๔๑. การก่อสร้างพระอุโบสถบนลานพระปฐมเจดีย์ แล้วเสร็จในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

The construction of a new Ubosoth was completed in the reign of King Rama VIII.

รูปที่ ๑๔๒. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมิได้ทรงสร้างวัดประจำรัชกาล แต่วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามเปรียบเสมือนเป็นวัดประจำรัชกาลของพระองค์ เนื่องจากทรงรับพระราชภาระปฏิสังขรณ์วัดนี้เกือบตลอดรัชกาล พระบรมสรีรังคารของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีพระบรมราชินี บรรจุอยู่ใต้ฐานชุกชีที่ประดิษฐานพระพุทธร่องศิร ณ วัดนี้

King Prajadhipok did not construct a special temple of his own but took on himself to see that Wat Rajabopitr, Rama V's temple, was always in good repair.

The royal ashes of King Prajadhipok and Queen Rambhai Barni were therefore placed under an important Buddha image in this temple.

รูปที่ ๑๔๓. พระไตรปิฎกที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระไตรปิฎกอักษรไทยฉบับสมบูรณ์ จบหนึ่งมี ๔๕ เล่ม พิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ จบ ชื่อนานานว่า "พระไตรปิฎกสยามรัฐ" มีตราข้างเป็นเครื่องหมาย

The "Siam Rath" Tripitaka was printed in Thai scripts in dedication to his brother Rama VI.

รูปที่ ๑๔๙. จอมพลสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ได้ทรงจัดรูปส่วนราชการทหารบกให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศโดยจัดรูปกรมต่างๆ ที่มี ซึ่งมีมากในเวลานั้นให้เหลือเพียง ๕ กรม คือ กรมพลัดทหารบก กรมเสนาธิการทหารบก กรมพลาริการทหารบก กรมจเรทหารบก และกรมอากาศยาน

Royal approval was given to Prince Nagara Savarga's proposal to re-organize the Ministry into only five departments.

รูปที่ ๑๕๐. พลเอกพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช ได้ทรงปรับส่วนราชการทหารเหลือ ๔ กรม คือ กรมพลัดทัพบก กรมเสนาธิการทหารบก กรมพลาริการทหารบก และกรมอากาศยาน ทรงปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทหาร โดยเฉพาะเรื่องการให้สวัสดิการต่างๆ

Prince Bovoradej introduced various new measures ranging from further re-organized of departments to provisions for staff welfare.

รูปที่ ๑๕๑. เรือหลวงสุโขทัย สังกัดด้วยเงินเก็บสะสมของกระทรวงทหารเรือที่เหลือจากการประหยัดงบประมาณรายจ่าย และเงินงบบุพิเศษที่ขอพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเรือรบประเภทปืนเบา ขึ้นระวางเป็นเรือหลวงสำหรับใช้ป้องกันพระราชอาณาจัก

H.S.M.S Sukhothai was built from budget saving of the Royal Siamese Navy and on additional allocation graciously granted by H.M. King Prajadhipok. The ship was a light gun boat used for safeguarding Siamese waters.

รูปที่ ๑๖๐. สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ ทรงเป็นนายกสภาการคลัง ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมการเงินของแผ่นดิน รวมทั้งการตรวจงบประมาณประจำปี พิจารณาปัญหาในเรื่องการเงินซึ่งพระราชทานมาให้วินิจฉัย ตลอดจนตรวจระเบียบการในกระทรวงต่างๆ และพิจารณาหาทางแก้ไขให้ใช้จ่ายเงินแผ่นดินน้อยลง

Prince Chandaburi was appointed President of the Financial Council to control the national budget, to examine all government activities with the aim to reduce expenditure wherever possible, to submit necessary recommendations to the King and to act on problems referred to by the King.

รูปที่ ๑๖๒. ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นปีที่กรุงเทพมหานครได้รับการสถาปนามาครบรอบ ๑๕๐ ปี รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงจัดการเฉลิมฉลองวาระสำคัญของประเทศ ประกอบด้วยงานฉลองพระนคร งานเฉลิมสิริราชสมบัติและงานพระราชกุศลทักษิณานุปทาน อีกทั้งจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และสร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์เชื่อมฝั่งพระนครและธนบุรี เป็นเครื่องหมายรำลึกถึงพระมหากษัตริย์องค์ที่ทรงสถาปนากรุงเทพมหานคร

Bangkok had been the capital of the Kingdom for 150 years in 1932. To commemorate the occasion, the city joyously celebrated, the monarchy was blessed and religious ceremonies were held. Gratitude to its founder was expressed through the erection of his statue and the construction of the Memorial Bridge linking Bangkok and Dhonburi.

รูปที่ ๑๗๔. พระบรมรูปทรงฉายที่ประเทศแคนาดา ก่อนเสด็จข้ามพรมแดนเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา

This photograph was taken in Canada before proceeding to U.S.A.

รูปที่ ๑๗๖. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงว่าจ้างพระยาภิธานไมตรี (Dr. Francis B. Sayre) เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายและการปกครอง ทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงพระยาภิธานไมตรีประมวลปัญหาต่างๆ แล้วตั้งเป็นพระราชปุจฉา รวม ๙ ข้อ ทรงให้หัวข้อเรื่องว่า "Problems of Siam" ซึ่งพระยาภิธานไมตรีได้ตอบพระราชปุจฉาและทูลเกล้าฯ ถวายร่างรัฐธรรมนูญ ชื่อว่า "Outline of Preliminary Draft" เพื่อให้เห็นโครงสร้างของรัฐบาลตามความคิดของตน

Dr. Francis B. Sayre, an American employed as legal advisor to the King, submitted his views on the King's queries known as "Problems of Siam" and presented an "Outline of Preliminary Draft" of constitution consisting of 12 articles.

รูปที่ ๑๗๗. เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับจากการเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีวิสารวาจา (เทียนเลี้ยง ฮุนตระกูล) ปลัดทูลฉลองกระทรวงการต่างประเทศ และนายเรมอนด์ บี. สตีเวนส์ ที่ปรึกษากระทรวงการต่างประเทศ เป็นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ร่างเสร็จในวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ ชื่อว่า "An Outline of Changes in the Forms of the Government" แต่ยังมีได้พระราชทานแก่ประชาชน ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยกลุ่มบุคคลที่เรียกตนเองว่า "คณะราษฎร" เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

After his trip to U.S.A., the King assigned the task of drafting the constitution to Phraya Srivivarnvaja, Under Secretary of State for Foreign Affairs, and Mr. R.B. Stevens, Advisor to the foreign Office. The draft entitled "An Outline of Changes in the Forms of Government" was completed on 9 March 1932. The King's wish had not yet been realized when a Coup d'Etat broke out on 24 June 1932.

รูปที่ ๑๔๗. ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง สถานการณ์บ้านเมืองไม่สงบนิ่ง เมื่อหลวงประดิษฐ์-มนูธรรมเสนอเค้าโครงการเศรษฐกิจ ซึ่งมีความคิดและหลักวิชาด้านสังคมนิยม ก่อให้เกิดความคิดเห็นแตกแยก ในคณะรัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎร ต่อมารัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ มีผลให้หลวงประดิษฐ์มนูธรรมเดินทางไปอยู่ฝรั่งเศสเป็นการชั่วคราว

ต่อมาในวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๖ คณะทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ภายใต้การนำของ พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา ได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดา และดำเนินการให้หลวงประดิษฐ์มนูธรรมเดินทางกลับประเทศไทย โดยแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

A national economic plan proposed by Luang Pradit Manudham brought about conflict in the National Assembly. A Communist Act was passed in 1933 with the result that Luang Pradit left Siam for a brief stay in Paris.

The situation became tense and another Coup by the military under Phraya Pahol followed on 20 June 1933. Phraya Mano was ousted and replaced by Phraya Pahol. Luang Pradit returned and was appointed Minister in the new cabinet on 1 October 1933.

รูปที่ ๑๔๘. การที่หลวงประดิษฐ์มนูธรรมเดินทางกลับประเทศไทยและเข้าร่วมคณะรัฐบาล ทำให้บุคคล คณะหนึ่งประกอบด้วย ทหารและพลเรือน ภายใต้การนำของพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช ก่อการ กบฏขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ด้วยเห็นว่ารัฐบาลพระยาพหลพลพยุหเสนามีเจตนาจะนำ ลัทธิคอมมิวนิสต์มาใช้ในการปกครองประเทศ อีกทั้งรัฐบาลได้ปล่อยให้มีการฟ้องร้องความผิดทางอาญา แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

The return of Luang Pradit and his subsequent appointment in the cabinet caused disatisfactions among various sections. It was feared that the government's policy was to introduce communism into Siam. Also as a charge of criminal offence was allowed to be brought against the King, the government was criticized for being negligent in their duty to uphold the monarchy. This led to an insurrection of civilian and military personels on 11 October 1933.

รูปที่ ๑๔๙. **ที่ประทับบ้านโนล แครนลี ประเทศอังกฤษ** ภายหลังจากการรักษาพระเนตร พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังคงประทับ ณ บ้านโนล ตำบลแครนลี มณฑลเซอร์รีย์ ประเทศอังกฤษ และทรงมีพระราชหัตถเลขาพระราชสมบัตินี้ ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ความตอนหนึ่งว่า

“...ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะสละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎรทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใดคณะใดโดยเฉพาะ เพื่อใช้อำนาจโดยสิทธิขาด และโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของประชาราษฎร

บัดนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าความประสงค์ของข้าพเจ้าที่จะให้ราษฎรมีสิทธิออกเสียงในนโยบายของประเทศโดยแท้จริงไม่เป็นผลสำเร็จ และเมื่อข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นอันหมดหนทางที่ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือหรือให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนได้อีกต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าจึงขอพระราชสมบัตินี้ ออกจากตำแหน่งพระมหากษัตริย์แต่บัดนี้เป็นต้นไป...”

Their Majesties 'residence in Surrey, England. After the eye treatment, the King remained in England at his residence in Surrey. On 2 March 1935, he signed his abdication statement, part of which stated.

“...I am whole heartedly willing to relinquish the powers vested in me from timespast to the people in general. However, I will not relinquish them to anyone person or group so that it may be used absolutely without listening to the real voices of the people.

I now believe that my wish to see my people truly exercising their right in determining their own government policy has failed. And as I feel no longer in a position to assist or protect my people, I wish to abdicate the throne as from now...”

รูปที่ ๑๕๐. พระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (หน้าสุด)
พระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (เบื้องขวา)
พระบรมอัฐิสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง (เบื้องซ้าย)
พระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (เบื้องหลัง)
The Royal Ashes in Golden Urns in The Chakri Throne Hall :
King Prajadhipok's (centre front).
King Chulalongkorn's (left).
Queen Saowabha's (right).
King Vajiravudh's (centre back).

บรรณานุกรม

เอกสารชั้นต้น

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๗ กระทรวงกลาโหม. ร.๗ ก.๑/๓ เรื่องจัดราชการทหารบก (๑๗ กันยายน ๒๔๖๙ - ๒๙ มีนาคม ๒๔๗๐).
- _____. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๗ เบ็ดเตล็ด ร.๗ ป.๑.๓/๒๐ เรื่อง หนังสือพิมพ์ตัด(๑๗ มีนาคม ๒๔๗๓ - ๒๒ ตุลาคม ๒๔๗๔).
- _____. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๗ กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม. ร.๗ พ.๑/๑๘ เรื่องโครงการสร้างท่าเรือกรุงเทพ (๑๑ มกราคม ๒๔๗๔ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๔๗๕).
- _____. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ ๗ กระทรวงมหาดไทย ร.๗ ม.๗.๕/๒ เรื่องพระราชบัญญัติเทศบาล (๑๖ เมษายน ๒๔๗๒ - มิถุนายน ๒๔๗๕).
- “โปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรทหารเป็นนายร้อยตรี ในกรมทหารบกที่ ๑ (มหาดเล็กรักษาทหารองค์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ไปพระราชทานที่ยุโรป.” ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ (๒๕ ธันวาคม ๒๔๕๓) : ๒๒๑๑ - ๒๒๑๒.
- “โปรดเกล้าฯ พระราชทานเลื่อนยศเป็นนายร้อยโททหารบก” ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ (๒๑ ธันวาคม ๒๔๕๖) : ๒๑๐๗.

เอกสารชั้นรอง

- การทรงพระผนวชในรัชกาลที่ ๗ พุทธมามกะ นาคหลวง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘. (วัดบวรนิเวศวิหารและมหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศลในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ ณ พระเมรุมาศท้องสนามหลวง วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๘).
- คณะวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม. จดหมายเหตุบรมราชาภิเษก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘. (พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศลในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ ณ พระเมรุมาศท้องสนามหลวง วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๘).
- ศิลปากร, กรม.พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, ๒๕๒๔. (รัฐสภาจัดพิมพ์ในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ รัฐสภา วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๓).

ศิลปากร, กรม. พระราชพิธีฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์,
๒๕๒๕. (จัดพิมพ์เนื่องในการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕).
สำนักนายกรัฐมนตรี. คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย. ประวัติศาสตร์กรุงรัตน-
โกสินทร์ เล่ม ๒ รัชกาลที่ ๔ - พ.ศ. ๒๔๗๕. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์
๒๕๒๕. (กรมศิลปากรจัดพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรก เนื่องในการสมโภชกรุง-
รัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕).

บรรณานุกรมภาพ

พระราชประวัติ

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. กรอบรายการเครื่องเสวยในวันอภิเษกสมรส. (หมายเลข
เนกาตีฟ กจข. (ส.) ๔๘๐๘๙)
- _____ . การก่อสร้างวังไกลกังวล หัวหิน. (หมายเลขเนกาตีฟ กจข. (ส.) ๕๓๐๑๗,
๕๓๐๑๘)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
พระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ. (หมายเลขเนกาตีฟ กจข. (ส.) ๐๕๒๔)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระ
องค์เต็มยศใหญ่ จอมพลแห่งกองทัพบกไทย. (หมายเลขเนกาตีฟ กจข. (ส.)
๑๘๔๕๕)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายก่อน
เสด็จไปทรงศึกษาต่อ ณ ทวีปยุโรป. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๒๖)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายขณะ
ทรงศึกษา ณ วิทยาลัยอีดัน ประเทศอังกฤษ. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๓๑-๑๗)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายใน
เครื่องแบบนักเรียนนายร้อยทหารบก. (ภ. ๐๐๑ กจข. (อ.) ๖-๙)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ภาพฝีพระหัตถ์
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๓๐)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
นางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๓๑)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
นางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๓๓)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายร่วมกับพระราชโอรสและ
เจ้าชายอาดัลเบิร์ตแห่งเยอรมนี พ.ศ. ๒๔๔๗. (ภ. ๐๐๑ สธ. ๒๐๔-๕)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรม
ราชินีนาถ ทรงฉายกับพระราชโอรส. (ภ. ๐๐๑ สธ. ๙๘-๑๑)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะทรงศึกษา ณ โรงเรียนนายร้อย
เมืองวูลิช ประเทศอังกฤษ. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๒๑)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนายร้อยตรีเต็มยศ
กองทหารปืนใหญ่ม้า ประเทศอังกฤษ. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๗)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนายร้อยตรีเต็มยศ
ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ พ.ศ. ๒๔๕๔. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๑๙)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนายร้อยโทเต็มยศ
กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๑ รักษาพระองค์. (หมายเลขเนกาตีฟ กจข. (ส.)
๓๘๙๑๕)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบนายร้อยโท นายทหาร
คนสนิท จอมพลสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิชณุโลกประชานาถ. (หมายเลข
เนกาตีฟ กจข. (ส.) ๓๘๙๑๗)

พระราชประวัติ

- จดหมายเหตุแห่งชาติ กอง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องโสกันต์.
(ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๒๗)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายกับสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง. (ภ. ๐๐๑ สธ. ๑๖๘-๓)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายกับพระองค์เจ้าอรุณศรีรัช-
สมโภช. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๓๑-๓๑)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายขณะทรงเป็นนักเรียนนาย-
ร้อยพิเศษ โรงเรียนนายร้อยชั้นประถม. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๒๖-๓๔)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายร่วมกับนายทหารประจำ
กองร้อยทหารปืนใหญ่ที่ ๑ ทรงดำรงพระยศนายร้อยเอก. (หมายเลขเนกาตีฟ
กจช. (ส.) ๑๒๑๖๒)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายร่วมกับพระนวกภิกษุสาม-
เณร วัดบวรนิเวศวิหาร พ.ศ. ๒๔๖๐. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๔๓-๕)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดนตรีไทย. (ภอ. สบ. ๑๙.๓.๕/๑๕)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฝึกภาคสนามระหว่างทรงศึกษา
ณ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก กรุงปารีส. (หมายเลขเนกาตีฟ กจช. (ส.)
๕๓๐๑๕, ๕๓๐๑๖)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อทรงพระเยาว์. (ภ. ๐๐๑ หวญ.
๔๑-๑๙)
- _____ . พระปรมาภิไธยในสมุด “ทะเบียนแต่งงาน”. (หมายเลขเนกาตีฟ กจช. (อ.)
๕๓๐๒๑)
- _____ . พระราชพิธีบรมราชาภิเษก พ.ศ. ๒๔๖๘. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๑๕, ภ. ๐๐๓
หวญ. ๑๗)
- _____ . พระราชพิธีโสกันต์. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๔๖-๔)
- _____ . พระรูปหมู่พระราชโอรสและพระราชธิดาในรัชกาลที่ ๕. (ภ. ๐๐๑ หวญ.
๓๑-๓๖)
- _____ . วังศุโขทัย. (หมายเลขเนกาตีฟ กจช. (อ.) ๕๓๐๑๙, ๕๓๐๒๐)
- _____ . สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (ภ. ๐๐๑ หวญ.
๗๐-๑๐)
- _____ . สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ทรงฉายกับพระราชโอรส. (ภ. ๐๐๑
สธ. ๑๘๐-๓)
- วังศุโขทัย. พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในระหว่างทรง-
ผนวช ปี พ.ศ. ๒๔๖๐. (หมายเลขเนกาตีฟ กจช. (อ.) ๕๒๕๖๕, ๕๒๕๖๖)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวง-
สงขลานครินทร์. (หมายเลขเนกาตีฟ กจช. (ส.) ๕๒๗๗๖)

พระราชกรณียกิจ

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. คณะอภिवุฒิสถาบันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่
๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๓๖)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จ เยี่ยมราษฎรรมณฑลพายัพ
พ.ศ. ๒๔๖๙. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๑๘)

พระราชกรณียกิจ

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร
มณฑลภูเก็ต พ.ศ. ๒๔๗๑. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๒๖)
_____ . สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๒๗-๘๕)

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า-
รำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จฯ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และแคนาดา. (ภ.
๐๐๓ หวญ. ๒๔)
_____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี เสด็จฯ สิงคโปร์ ชวา และบาหลี ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม
- ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๒. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๒๓)
_____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี เสด็จฯ อินโดจีน-ฝรั่งเศส (เวียดนามและกัมพูชา) ระหว่าง
วันที่ ๖ เมษายน - ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๒๑)

การพัฒนาการคมนาคมและการสื่อสาร

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. การตัดถนนสายกรุงเทพฯ - ดอนเมือง . (ภอ. สบ. ๕.๓.๑/๗
กล่อง ๒)
_____ . ถนนขึ้นดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๑๕-๔๕)
_____ . ท่าเรือคลองเตย กรุงเทพฯ. (ภ. ๐๐๒ กจช. (อ.) ๑-๔๒)
_____ . ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ถนนเจริญกรุง กรุงเทพฯ. (รพท. กระจกเนกาตีฟ
๕๒-๕)
_____ . ชงกรมเจ้าท่า. (ภาพจากเอกสารจดหมายเหตุ. ภ. ๐๐๔/๑๐)
_____ . แบบแปลนสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์. (ภ. ๐๐๒ หวญ. ๕๒-๗๘)
_____ . แผนที่เส้นทางรถไฟ (ภอ. สบ. ๑๕.๓.๑/๑)
_____ . แผนที่แสดงทางเดินไปรษณีย์อากาศระหว่างสยาม-อินโดจีน พ.ศ. ๒๔๗๒.
(ผ.ร.๗ พ. ๗๔)
_____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ตรวจการก่อสร้างสะพาน
พระราม ๖. (ภอ. สบ. ๑๕.๓.๕/๕ กล่อง ๒)
_____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ทรงเปิดสะพานพระราม ๖.
(รพท. กระจกเนกาตีฟ ๕๔๔-๑๑)
_____ . พระยาภักตินรเศรษฐ (เลิศ เศรษฐบุตร). (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๖-๕๔)
_____ . รถดีเซลไฟฟ้าขนาด ๕๐๐ แรงม้า. (ภจ. ๐๐๔ สบ. ๑๐-๓๐)
_____ . สนามบินดอนเมือง. (ภ. ๐๐๔ กจช. (อ.) ๖-๒๕)

การศึกษา

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. การฝึกทหารของนักเรียนโรงเรียนนายร้อย. (ภ. ๐๐๒ หวญ.
๓๑-๔๙)
_____ . ครูและนักเรียนในชั้นเรียน (ภ. ๐๐๒ หวญ. ๕-๓๔)
_____ . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ภ. ๐๐๒ กจช. (อ.) ๑-๑๔)
_____ . นักเรียนไทยในฟิลิปปินส์ พ.ศ. ๒๔๗๕. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๗๑-๑๗)
_____ . นักเรียนนายร้อยทหารบกที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๓-๒๔๗๔. (ภ.
๐๐๒ หวญ. ๕-๗)

การศึกษา

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. บัณฑิตคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.
๒๔๗๔. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๗๐-๒๙)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี ทอดพระเนตรการแข่งขันกีฬาโรงเรียนชิราวุธวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๔๗๑. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๖๙-๑๐)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
พระบรมราชินี เสด็จฯ เยี่ยมโรงเรียนปรีณส์รอแยล จังหวัดเชียงใหม่ วันที่
๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๘. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๑๙-๓๙)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙. (ภ. ๐๐๒ หวญ. ๔๑)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เยี่ยมโรงเรียนดาราวิทยาลัย
จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๙. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๑๙-๓๘)
- _____ . สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (ภ. ๐๐๑ หวญ.
๗-๓๓)

การศาสนา

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. ผู้ได้รับรางวัลในการแต่งหนังสือพระพุทธศาสนาสำหรับ
พระราชทานแจกในวันวิสาขบูชา พ.ศ. ๒๔๗๕. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๗๑-๖)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปทรงเปลี่ยนเครื่องทรงพระ-
พุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พ.ศ. ๒๔๗๕. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๖๙-๑๖)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
ในงานฉลองพระไตรปิฎกและยกช่อฟ้า. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๖๙-๒๗)
- _____ . พระปฐมเจดีย์. (ภ. ๐๐๒ หวญ. ๓๕ -)
- _____ . วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม. (ภ. ๐๐๒ สบ. ๒.๒/๑)

การทหาร

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. จอมพลสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต เสนาบดี
กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๔๖๙-๒๔๗๑. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๒๗-๘๔)
- _____ . เจ้าพระยาบดินทรเดชาฯ (แย้ม ณ นคร) เสนาบดีกระทรวงกลาโหม
พ.ศ. ๒๔๖๕-๒๔๖๙ (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๔-๓)
- _____ . ที่ทำการกระทรวงทหารเรือ. (หมายเลขเนกาตีฟ กขช. (อ.) ๕๓๑๔๐)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์เต็มยศจอมพลทหารบก.
(ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๘)
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงวางพวงมาลาที่อนุสาวรีย์ทหาร-
อาสา เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๒. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๖๙-๔)
- _____ . พลเรือเอก กรมหลวงสิงหวิกรมเกรียงไกร เสนาบดีกระทรวงกลาโหมและ
ทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๗๔-๒๔๗๕. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๒๘-๕๓)
- _____ . พลเอกพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช เสนาบดีกระทรวงกลาโหม พ.ศ.
๒๔๗๑-๒๔๗๔. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๑๓-๔๖)
- _____ . ภาพถ่ายหมื่นนายทหาร. (ภ. หวญ. กระจกเนกาตีฟ ๑๑๐๔)
- _____ . ศาลาว่าการกระทรวงกลาโหม. (ภ. ๐๐๒ หวญ. ๓๖-๘)

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๒๗-๓๖)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องแบบเต็มยศใหญ่ จอมพลทหารบกทั่วไป และฉลองพระองค์ครุยจุลจอมเกล้าฯ. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๖)
- _____ . ย่านการค้าถนนเยาวราช. (ภ. ๐๐๒ หวญ. ๖-๒)

งานฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหาราช ๓ บริเวณท้องสนามหลวง. (ภอ. สบ. ๒๐.๑ (๑-๒๖))
- _____ . พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ตรวจสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๗๙-๔)
- _____ . พระราชพิธี งานฉลอง และพิธีเปิดสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๘๐)

การเตรียมพระราชทานรัฐธรรมนูญ

- จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. การอัญเชิญพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกลับสู่ประเทศไทย. (ภ. ๐๐๓ กจข. (อ.) ๑-๓๑)
- _____ . คณะรัฐบาล พันเอกพระยาพลพลพยุหเสนา พ.ศ. ๒๔๗๖. (ภ. หวญ. กระจกเนกาตีฟ ๐๐๗๒)
- _____ . นายปรีดี พนมยงค์. (ภ. ๐๐๑ กจข. (อ.) ๒-๑๘)
- _____ . บ้านโนล แครนลี ประเทศอังกฤษ ที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี. (ภ. สบ. ๒๐.๒/๑ กล้อง ๑)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๑-๕๖)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ขณะเสด็จ ประเทศอังกฤษเพื่อการรักษาพระเนตร พ.ศ. ๒๔๗๖. (หมายเลขเนกาตีฟ กจข. (ส.) ๕๓๑๓๙)
- _____ . พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงฉายระหว่างเสด็จประพาสสหรัฐอเมริกา พ.ศ. ๒๔๗๔. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๒๕)
- _____ . พระยากัลยาณไมตรี. (Dr. Francis B. Sayre) ที่ปรึกษาทางกฎหมายและการปกครอง. (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๗-๘๒)
- _____ . พระยาพลพลพยุหเสนา. (ภ. ๐๐๑ กจข. (อ.) ๑-๔)
- _____ . พระยามโนปกรณนิติธาดา นายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย. (ภ. ๐๐๑ กจข. (อ.) ๒-๑๙)
- _____ . พระยาศรีวิสารวาจา (เทียนเลี้ยง ฮุนตระกูล). (ภ. ๐๐๑ หวญ. ๔๗-๓๕)
- _____ . พระราชพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๙๑)

การเตรียมพระราชทานรัฐธรรมนูญ

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช หัวหน้าคณะผู้ก่อการกบฏ

เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๑๓-๔๕)

_____ . วังไกลกังวล หัวหิน ที่ประทับเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.

๒๔๗๕. (ภอ. สบ. ๑๙.๓.๕/๑๓)

_____ . สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน. (ภ.

๐๐๑ หวญ. ๗-๖๕)

_____ . เหตุการณ์กบฏบวรเดช. (ภ. ๐๐๓ หวญ. ๙๓)

วงศ์โขทัย. พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ-

นางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงฉาย ณ ที่ประทับบ้านโนล แกรนลี่

ประเทศอังกฤษ. (หมายเลขเนกาตีฟ กจช. (อ.) ๕๒๕๘๘)

ภาคผนวก
Appendix

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้า- อยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า- รำไพพรรณี

KING PRAJADHIPOK AND QUEEN RAMBHAIBARNI MEMORIAL FOUNDATION

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานหน้าอาคารสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้มีประชาชนบริจาคเงินสมทบทุนในการก่อสร้างเป็นจำนวนเกินกว่าจำนวนที่ต้องการ คณะกรรมการอำนวยการสร้างฯ จึงเห็นสมควรนำเงินส่วนที่เหลือจัดตั้งเป็นมูลนิธิขึ้น เพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ และเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสนองศรัทธาของประชาชนผู้บริจาคเป็นการสืบเนื่องต่อไป

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อมูลนิธิว่า “มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว” และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ได้มีพระบรมราชานุญาตให้ตั้งมูลนิธินี้ได้

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จึงได้ดำเนินการขอจัดตั้งมูลนิธิฯ และกระทรวงมหาดไทย ได้อนุญาตให้จัดตั้งมูลนิธิได้ โดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔

ต่อมา สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์สมทบทุนมูลนิธิฯ บรรดาข้าราชการบริพารได้โดยเสด็จพระราชกุศล และประชาชนผู้จงรักภักดีได้บริจาคสมทบทุนสืบต่อมา

ครั้นสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีเสด็จสวรรคต ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ มูลนิธิฯ จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมชื่อมูลนิธิใหม่ โดยผนวกพระนามไว้ด้วย และในงานนิทรรศการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ มูลนิธิฯ ได้รับเงินบริจาคจากประชาชนอีกจำนวนหนึ่ง จากการจำหน่ายหนังสือพระราชประวัติสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานมา

จึงกล่าวได้ว่ามูลนิธิฯ จัดตั้งและดำเนินการมาได้ก็ด้วยพระมหากรุณาธิคุณและแรงศรัทธาของประชาชนผนวกกัน

The Foundation was established by royal permission in 1981 out of excess funds from public donations for the construction of the King's statue in front of the Secretariat of the Parliament. Rama VII's Queen Rambhai Barni graciously named the Foundation and added her own funds to it as well as donated some of the King's personal belongings to the parliament for the establishment of the Rama VII Museum housed in the basement of the statue concourse.

When the Queen passed away in 1984, Her Majesty's name was appended to the foundation's name. The Foundation in due course and by the generosity of Princess Maha Chakri Sirindhorn benefited from the sale of Her late Majesty Queen Rambhai Barni's Memorial Volume.

The Foundation can thus be said to have been founded upon the tradition of cooperation between the Royal Family and the people.

The Foundation aims to further the wishes of the late King and Queen in supporting the education and health of the people, thereby honouring Their late Majesties.

Objectives

1. to support educational activities and assist needy students and schoolchildren,
2. to support medical and health institutions as well as to provide such facilities for the poor,
3. to honour Their late Majesties the King and Queen,
4. to cooperate with other charities for the same purposes.

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ มูลนิธิฯ มีเงินกองทุนรวมทั้งสิ้นประมาณ ๖ ล้านบาทเศษ และใช้เงินบริจาคส่วนหนึ่งกับดอกผลจากกองทุนดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ตามนัยแห่งพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ ที่จะยังประโยชน์แก่ประเทศชาติ ความกินดีอยู่ดีและการส่งเสริมสติปัญญาของประชาชน อีกทั้งเผยแพร่พระเกียรติคุณดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

- ก. สนับสนุนการอบรมการศึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่ขัดสน
- ข. สนับสนุนสถาบันการแพทย์ และจัดให้การรักษาพยาบาลแก่คนไข้ที่ยากจน
- ค. เผยแพร่พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ง. ร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับสถาบันการกุศลอื่น
- จ. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้อกับการเมืองแต่ประการใด

การบริจาคสมทบทุนมูลนิธิ

ผู้มีจิตศรัทธาประสงค์จะบริจาคเงินสมทบทุนมูลนิธิฯ ตามกำลังความสามารถและแรงศรัทธา กระทำได้โดยบริจาคที่

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ถนนอุทองใน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

เช็คสั่งจ่ายมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ หมายเลขบัญชี ๓๔๙๘-๑ ธนาคารกสิกรไทย สาขาบางกะปิ หรือเช็คไปรษณีย์สั่งจ่าย มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ณ ไปรษณีย์โทรเลขดุสิต เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

Donations

Donations, large and small, are very much appreciated and may be made in the Foundation's name at:

The Secretariat of the Parliament,
U Thong Nai Road,
Dusit District,
Bangkok 10300

Cheques mode payable to A/C No. 3498-1 Thai Farmers Bank, Bangkokpi Branch.

สมุดภาพรัชกาลที่ ๗

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
จัดพิมพ์

ISBN 974-7936-42-9

คณะทำงาน

หม่อมราชวงศ์ ชินธุสร สวัสดิวัตน์
หม่อมราชวงศ์ สุพิชชา โสณฑกุล
นางสาว ขนิษฐา วงศ์พานิช
นางสาว อุบล ไช้สงวน

หม่อมราชวงศ์ พฤทธิสาณ ชุมพล
คุณ วรณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
นางสาว สวนีย์ วิเศษสินธุ์
นางพัชนี ศิริวรรณางกูร

พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด
๔๑๓/๒๗-๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทร. ๔๒๔๒๘๐๐-๑ ๔๒๔๑๑๗๖ ๔๒๔๘๘๘๓ ๔๒๔๙๗๒๓

ป 10222 ฉ.2

DS
584
ป114ล

สมุดภาพรัชกาลที่ 7.

